

MATEMAATIKA

TÖÖRAAMAT 3. KLASSILE

III OSA

Tartu 2021

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Meelika Maila, Kadri Männiksaar, Eve Värvi, Anneli Areng
Matemaatika tööraamat 3. klassile, 3. osa (ajakohastatud kordustrukk)

Õppematerjali „Matemaatika tööraamat 3. klassile“ koostamisel on arvestatud põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe 3. klassi matemaatika ainekavas esitatud nõudeid. Õppematerjal sobib kasutamiseks ka põhikooli riikliku õppekava järgi õppijate õppe diferentseerimisel, individuaalse õppekava (IÕK) alusel õppijate ning muukeelsete õpilaste õpetamisel.

Retsenseerinud Hannes Jukk, Merle Varik

Kaane kujundanud Ege Taškin
Keeletoimetaja Kairit Henno
Küljendaja Irina Gron
Kunstnik Piret Tagel

Välja andnud Haridus- ja Noorteamet, 2021

CC-BY-SA 3,0

ISBN 978-9916-9531-7-4 (I osa)
ISBN 978-9916-9531-8-1 (I osa: pdf)
ISBN 978-9916-9531-9-8 (II osa)
ISBN 978-9916-670-00-2 (II osa: pdf)
ISBN 978-9916-670-01-9 (III osa)
ISBN 978-9916-670-02-6 (III osa: pdf)
ISBN 978-9916-670-03-3 (IV osa)
ISBN 978-9916-670-04-0 (IV osa: pdf)

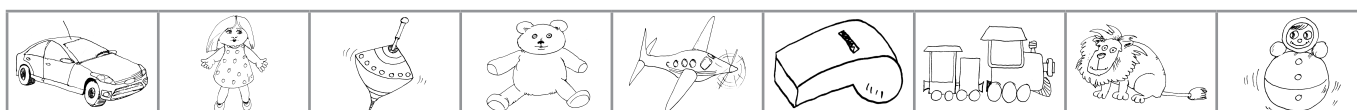
Ajakohastatud trükiettevalmistus ja trükk: OÜ Atlex
Kivi 23
51009 Tartu
Tel 734 9099
Faks 734 8915
atlex@atlex.ee
www.atlex.ee

TEHTED TÄISKÜMNETEGA

KORDAMINE

1. Leia arvud, mis on peidus piltide all.

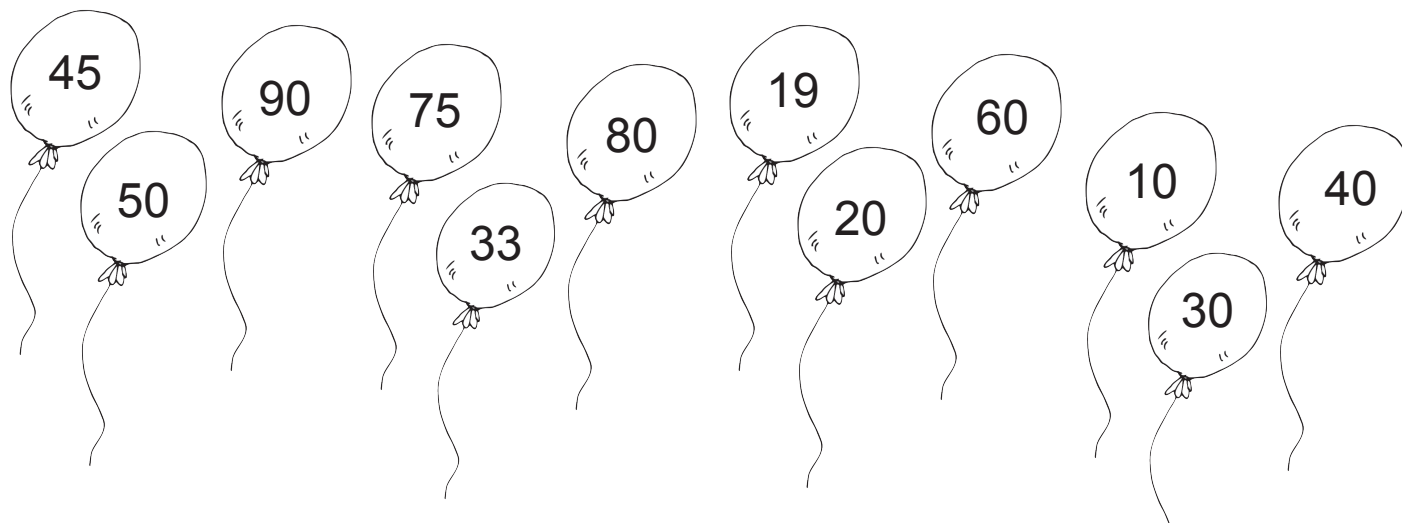
1	2	3	4	5	6	7	8
9		11	12	13	14	15	16
17	18	19		21	22	23	24
25	26	27	28	29		31	32
33	34	35	36	37	38	39	
41	42	43	44	45	46	47	48
49		51	52	53	54	55	56
57	58	59		61	62	63	64
65	66	67	68	69		71	72
73	74	75	76	77	78	79	
81	82	83	84	85	86	87	88
89		91	92	93	94	95	96
97	98	99	100				

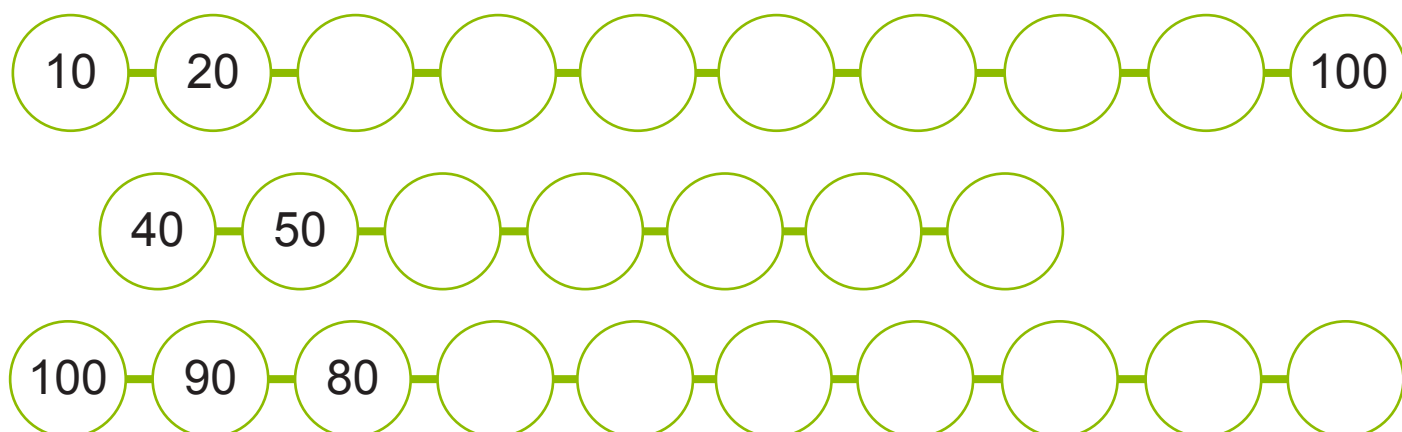
--	--	--	--	--	--	--	--	--

10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 on ..... kümned.

2. Värvige õhu-pallid, millele on kirjutatud täis-kümme.

3. Kirjuta puuduvad arvud.

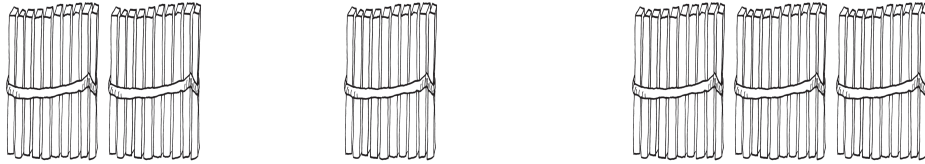

4. Täida lüngad.

1 kümneline	on	10 ühelist
..... kümnelist	on	30 ühelist
8 kümnelist	on	..... ühelist
..... kümnelist	on	50 ühelist
..... kümnelist	on	70 ühelist
6 kümnelist	on	..... ühelist
10 kümnelist	on	..... ühelist

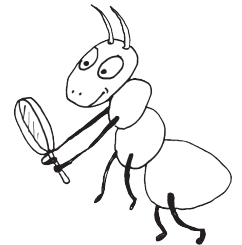
TÄISKÜMNETE LIITMINE

Näide:

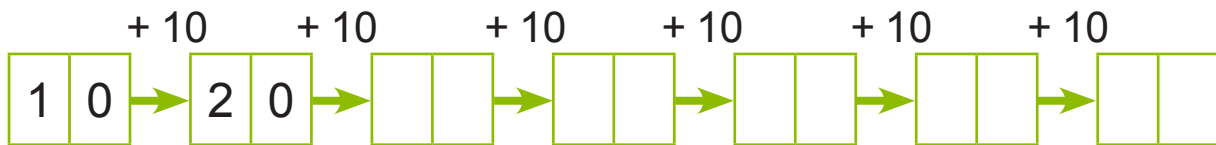

2 kümnelist + 1 kümneline = 3 kümnelist

$$20 + 10 = 30$$

5. Arvuta.

6. Lahenda ülesanne.

Ühes kabis on 10 nööpi.

Teises kabis on 20 nööpi rohkem.

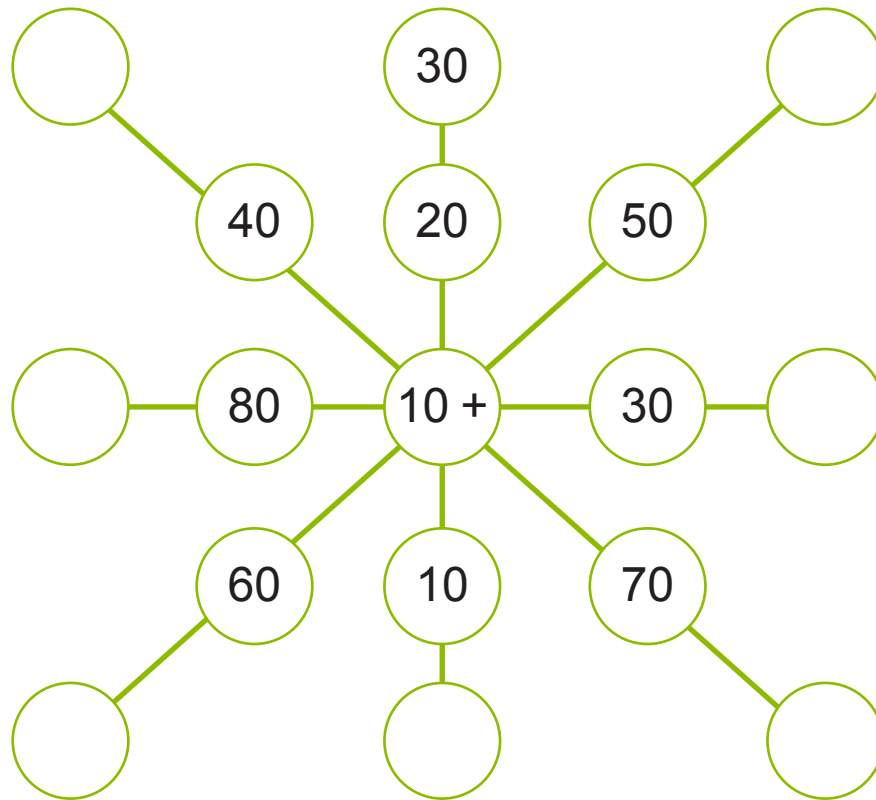
Mitu nööpi on teises kabis?

7. Arvuta.

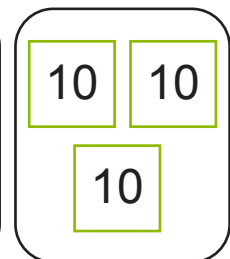
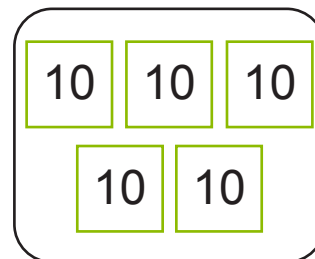
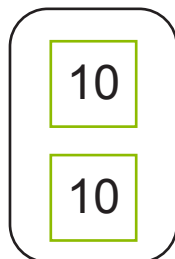
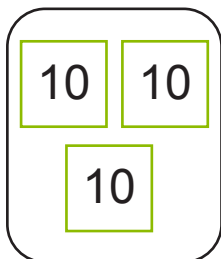
	1	+		2	=						4	+		5	=				
1	0	+	2	0	=						4	0	+	5	0	=			

	5	+		3	=						3	+		6	=				
5	0	+	3	0	=						3	0	+	6	0	=			

8. Arvuta.

9. Koosta ülesanne. Arvuta.

3	0	+			=		
---	---	---	--	--	---	--	--

		+			=		
--	--	---	--	--	---	--	--

10. Lahenda ülesanne.

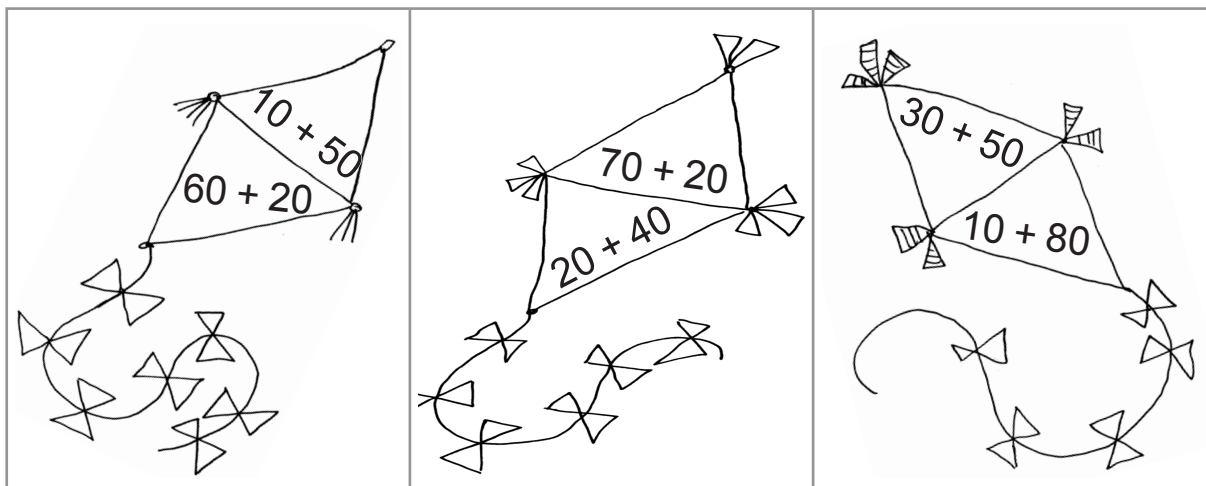
Esimeses vaadis oli 30 ämbrit vett.

Teises vaadis oli 20 ämbrit rohkem kui esimeses.

Mitu ämbrit vett oli kahes vaadis kokku?

11. Arvuta.

Värvi tuulelohe osa vastusega **60** punaseks, **80** kollaseks ja **90** siniseks.

12. Lahenda ülesanne.

Kadri on 20 aastat vana.

Ema on Kadrist 30 aastat vanem.

Kadri isa on aga emast 10 aastat vanem.

Kui vana on Kadri isa?

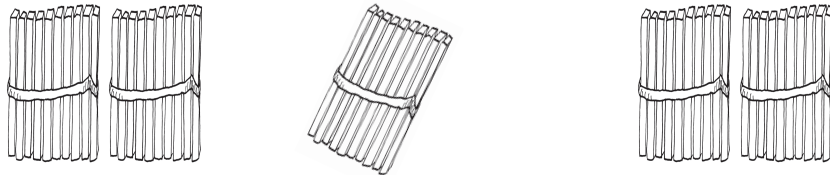
13. Arvuta. Lahenda mõistatus.

40	+	20	=		O	10	+	40	=		U
60	+	10	=		N	30	+	60	=		H
50	+	30	=		B	10	+	30	=		E

90	60	80	50	70	40						

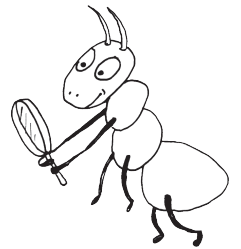
TÄISKÜMNETE LAHUTAMINE

Näide:

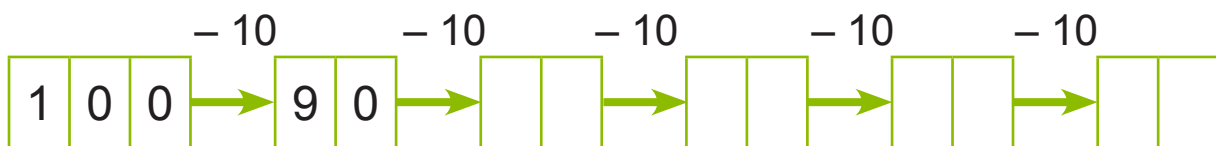

3 kümnelist – 1 kümneline = 2 kümnelist

$$30 - 10 = 20$$

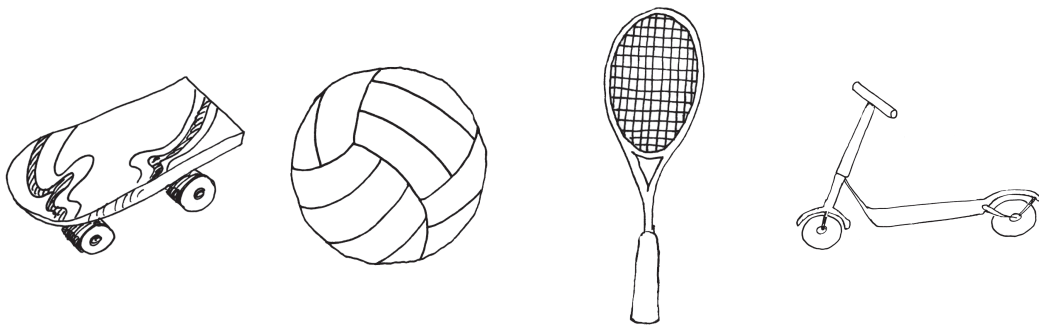

14. Arvuta.

15. Hinda langetati 10 euro võrra.

Arvuta uus hind.

Vana hind	60 €	30 €	20 €	100 €
Uus hind				

16. Lahenda ülesanne.

Kahes esimeses klassis õpib kokku 20 õpilast.

Nendest 10 on poisid, üle-jäänud tüdrukud.

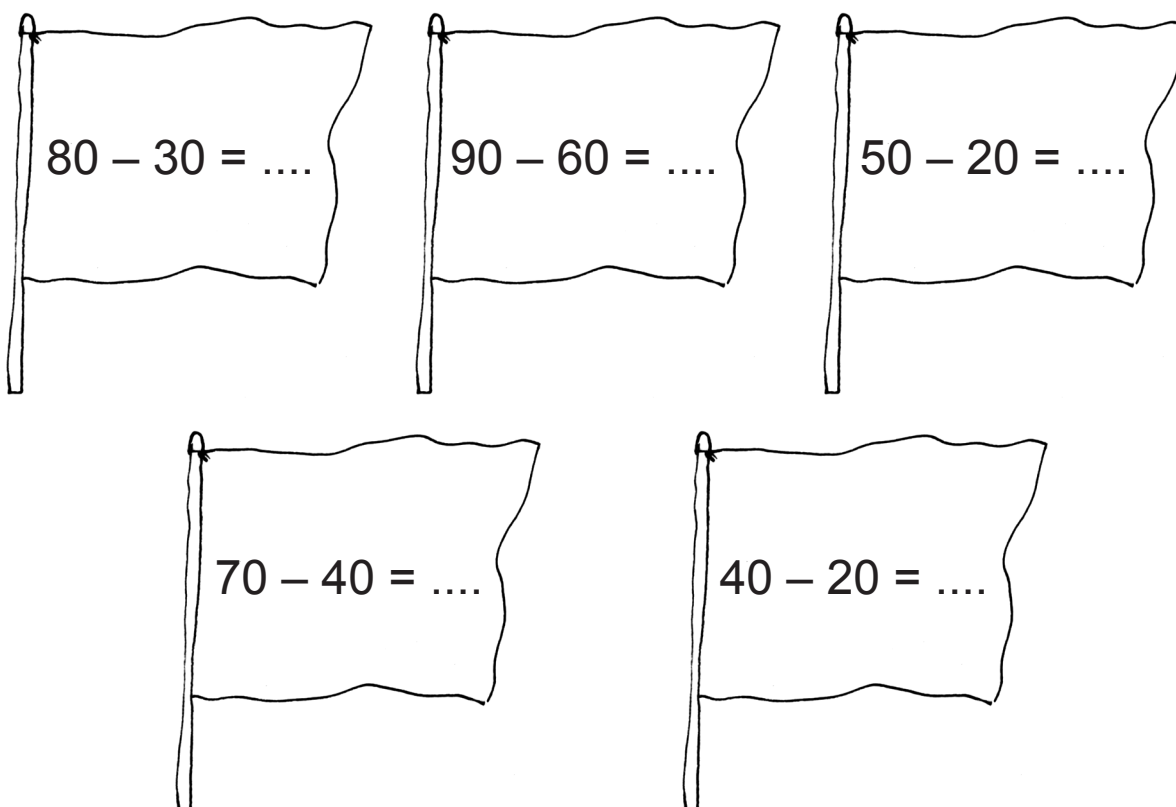
Mitu tüdrukut on esimestes klassides?

17. Arvuta.

	9	-		1	=						8	-		6	=				
9	0	-	1	0	=						8	0	-	6	0	=			

	8	-		3	=						7	-		5	=				
8	0	-	3	0	=						7	0	-	5	0	=			

18. Arvuta. Värv lipp, kui vastus on 30.

19. Koosta ülesanne. Arvuta.

20. Lahenda ülesanne.

Evel oli 90 senti. Ta ostis kohukese, mis maksis 30 senti.
Kui palju raha jäi Evel järele?

21. Arvuta. Lahenda mõistatus.

7	0	-	2	0	=				H	5	0	-	3	0	=				I
9	0	-	6	0	=				T	9	0	-	8	0	=				E
8	0	-	4	0	=				N	8	0	-	2	0	=				A

30	20	50	60	40	10				

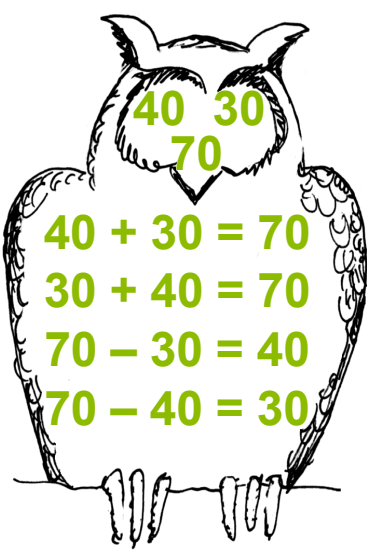
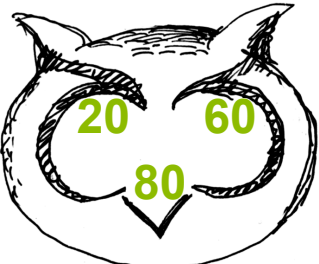
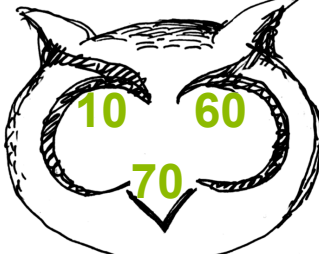

22. Lahenda ülesanne.

Carmeni klepsu-kogus on 70 klepsu.
Birgitil on klepse 20 võrra vähem kui Carmenil.
Kristiinil on klepse 10 võrra vähem kui Birgitil.
Mitu klepsu on Kristiinil?

TÄISKÜMNETE LIITMINE JA LAHUTAMINE

23. Koosta näidise järgi ülesanded.

Arvuta.

 <p>40 30 70</p> <p>40 + 30 = 70 30 + 40 = 70 70 - 30 = 40 70 - 40 = 30</p>	 <p>40 50 90</p>	 <p>20 60 80</p>
 <p>10 60 70</p>	 <p>60 30 90</p>	

24. Arvuta. Lahenda mõistatus.

70 + 20 =				B	40 - 30 =				O
80 - 60 =				A	10 + 50 =				S
50 + 30 =				K	70 - 20 =				R

80	10	90	50	20	60	

25. Lahenda ülesanne.

Missugusele arvule tuleb liita 10, et saada 80, 50, 30?

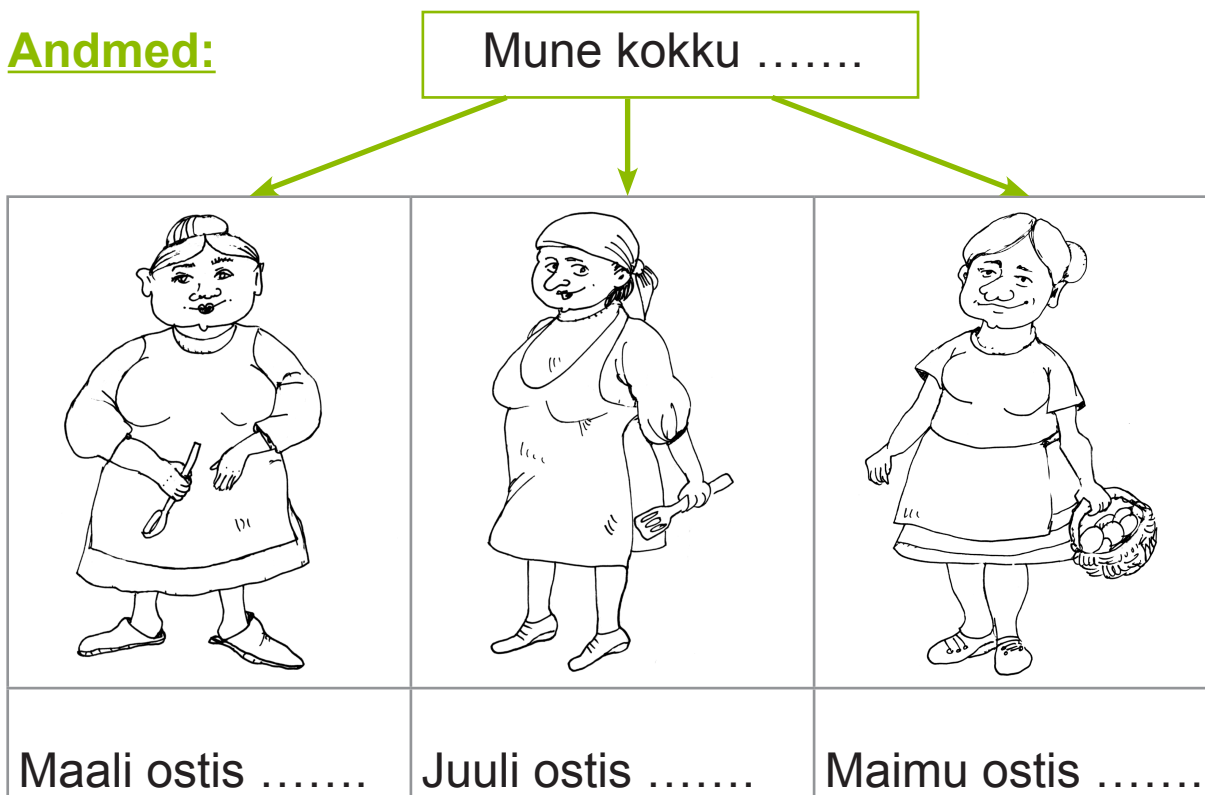
26. Lahenda ülesanne.

Kolm pere-naist ostsid kokku 90 muna.

Maali ostis 30 muna, Juuli 40.

Mitu muna ostis Maimu?

Andmed:

Lahendus:

1. Mitu muna ostsid Maali ja ..... kokku?

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Mitu muna ostis ..... ?

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Maimu ostis ..... muna.

27. Lahenda ülesanne.

Raamatus on 100 lehe-külge.

Esmas-päeval luges Henri 30 lehe-külge,
teisi-päeval 20 lehe-külge.

Mitu lehe-külge jäi tal lugeda kolma-päeval?

Andmed:

Lehe-külgi kokku		
		
Esmas-päeval	Teisi-päeval	Kolma-päeval
..... lehe-külge	..... lehe-külge	..... lehe-külge

Lahendus:

1. Mitu lehe-külge luges Henri esmas-päeval ja

.....-päeval kokku?

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Mitu lehe-külge jäi lugeda .....-päevaks?

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Kolma-päevaks jäi lugeda ..... lehe-külge.

28. Arvuta.

		+ 40		
30				
20				
50				
40				

		- 30		
80				
70				
50				
90				

29. Arvuta, mitu senti on hoiu-pörsas.

<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 100px; height: 20px;"><tr><td></td><td>S</td><td>+</td><td></td><td>S</td><td>=</td><td></td><td>S</td></tr></table>		S	+		S	=		S	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 100px; height: 20px;"><tr><td></td><td>S</td><td>+</td><td></td><td>S</td><td>=</td><td></td><td>S</td></tr></table>		S	+		S	=		S
	S	+		S	=		S										
	S	+		S	=		S										
<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 100px; height: 20px;"><tr><td></td><td>S</td><td>+</td><td></td><td>S</td><td>=</td><td></td><td>S</td></tr></table>		S	+		S	=		S	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 100px; height: 20px;"><tr><td></td><td>S</td><td>+</td><td></td><td>S</td><td>=</td><td></td><td>S</td></tr></table>		S	+		S	=		S
	S	+		S	=		S										
	S	+		S	=		S										

30. Arvuta.

- 20	+ 30	- 40	+ 20	+ 30	- 20																					
<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td>7</td><td>0</td></tr></table>	7	0	→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td>5</td><td>0</td></tr></table>	5	0	→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td>7</td><td>0</td></tr></table>	7	0
7	0																									
5	0																									
7	0																									
+ 40	- 20	+ 50	- 80	+ 30	- 20																					
<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td>2</td><td>0</td></tr></table>	2	0	→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td></td><td></td></tr></table>			→	<table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 40px; height: 20px;"><tr><td>2</td><td>0</td></tr></table>	2	0
2	0																									
2	0																									

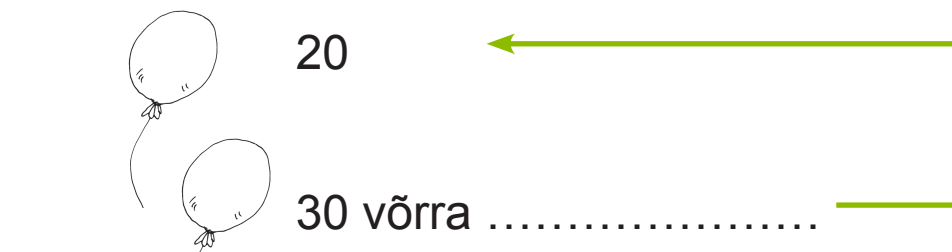
31. Lahenda ülesanne.

Saali kaunistamiseks osteti 20 punast õhu-palli.

Siniseid õhu-palle osteti 30 võrra rohkem.

Mitu õhu-palli osteti saali kaunistamiseks?

Andmed:

Kokku?

Lahendus:

1. Mitu ..... õhu-palli osteti?

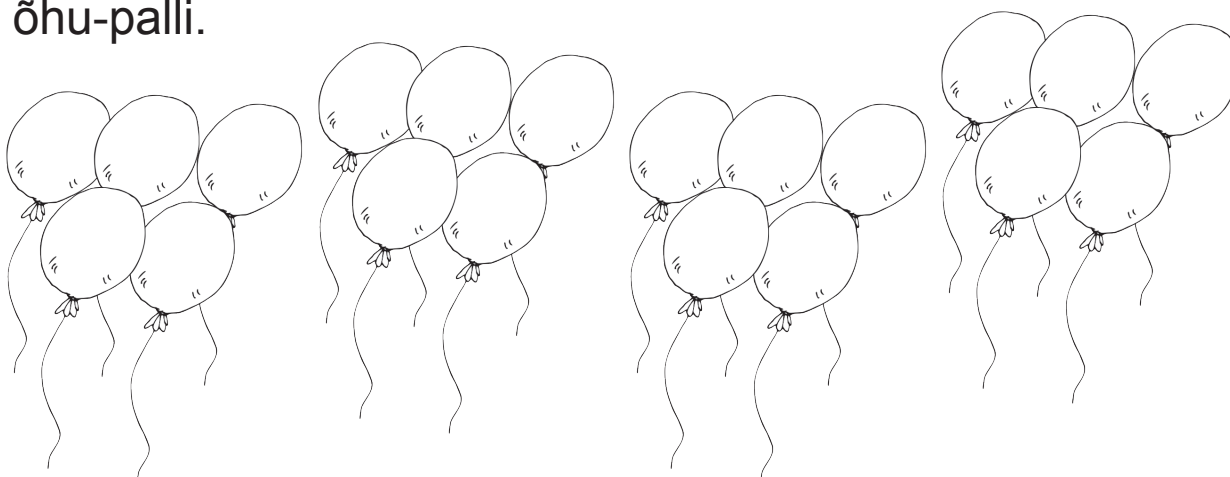
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Mitu õhu-palli osteti .....?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Saali kaunistamiseks osteti .....

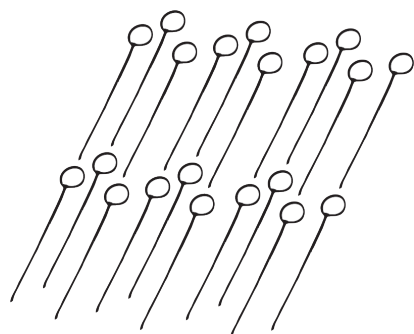
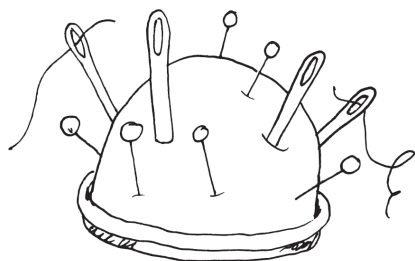
õhu-palli.

Näide:

Nõela-padjas oli 10 nõela. Kaire pani mõned nõelad juurde.

Nüüd on nõela-padjas 30 nõela. Mitu nõela pani Kaire juurde?

$$10 + x = 30$$

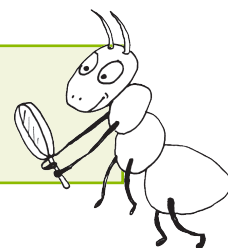
$$x = 30 - 10$$

$$x = 20$$

$$\text{Kontroll: } 10 + 20 = 30$$

Vastus: Kaire pani nõela-padja 20 nõep-nõela.

Tähega tähistan arvu, mida ma ei tea.

32. Arvuta. Kontrolli.

7	0	+	s	=	9	0			6	0	+	a	=	8	0		
s	=			-					a	=			-				
s	=								a	=							
K:			+		=				K:			+		=			

r	+	3	0	=	7	0			h	+	4	0	=	5	0		
r	=			-					h	=			-				
r	=								h	=							
K:			+		=				K:			+		=			

33. Koosta ülesanne. Arvuta.

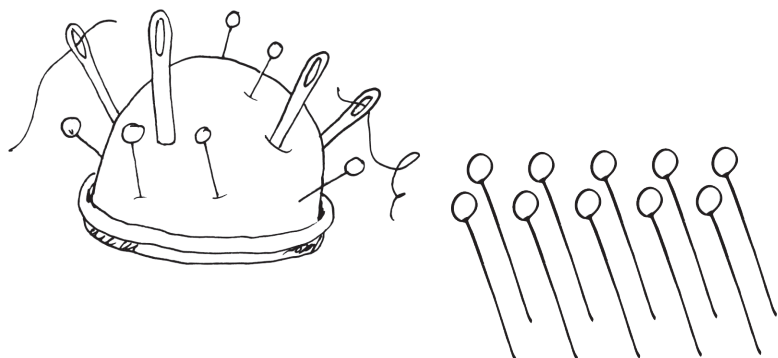
Üks liidetavatest on 20 ja summa on 70. Leia teine liidetav.

Näide:

Nõela-padjas oli 20 nõöp-nõela. Lii võttis mõned nõöp-nõelad ära. Nõela-patja jäi 10 nõöp-nõela.

Mitu nõöp-nõela võttis Lii ära?

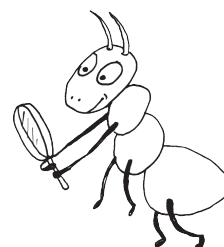
$$20 - u = 10$$

$$u = 20 - 10$$

$$u = 10$$

$$\text{K: } 20 - 10 = 10$$

Vastus: Lii võttis ära 10 nõöp-nõela.

34. Arvuta. Kontrolli.

8	0	-	m	=	3	0			6	0	-	a	=	2	0		
m	=		-						a	=		-					
m	=								a	=							
K:			-		=				K:			-		=			

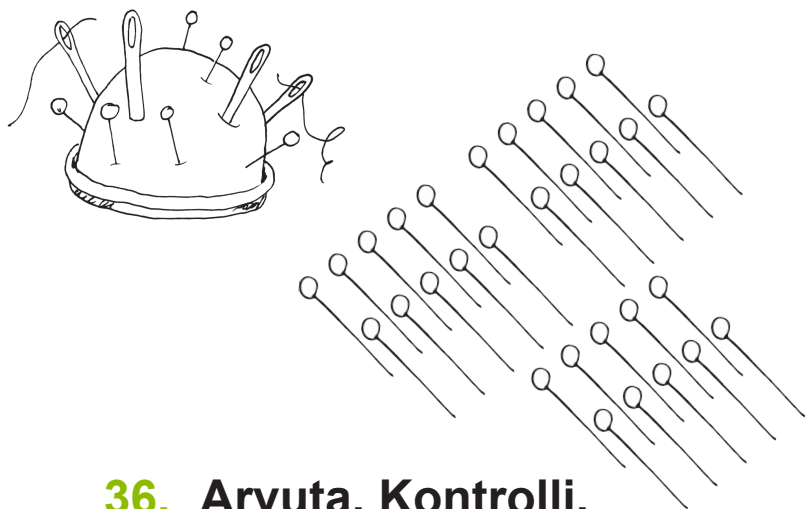
7	0	-	k	=	1	0			5	0	-	x	=	4	0		
k	=		-						x	=		-					
k	=								x	=							
K:									K:								

35. Koosta ülesanne. Arvuta.

Vähendatav on 90. Vahe on 40. Leia vähendaja.

Näide:

Nõela-padjas olid mõned nõelad. Annlis võttis sealt ära 30 nõela. Nüüd jäi nõela-patja 10 nõela. Mitu nõela oli nõela-padjas algul?

$$a - 30 = 10$$

$$a = 10 + 30$$

$$a = 40$$

$$\text{K: } 40 - 30 = 10$$

Vastus: Nõela-padjas oli algul 40 nõela.

36. Arvuta. Kontrolli.

x	-	40	=	30				u	-	70	=	20			
x	=		+					u	=		+				
x	=							u	=						
K:		-		=				K:		-		=			

t	-	30	=	60				v	-	20	=	80			
t	=		+					v	=		+				
t	=							v	=						
K:		-		=				K:		-		=			

37. Lahenda ülesanne.

Bussis oli 40 sõitjat. Peatuses väljusid mõned sõitjad. Bussi jäi 10 sõitjat. Mitu sõitjat väljus peatuses?

LIITMINE JA LAHUTAMINE 100 PIIRES JÄRGÜLETAMISETA

(täiskümnele ühekohalise arvu liitmine)

38. Kirjuta arv joonise järgi.

K	Ü
2	3

K	Ü

K	Ü

K	Ü

39. Kujuta järgmised arvud:

K	Ü
5	1

K	Ü
6	3

K	Ü
4	8

K	Ü
3	6

51

.....

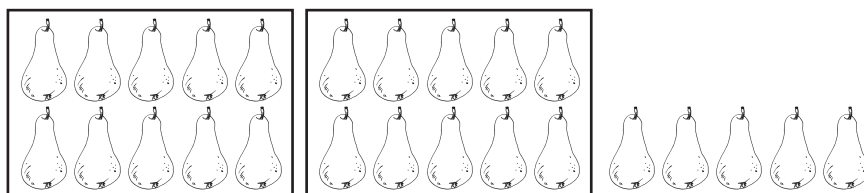
.....

.....

40. Mitu ühelist on?

6	K	=	6	0	Ü				4	K	=			Ü
2	K	=			Ü				3	K	=			Ü
7	K	=			Ü				5	K	=			Ü

Näide:

2 kümmelist + 5 ühelist

2 kümmelist = 20 ühelist

20 ühelist + 5 ühelist = 25 ühelist

$$20 + 5 = 25$$

41. Arvuta.

5	0	+	1	=					3	0	+	8	=		
8	0	+	5	=					6	0	+	4	=		
7	0	+	9	=					2	0	+	6	=		
4	0	+	3	=					9	0	+	2	=		

42. Kirjuta arvud täis-kümnete ja üheliste summana.

9	1	=	9	0	+	1			7	3	=				
1	9	=							3	7	=				
8	5	=							6	5	=				
5	8	=							5	6	=				

43. Arvuta.

+	2	5	7	9	6	3	1	8
40								

KAHEKOHALISE ARVU LIITMINE ÜHEKOHALISE ARVUGA JÄRGUÜLETAMISETA

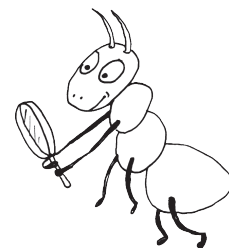
(kahekohalise arvu üheliste arv on suurem kui teine liidetav)

Näide:

Ei saanud 10 täis!

2 5 + 3 = 2 8

K	Ü		K	Ü		K	Ü
	5	+		3	=		8
2	5	+		3	=	2	8

Liidan ühelised: 5Ü + 3Ü

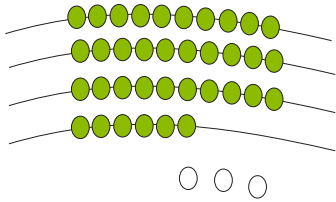
Kirjutan üheliste summa vastusesse üheliste kohale

Kirjutan kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 2K

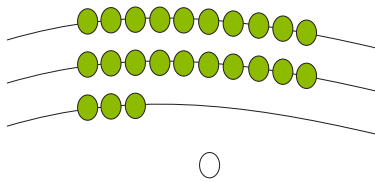
44. Arvuta.

8	4	+	3	=					4	5	+	2	=		
3	6	+	2	=					9	7	+	1	=		
2	5	+	4	=					7	4	+	3	=		
6	4	+	1	=					5	5	+	4	=		

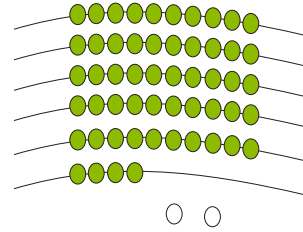
45. Koosta ülesanne. Arvuta.

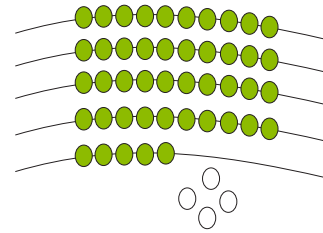
3	6	+		=		
---	---	---	--	---	--	--

		+		=		
--	--	---	--	---	--	--

		+		=		
--	--	---	--	---	--	--

		+		=		
--	--	---	--	---	--	--

46. Lahenda ülesanne.

Bussis oli 25 sõitjat.

Peatuses tuli juurde 4 sõitjat.

Mitu sõitjat on nüüd bussis?

Andmed:

Bussis oli inimesi .....

Juurde tuli sõitjaid .....

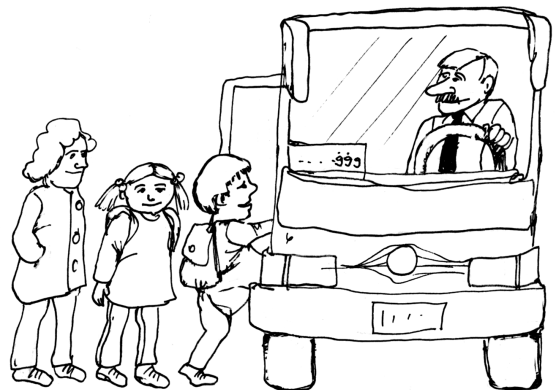
Mitu inimest on nüüd bussis?

Lahendus:

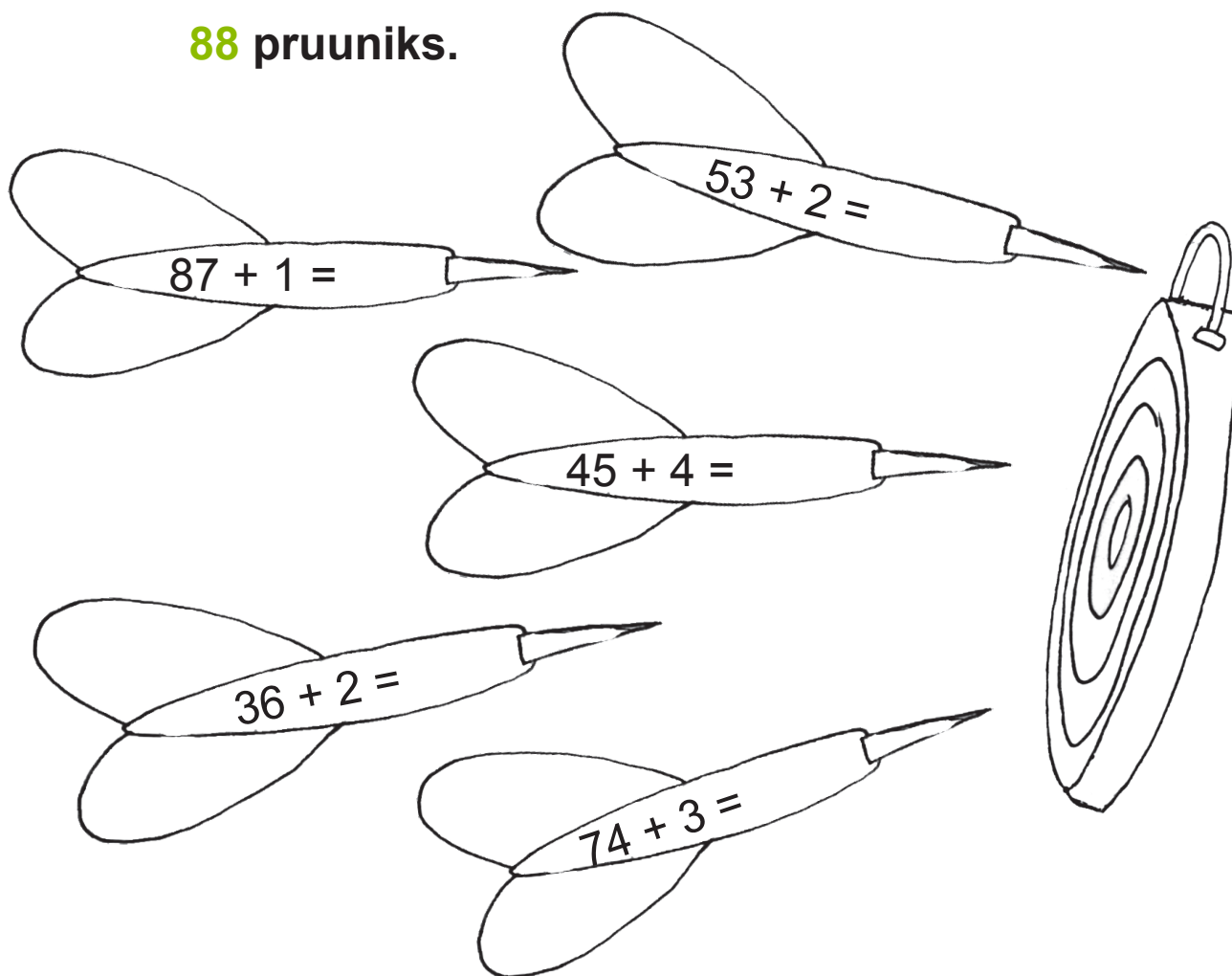
Mitu ..... on nüüd bussis?

--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Bussis sõidab nüüd ..... inimest.

47. Arvuta. Värv nool vastusega **77 kollaseks**,
49 punaseks, **38 roheliseks**, **55 siniseks** ja
88 pruuniks.

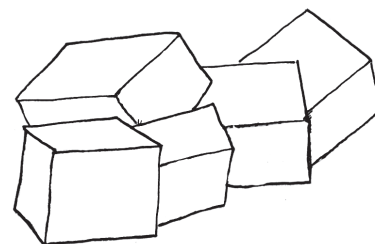

48. Lahenda ülesanne vihikus.

Toomasel kulus maja ehitamiseks 45 kollast klotsi.

Siniseid klotse kulus 3 võrra rohkem.

Mitu sinist klotsi kulus maja ehitamiseks?

Andmed:

Kollaseid klotse .....

Siniseid klotse ..... võrra rohkem

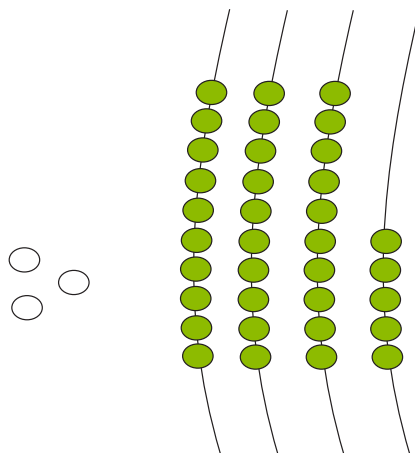

Mitu sinist klotsi kulus?

ÜHEKOHALISE ARVU LIITMINE KAHEKOHALISE ARVUGA JÄRGÜLETAMISETA

(ühekohaline arv on väiksem kui kahekohaline arvu üheliste arv)

Näide:

	3	+	3	5	=	3	8
--	---	---	---	---	---	---	---

K	Ü		K	Ü		K	Ü
	3	+		5	=		8
	3	+	3	5	=	3	8

Liidan ühelised: 3Ü + 5Ü

Kirjutan üheliste summa vastusesse üheliste kohale

Kirjutan kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 3K

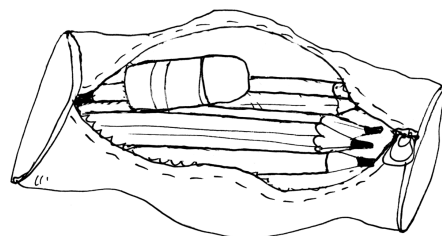
49. Arvuta.

4	+	7	5	=					2	+	6	3	=		
1	+	3	6	=					3	+	4	5	=		
3	+	8	4	=					1	+	7	4	=		
2	+	9	7	=					4	+	8	5	=		

50. Lahenda ülesanne.

Triinu pinalis on 3 harilikku pliiatsit.
Värvi-pliiatseid on tal 25 võrra rohkem.
Mitu värvi-pliiatsit on Triinu pinalis?

Andmed:

Harilikke pliiatseid .....

Värvi-pliiatseid ..... võrra rohkem

Mitu värvi-pliiatsit on pinalis?

Lahendus:

Mitu ..... on pinalis?

--	--	--	--	--	--	--	--

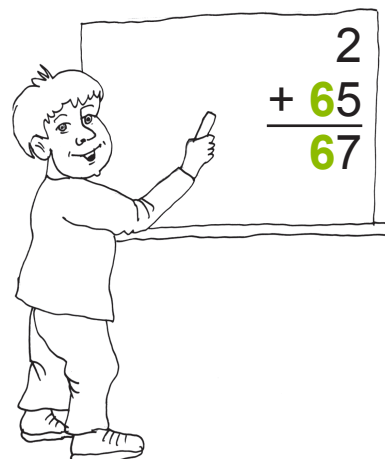
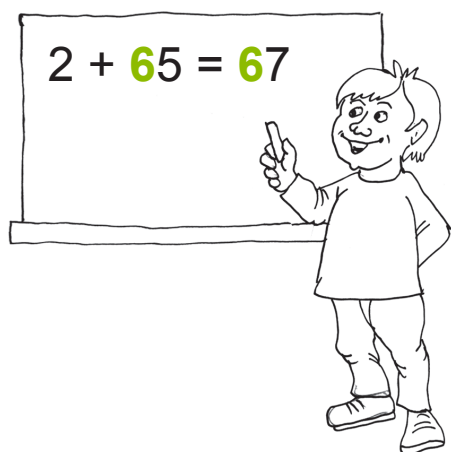
Vastus: Pinalis on ..... värvi-pliiatsit.

51. Arvuta. Mis pill on peidetud arvude taha?

3	+	6	4	=		E	1	+	4	8	=		A
4	+	3	5	=		V	2	+	7	6	=		K
2	+	9	6	=		L	3	+	5	5	=		R

78	98	49	39	67	58

Näide:

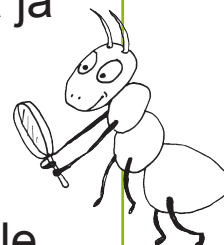

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

Liidan ühelised: 2Ü + 5Ü = 7Ü

Kirjutatakse üheliste summa vastusesse üheliste kohale

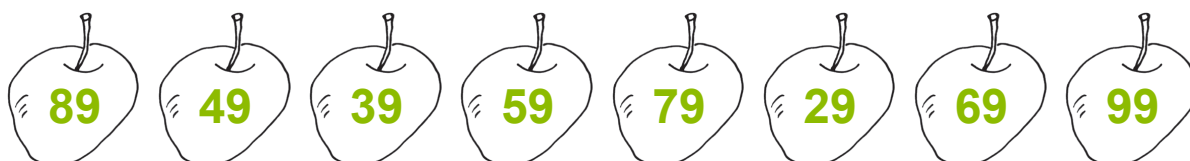
Kirjutatakse kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 6K

52. Arvuta. Vastused leiad õunte seest.

		3				4				2			
+	2	6			+	3	5			+	5	7	

		2				3				4			
+	6	7			+	9	6			+	4	5	

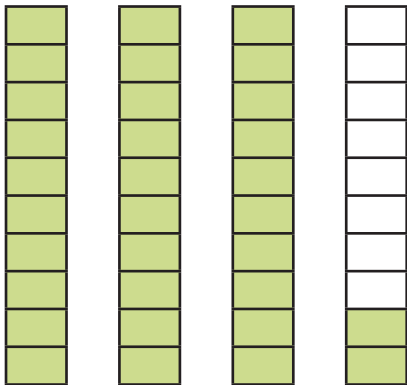

Üle jäid arvud ..... ja .....

KAHEKOHALISE ARVU LIITMINE ÜHEKOHALISELE ARVULE JÄRGUÜLETAMISETA

(kahekohalise arvu ühelise arv on väiksem kui ühekohaline arv)

53. Arvuta.

3	2	+	3	=		
3	2	+	4	=		
3	2	+	5	=		
3	2	+	6	=		
3	2	+	7	=		

54. Lahenda ülesanne.

Õpetaja jagas õpilastele 26 ruudulist vihikut.

Joonelisi vihikuid jagas ta 3 võrra rohkem kui ruudulisi vihikuid. Mitu joonelist vihikut jagas õpetaja lastele?

Andmed:

Ruudulisi vihikuid .....

Joonelisi vihikuid ..... võrra rohkem

Mitu ..... vihikut jagas õpetaja lastele?

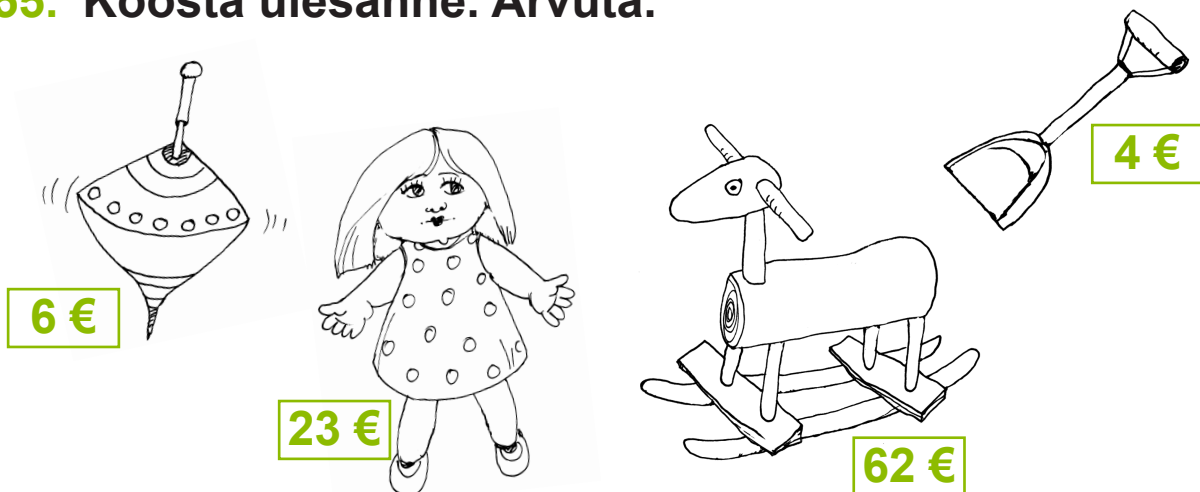
Lahendus:

Mitu ..... vihikut jagas õpetaja?

--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Õpetaja jagas ..... joonelist vihikut.

55. Koosta ülesanne. Arvuta.

Nukk ja vurr

Kiik-hobu ja kühvel

Nukk ja kühvel

Kiik-hobu ja vurr

2	3	€	+		€	=		€

56. Arvuta kirjalikult.

	8	3			5	2			6	1			
+		6		+		7		+		4			
<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>				

57. Arvuta kirjalikult.

4	2	+	5		9	1	+	8		7	3	+	4
	4	2											
+				+				+					
<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>				

58. Lahenda ülesanne.

Reisi-rongi esimeses vagunis oli 41 sõitjat.

Teises vagunis reisis 2 sõitjat rohkem kui esimeses vagunis. Kolmandas vagunis oli sõitjaid 5 võrra rohkem kui teises vagunis. Mitu sõitjat oli kolmandas vagunis?

Andmed:

Esimeses vagunis .....

Teises vagunis ..... võrra .....

Kolmandas vagunis..... võrra rohkem

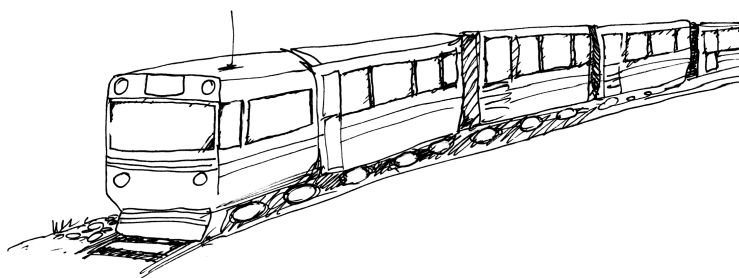

Mitu sõitjat oli kolmandas vagunis?

Lahendus:

1. Mitu sõitjat oli ..... vagunis?

	+			
<hr/>				

2. Mitu sõitjat oli ..... vagunis?

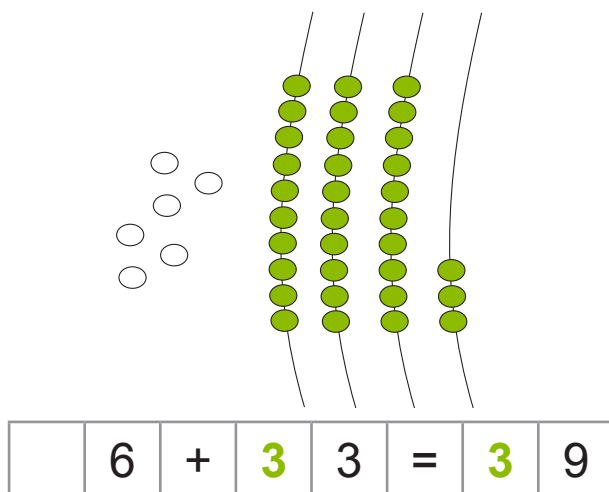
	+			
<hr/>				

Vastus: Kolmandas vagunis oli ..... sõitjat.

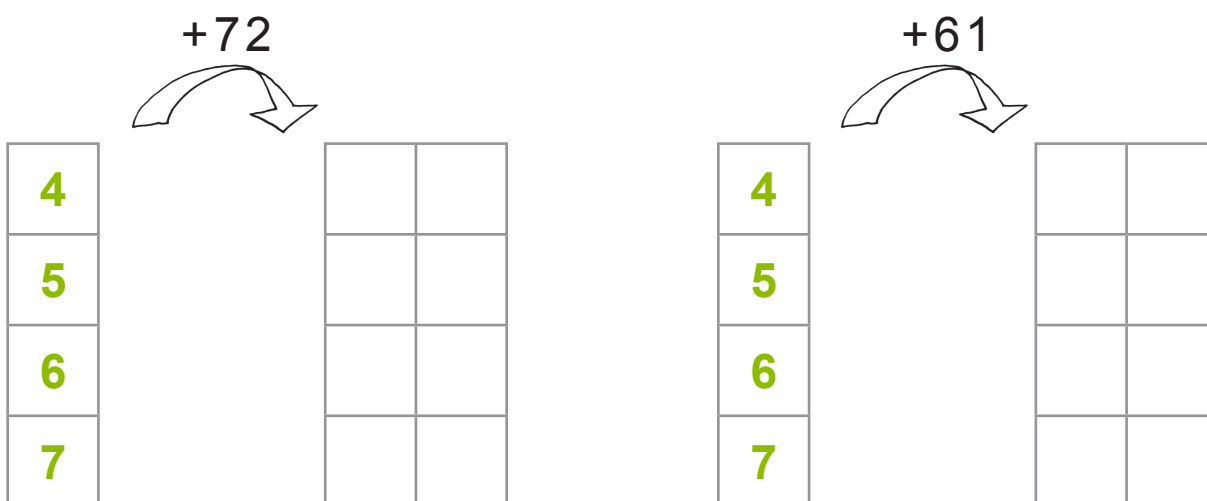
ÜHEKOHALISE ARVU LIITMINE KAHEKOHALISE ARVUGA JÄRGUÜLETAMISETA

(ühekohaline arv on suurem kui kahekohalise arvu üheliste arv)

Näide:

59. Arvuta.

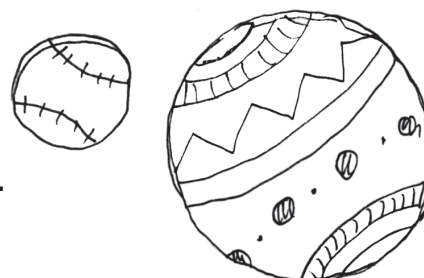

60. Lahenda ülesanne.

Laste-aiale osteti 5 suurt palli.

Väikseid palle osteti 23 võrra rohkem.

Mitu väikest palli osteti laste-aiale?

61. Arvuta. Lahenda mõistatus.

5	+	7	3	=		H	6	+	4	3	=		L
8	+	3	1	=		P	3	+	2	1	=		V
4	+	9	2	=		E	7	+	6	2	=		Ü

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
39	69	78	24	96	49

62. Lahenda ülesanne.

Parklas on 4 veo-autot.

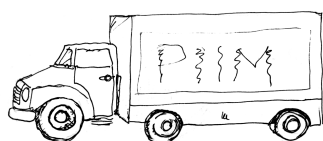
Sõidu-autosid on 23 võrra rohkem kui veo-autosid.

Mootor-rattaid on 12 võrra rohkem kui veo-autosid.

Mitu sõidu-autot on parklas?

Mitu mootor-ratast on parklas?

Andmed:

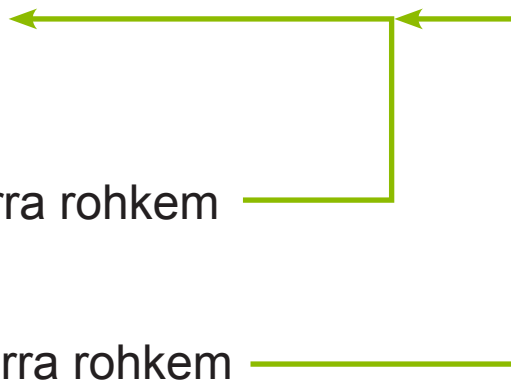
on .....

on ..... võrra rohkem

on ..... võrra rohkem

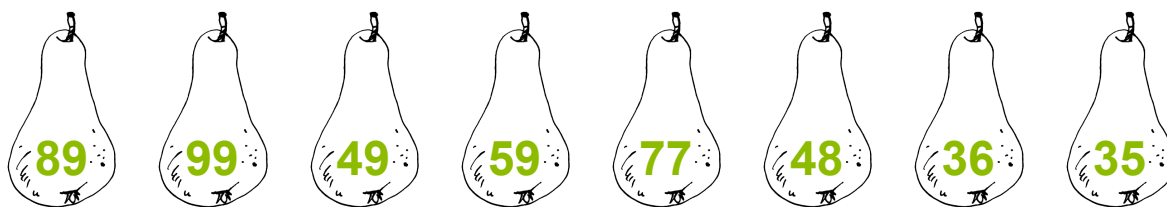
Mitu sõidu-autot on parklas?

Mitu mootor-ratast on parklas?

63. Arvuta. Vastused leiad pirnide seest.

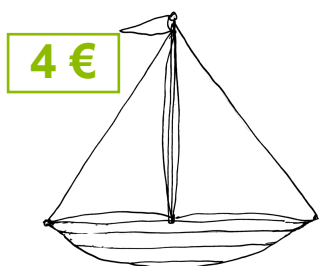
		7				4				8			
+	8	2			+	3	2			+	4	1	
<hr/>													

		6				5				4			
+	5	3			+	9	4			+	7	3	
<hr/>													

Üle jäid arvud ..... ja .....

64. Koosta ülesanne. Arvuta.

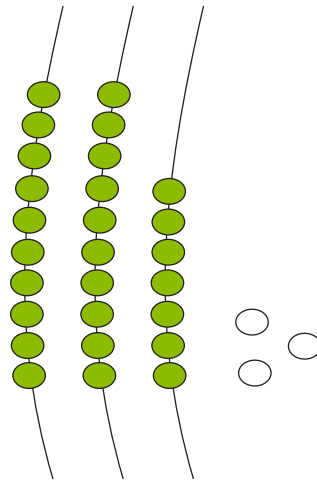
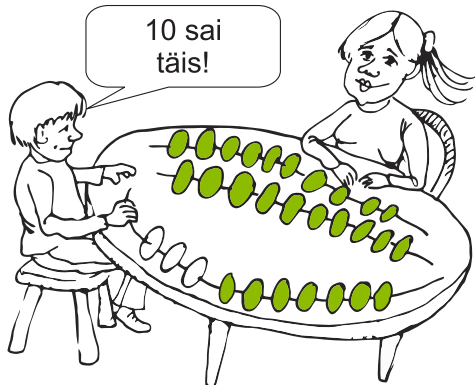
- Purjekas ja jonni-punn
- Hüppe-nöör ja lennuk
- Purjekas ja lennuk
- Hüppe-nöör ja jonni-punn

4	€	+			€	=			€

KAHEKOHALISELE ARVULE ÜHEKOHALISE ARVU LIITMINE NII, ET VASTUSEKS ON TÄISKÜMME

Näide:

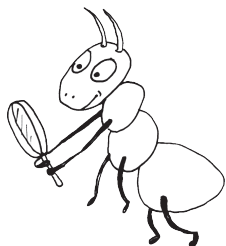

2	7	+		3	=	3	0
---	---	---	--	---	---	---	---

7	Ü	+	3	Ü	=	1	0	Ü
			1	0	Ü	=	1	K
2	K	+	1	K	=	3	K	
2	0	+	1	0	=	3	0	

Liidan ühelised: $7\text{Ü} + 3\text{Ü} = 10\text{Ü}$
 $10\text{Ü} = 1\text{K}$

Liidan kümnelised: $2\text{K} + 1\text{K} = 3\text{K}$
 $3\text{K} = 30\text{Ü}$

65. Arvuta.

7	+	3	=					5	+	5	=			
8	+	2	=					6	+	4	=			
9	+	1	=					3	+	7	=			

66. Arvuta.

4	8	+		2	=					2	9	+		1	=		
	8	+		2	=	1	0					+			=		
4	0	+	1	0	=	5	0					+			=		

5	6	+		4	=					3	7	+		3	=		

67. Lahenda ülesanne.

Priidu kogus on 72 münti.

Vana-isa kinkis Priidule 8 münti juurde.

Mitu münti on nüüd Priidul?

Andmed:

Priidul oli ..... münti.

Sai juurde ..... münti.

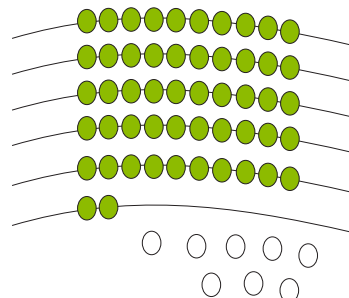
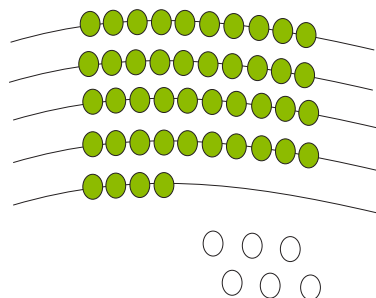
Mitu ..... ?

Lahendus:

Mitu münti on nüüd Priidul?

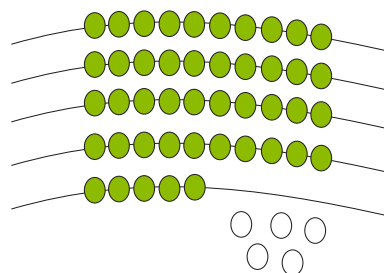
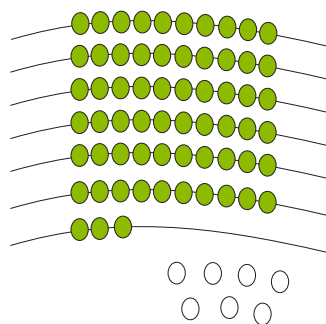

Vastus: Priidul on nüüd .....

68. Koosta ülesanne. Arvuta.

4	4	+		=		

		+		=		

		+		=		

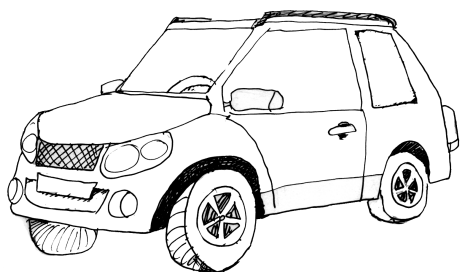
		+		=		

69. Arvuta. Lahenda mõistatus.

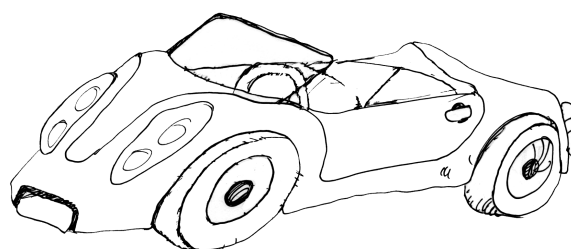
5	9	+	1	=			R	8	5	+	5	=			A
4	6	+	4	=			L	7	4	+	6	=			U
2	8	+	2	=			K	3	7	+	3	=			T

30	90	60	40	80	50

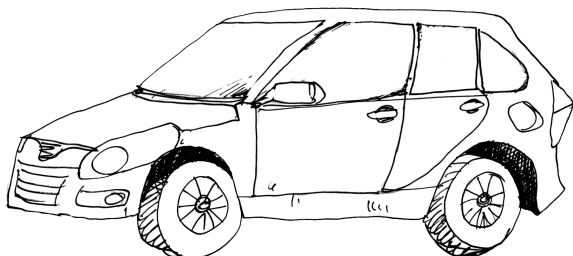
70. Arvuta. Värvigi auto vastusega 90 kollaseks, 50 punaseks, 100 roheliseks, 60 siniseks ja 70 pruuniks.

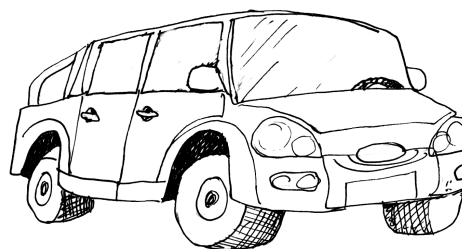
5	6	+	4	=				
<hr/>								

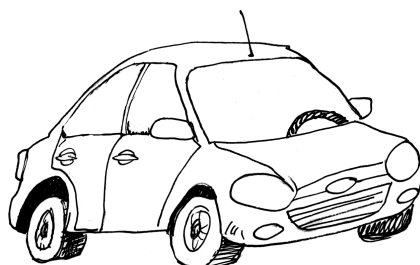
9	1	+	9	=				
<hr/>								

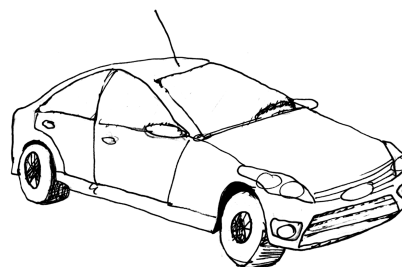
4	3	+	7	=				
<hr/>								

8	2	+	8	=				
<hr/>								

5	7	+	3	=				
<hr/>								

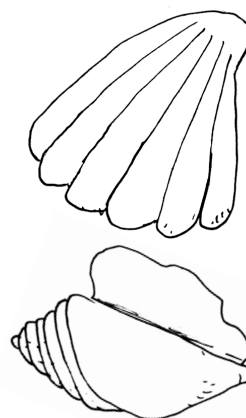
6	8	+	2	=				
<hr/>								

71. Lahenda ülesanne.

Anneli korjas 46 teo-karpi.

Annika korjas 4 võrra rohkem teo-karpe.

Arvuta, mitu teo-karpi korjas Annika.

Andmed:

Anneli korjas .....

Annika korjas ..... võrra rohkem

Mitu teo-karpi korjas .....?

Lahendus:

Mitu teo-karpi korjas .....

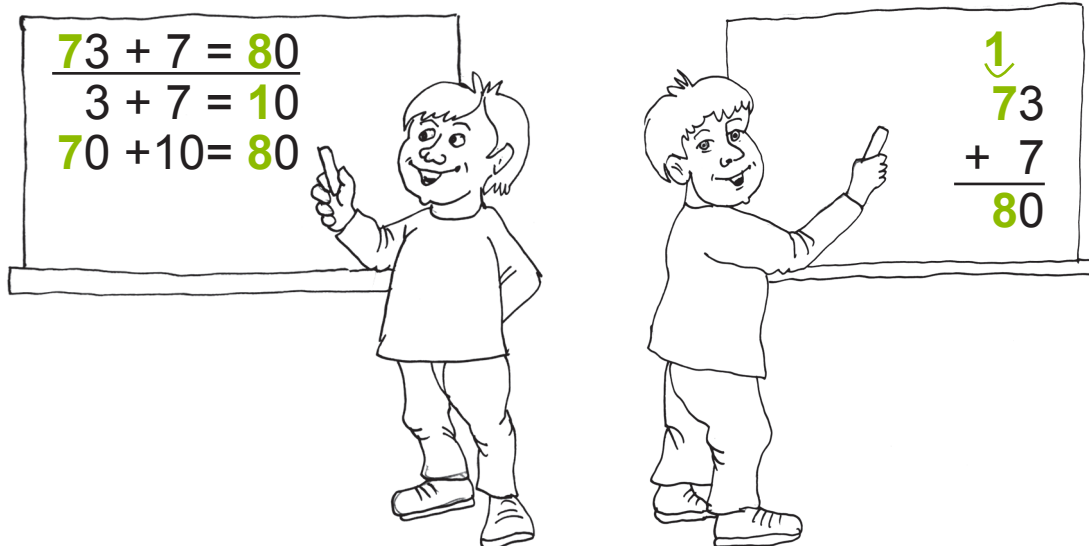

Vastus: Annika korjas ..... teo-karpi.

72. Arvuta.

	5	4	+	6	=				5	1	+	9	=			

	2	3	+	7	=				6	5	+	5	=			

Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutan ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	↓	
	7	3
+		7
	8	0

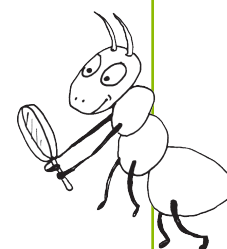
Liidan ühelised: $3\text{Ü} + 7\text{Ü} = 10\text{Ü}$

0 märkin üheliste alla.

1 märkin kümneliste kohale.

Liidan kümnelised: $7\text{K} + 1\text{K} = 8\text{K}$

$8\text{K} = 80\text{Ü}$

73. Arvuta. Vastused leiad tomatite seest.

	8	8			4	5			5	4			3	6	
+		2			+		5		+		6		+		4
<hr/>															

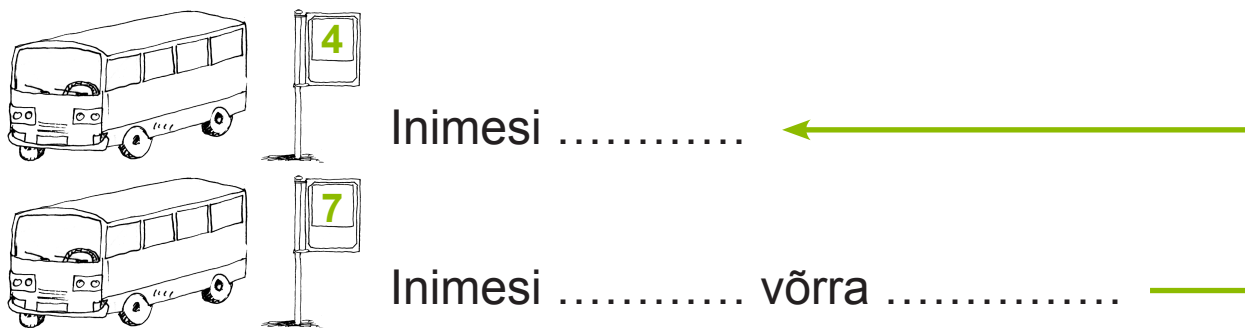

Üle jäid ..... ja .....

74. Lahenda ülesanne.

Bussi number 4 ootas peatuses 32 inimest. Bussi number 7 ootas 8 inimese võrra rohkem. Mitu inimest soovis sõita bussiga number 7?

Andmed:

Mitu inimest ootas bussi number ..... ?

Lahendus:

Mitu inimest ootas bussi number ..... ?

Vastus: Bussi number ..... ootas ..... inimest.

75. Arvuta kirjalikult.

4	6	+	4			3	8	+	2			5	5	+	5		
+						+						+					

76. Arvuta. Värvigi nuku kleiti vastusega **30** kollaseks, **40** punaseks, **50** rohelineks, **60** siniseks ja **70** pruuniks.

		6	3					3	5					4	2
	+		7					+		5				+	8
—								—						—	

		3	7					5	9					2	6
	+		3					+		1				+	4
—								—						—	

77. Koosta andmete järgi ülesanne.

55

5 võrra rohkem

Kollaseid roose?

78. Arvuta.

		4	1			8	4			6	2			5	5
	+		9		+		6		+		8		+		5

Järjesta vastused, alusta kõige väiksemast.

79. Lahenda ülesanne.

Postiljon viis reedel post-kastidesse 36 aja-lehte.

Laupäeval viis ta 4 aja-lehte rohkem kui reedel.

Mitu aja-lehte viis postiljon laupäeval?

Andmed:

Reedel ..... aja-lehte. ←

Laupäeval ..... aja-lehte .....

Mitu aja-lehte viis .....?

Lahendus:

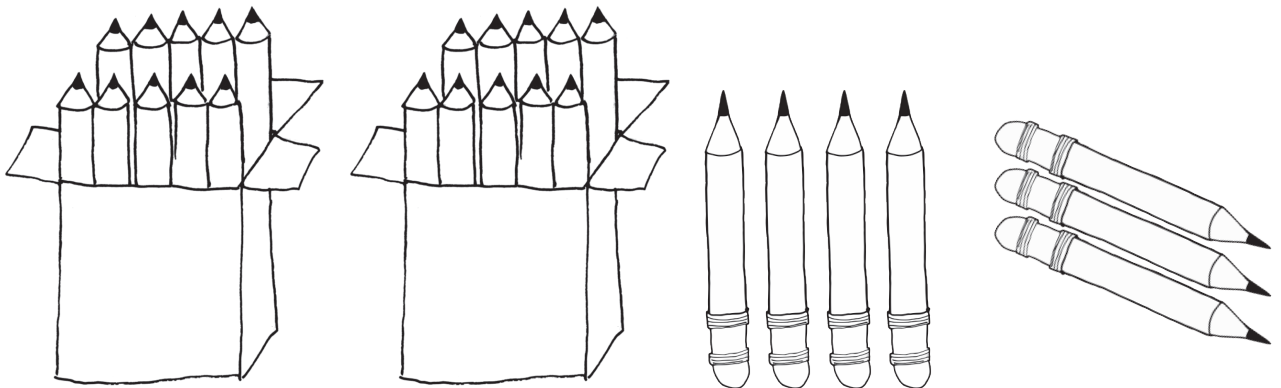
Mitu aja-lehte viis .....?

Vastus: Laupäeval viis postiljon ..... aja-lehte.

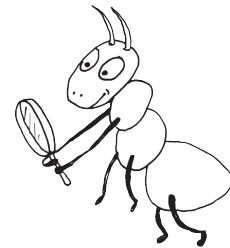
KAHEKOHALISEST ARVUST ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE ÜLEMINEKUTA

Näide:

2	7	-		3	=	2	4
---	---	---	--	---	---	---	---

K	Ü		K	Ü		K	Ü
	7	-		3	=		4
2	7	-		3	=	2	4

Lahutan ühelised: $7\text{Ü} - 3\text{Ü} = 4\text{Ü}$

Kirjutan kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 2K

80. Arvuta.

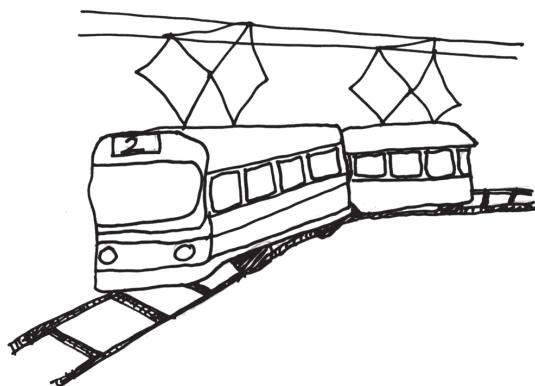
8	7	-	3	=			8	7	-	2	=		
3	8	-	2	=			3	8	-	1	=		
2	6	-	4	=			6	6	-	3	=		
6	3	-	1	=			4	5	-	4	=		

81. Lahenda ülesanne.

Trammis oli 28 sõitjat.

Peatuses läks maha 6 inimest.

Mitu inimest sõitis edasi?

Andmed:

Trammis oli inimesi .....

Peatuses läks maha ..... inimest

Mitu inimest on nüüd trammis?

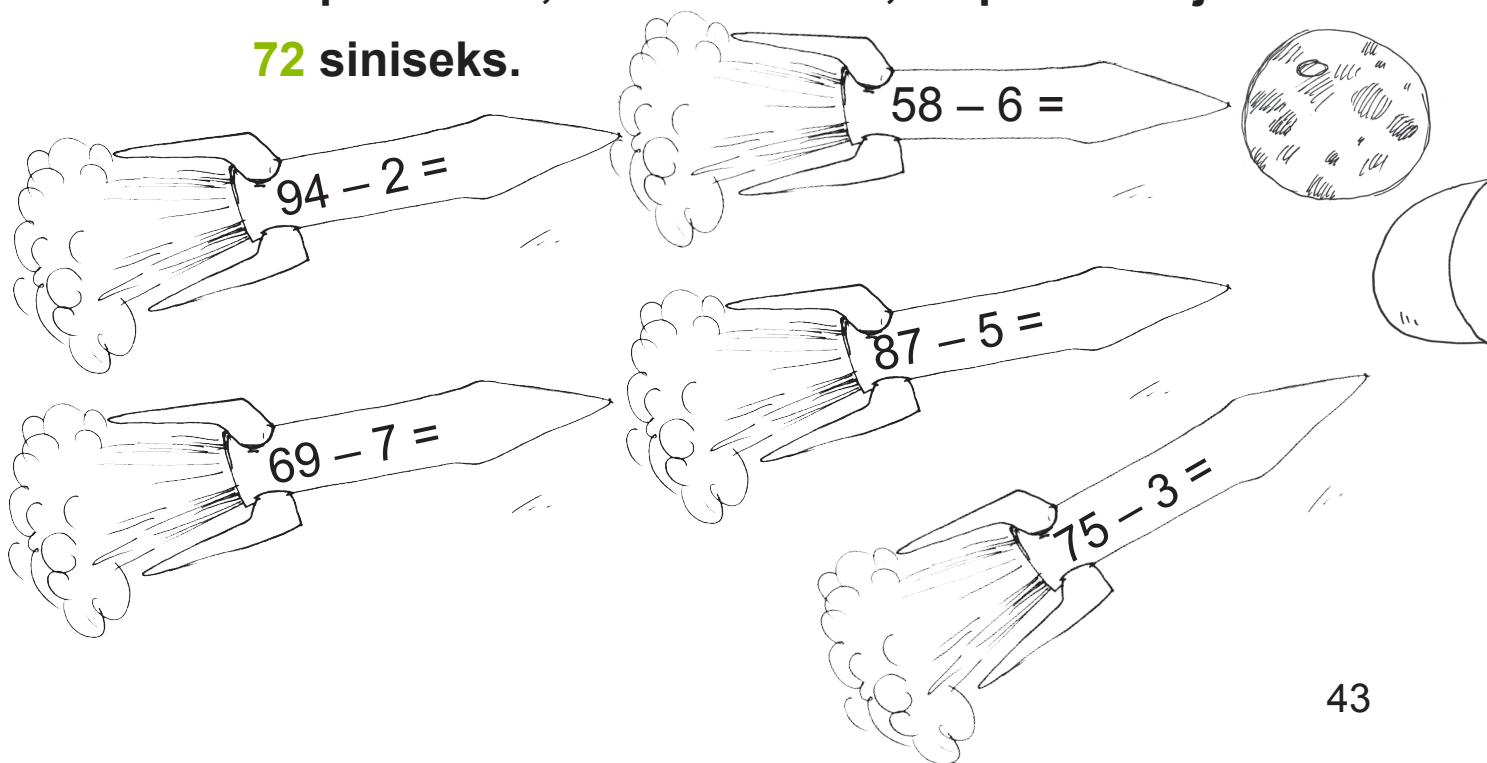
Lahendus:

Mitu ..... on nüüd trammis?

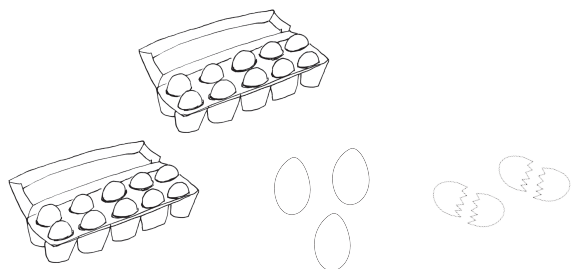
--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Trammis sõidab nüüd ..... inimest.

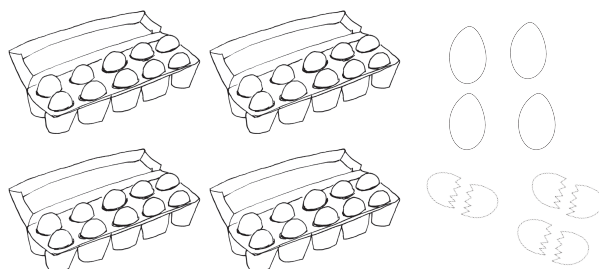
82. Arvuta. Värvige rakett vastusega 62 kollaseks, 92 punaseks, 52 roheliseks, 82 pruuniks ja 72 siniseks.

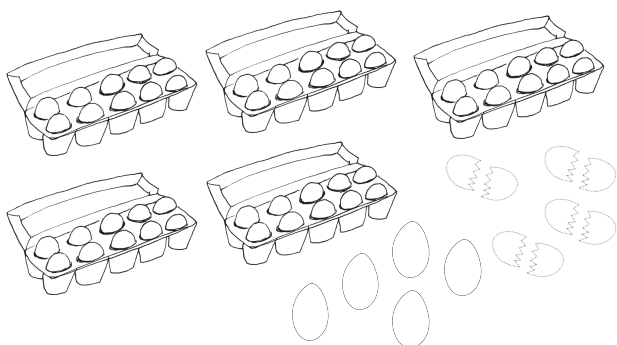
83. Koosta ülesanne. Arvuta.

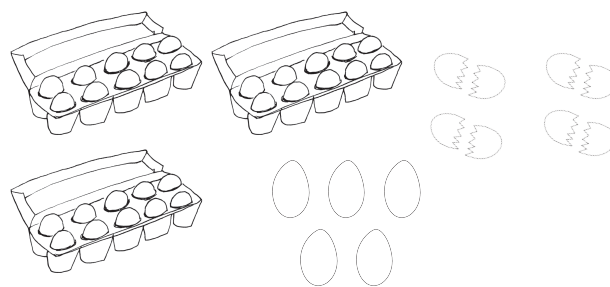
2	5	-		2	=		
---	---	---	--	---	---	--	--

		-			=		
--	--	---	--	--	---	--	--

		-			=		
--	--	---	--	--	---	--	--

		-			=		
--	--	---	--	--	---	--	--

84. Lahenda ülesanne.

Silveril on hoiu-pörsas 37 eurot. Danielil on 5 eurot vähem kui Silveril. Kui palju raha on kogunud Daniel?

Andmed:

Silveril on ..... €

Danielil on ..... €

Kui palju raha on .....?

Lahendus:

Mitu eurot on .....?

		€			€			€
--	--	---	--	--	---	--	--	---

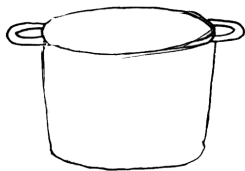
Vastus: Danielil on ..... eurot.

85. Arvuta. Lahenda mõistatus.

4	6	-	3	=			E			9	7	-	6	=			A
8	5	-	4	=			N			4	8	-	7	=			S
7	7	-	5	=			I			9	5	-	3	=			R

81	91	43	92	72	41

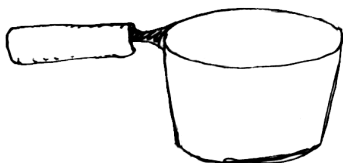
86. Arvuta. Leia igale potile kaas.

$88 - 3 = \square \square$

$89 - 7 = \square \square$

$85 - 4 = \square \square$

$89 - 4 = \square \square$

$86 - 4 = \square \square$

$87 - 6 = \square \square$

87. Lahenda ülesanne.

Ülle on 38-aastane. Ragne on Üllest 4 aastat noorem.

Kui vana on Ragne?

Näide:

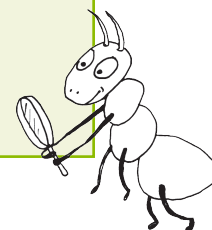
Leia arvude 38 ja 5 vahe.

Leia arvude 33 ja 5 summa.

3	8	-	5	=	3	3
---	---	---	---	---	---	---

3	3	+	5	=	3	8
---	---	---	---	---	---	---

Lahutamise kontrollimiseks liidan saadud vahe ja vähendaja.

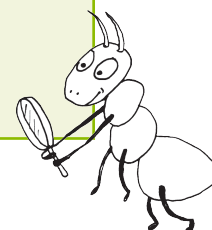
Leia arvude 33 ja 4 summa.

Leia arvude 37 ja 4 vahe.

3	3	+	4	=	3	7
---	---	---	---	---	---	---

3	7	-	4	=	3	3
---	---	---	---	---	---	---

Liitmise kontrollimiseks lahutan saadud summast ühe liidetava.

88. Lahuta. Kontrolli liitmise teel.

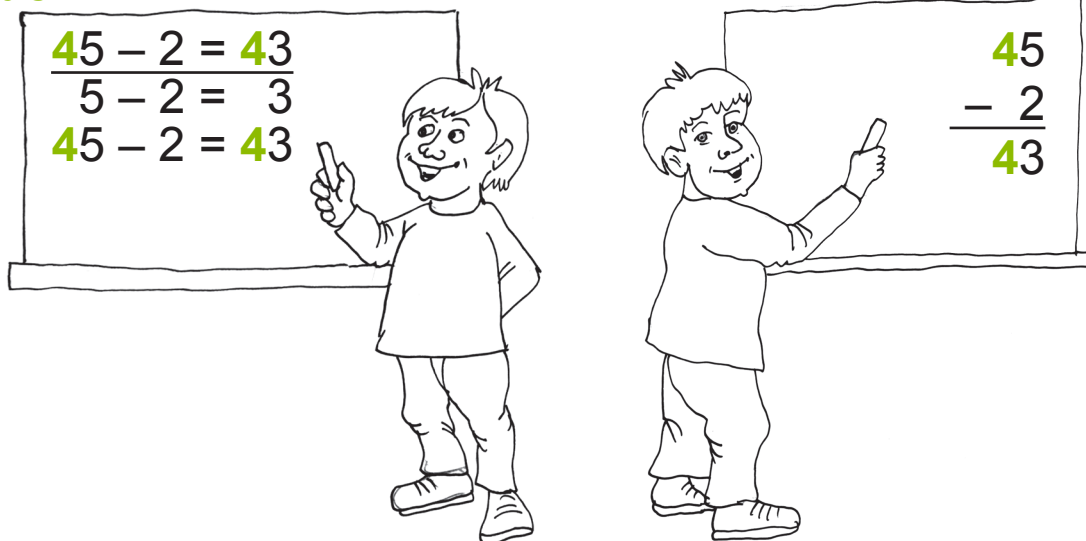
	5	9	-	6	=	5	3				8	7	-	2	=		
K:	5	3	+	6	=	5	9				K:						

	3	5	-	4	=						6	9	-	5	=		
K:											K:						

	8	8	-	3	=						7	8	-	6	=		
K:											K:						

	4	6	-	1	=						8	9	-	7	=		
K:											K:						

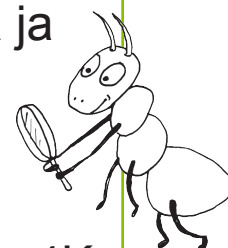
Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

Lahutatakse ühelised: $5\text{Ü} - 2\text{Ü} = 3\text{Ü}$

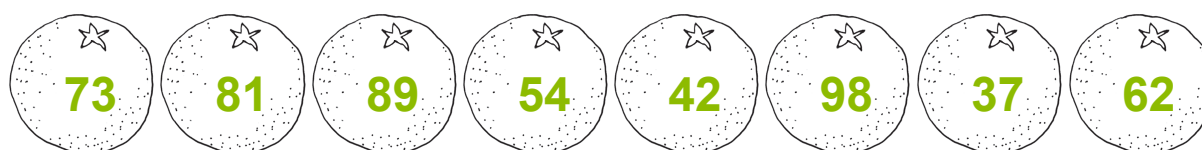
Kirjutatakse kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 4K

89. Arvuta. Vastused leiad apelsinide seest.

	5	7			3	9			6	7			
-		3			-	2			-	5			
<hr/>													

	8	5			4	8			7	6			
-		4			-	6			-	3			
<hr/>													

Üle jäid arvud ..... ja .....

90. Lahenda ülesanne.

Heikil on 48 auto-kleepsu.

Mootorratta-kleepse on tal 3 võrra vähem kui auto-kleepse. Bussi-kleepse on aga 2 võrra vähem kui mootorratta-kleepse. Mitu bussi-kleepsu on Heikil?

Andmed:

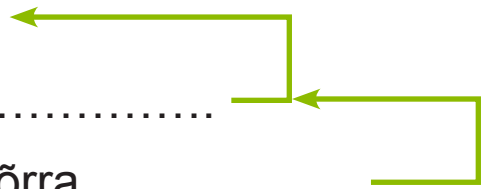
-kleepse .....

-kleepse ..... võrra .....

-kleepse ..... võrra .....

Mitu ..... on Heikil?

Lahendus:

1. Mitu ..... kleepsu?

-		
<hr/>		

2. Mitu ..... kleepsu?

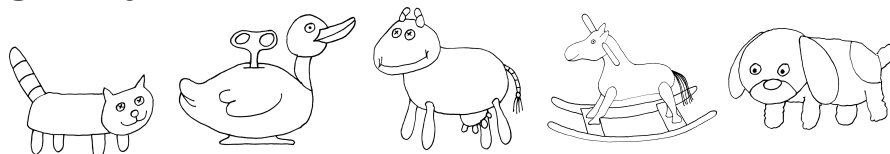
-		
<hr/>		

Vastus: Heikil on ..... bussi-kleepsu.

91. Kui palju maksavad mängu-asjad peale alla-hindlust? Arvuta kirjalikult vihikus.

Kirjuta uus hind.

Vana hind	34 €	29 €	39 €	43 €	36 €
Alla-hindlus	3 €	6 €	7 €	2 €	5 €
Uus hind					

92. Lahenda ülesanne.

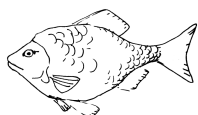
Kalurid püüdsid 39 särge.

Ahvenaid püüdsid nad 3 võrra vähem kui särge.

Haugi püüdsid nad aga 4 võrra vähem kui ahvenaid.

Mitu haugi püüdsid kalurid?

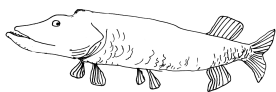
Andmed:

Särge .....

Ahvenaid ..... võrra .....

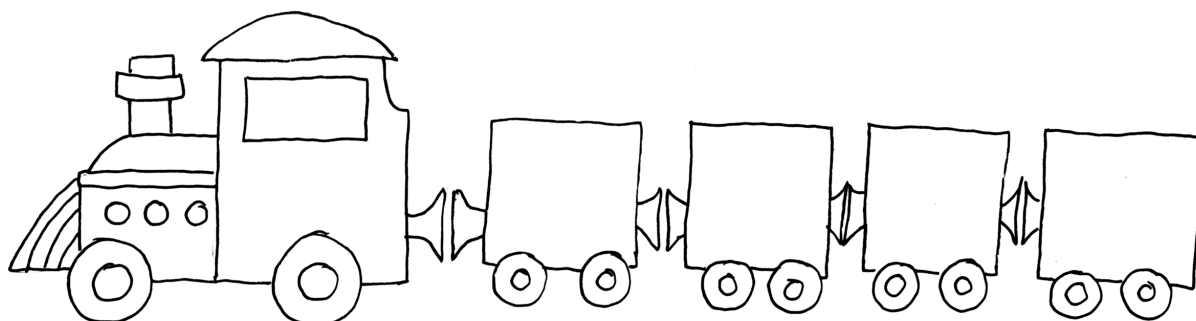
Hauge ..... võrra .....

Mitu haugi püüdsid kalurid?

93. Arvuta.

		3	5			4	8			9	7			7	6	
		-		3		-		2		-		6		-		5

Järjesta vastused, alusta kõige suuremast.

94. Arvuta. Leia igale lukule võti.

		5	7
		-	3

		5	9
		-	3

		5	6
		-	5

		5	8
		-	4

		5	8
		-	2

		5	4
		-	3

95. Lahenda ülesanne.

Pagar küpsetas 57 kapsa-pirukat. Liha-pirukaid küpsetas ta 3 võrra vähem kui kapsa-pirukaid. Moosi-pirukaid küpsetas pagar 2 võrra vähem kui liha-pirukaid.

Mitu moosi-pirukat küpsetas pagar?

Andmed:

Kapsa-pirukaid .....
Liha-pirukaid ..... võrra .....
Moosi-pirukaid ..... võrra .....
Mitu ..... küpsetas pagar?

Lahendus:

1. Mitu .....?

-		
<hr/>		

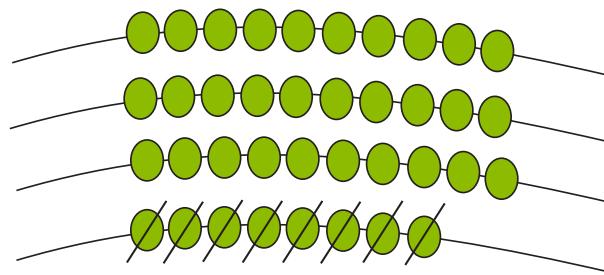
2. Mitu .....?

-		
<hr/>		

Vastus: Pagar küpsetas ..... moosi-pirukat.

KAHEKOHALISEST ARVUST ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE NII, ET VASTUSEKS ON TÄISKÜMME

Näide:

3	8	-		8	=	3	0
---	---	---	--	---	---	---	---

K	Ü		K	Ü		K	Ü
	8	-		8	=		0
3	8	-		8	=	3	0

Lahutan ühelised: $8\text{Ü} - 8\text{Ü} = 0\text{Ü}$

Kirjutan kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 3K

96. Arvuta.

5	7	-	7	=					2	3	-	3	=		
7	8	-	8	=					3	5	-	5	=		
8	6	-	6	=					6	2	-	2	=		
9	3	-	3	=					4	1	-	1	=		

Järjesta vastused alates kõige väiksemast.

97. Lahenda ülesanne.

Toosis oli 46 tikku. 6 tikku kasutati ära. Mitu tikku jäi toosi?

Andmed:

Toosis oli .....

Kasutati ära .....

Mitu tikku jäi toosi?

Lahendus:

Mitu ..... jäi toosi?

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Toosi jäi ..... tikku.

98. Arvuta. Värvigi kujund vastusega 40 roosaks, 50 kollaseks, 60 punaseks, 70 roheliseks, 80 pruuniks ja 90 siniseks.

$$98 - 8 = \dots$$

$$63 - 3 = \dots$$

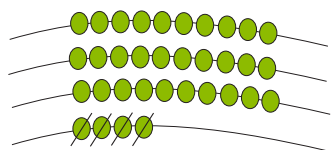
$$87 - 7 = \dots$$

$$56 - 6 = \dots$$

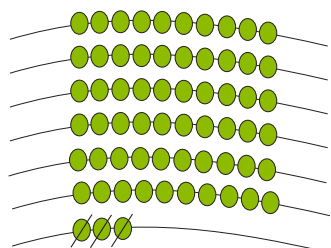
$$75 - 5 = \dots$$

$$44 - 4 = \dots$$

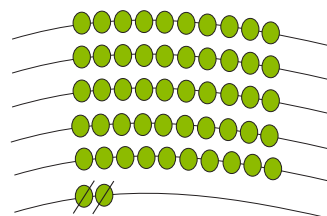
99. Koosta ülesanne. Arvuta.

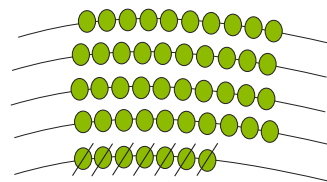
		-		=		
--	--	---	--	---	--	--

		-		=		
--	--	---	--	---	--	--

		-		=		
--	--	---	--	---	--	--

		-		=		
--	--	---	--	---	--	--

100. Lahenda ülesanne.

Kanga-rullis oli 54 meetrit siid-riiet.

Ühele ostjale lõigati 4 meetrit siid-riiet.

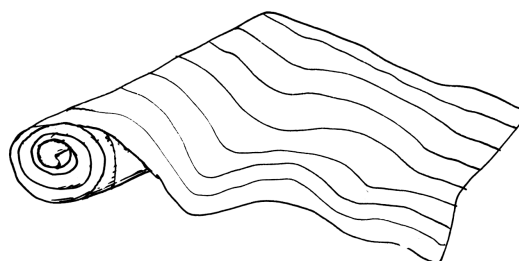
Mitu meetrit siid-riiet jäi järele?

Andmed:

Kanga-rullis oli .....

Osteti ära .....

Jäi järele?

Lahendus:

Mitu ..... jäi järele?

--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Kanga-rulli jäi ..... siid-riiet.

101. Arvuta. Lahenda mõistatus.

8	9	-	9	=		Ü	3	3	-	3	=		I
9	2	-	2	=		D	7	6	-	6	=		P
2	1	-	1	=		K	4	5	-	5	=		S

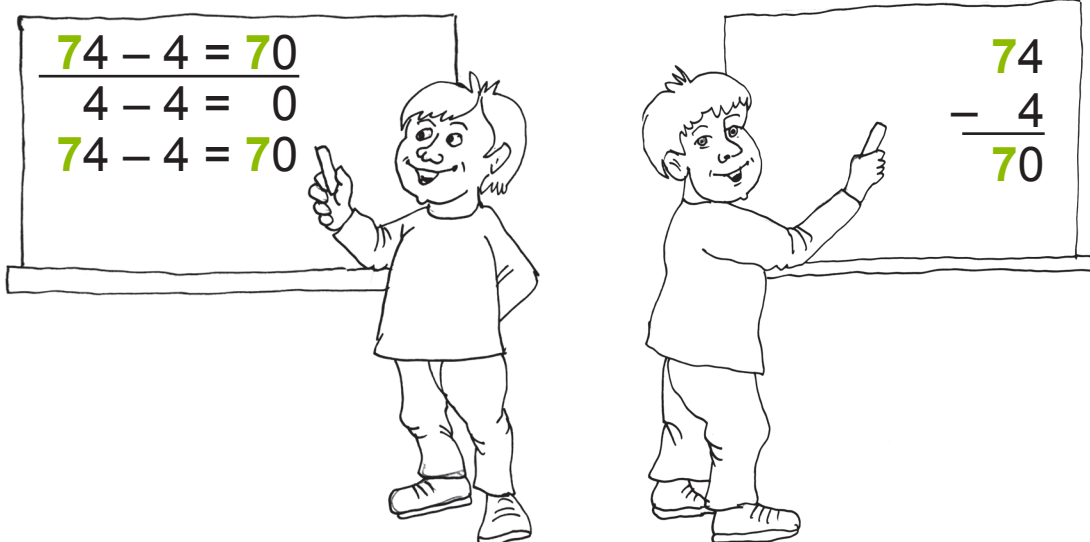
70	80	20	40	30	90

102. Arvuta. Leia igale õhu-pallile maandumis-paik.

Five hot air balloons are shown, each with a math problem on its envelope. Below each balloon is a box containing a possible landing spot. The balloons and their corresponding problems and landing spots are:

- Balloon 1: $55 - 5 = \dots$, landing spot: 50
- Balloon 2: $43 - 3 = \dots$, landing spot: 70
- Balloon 3: $69 - 9 = \dots$, landing spot: 40
- Balloon 4: $78 - 8 = \dots$, landing spot: 60
- Balloon 5: $37 - 7 = \dots$, landing spot: 30

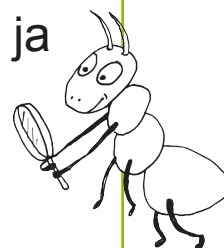
Näide:

Kirjalikul lahutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

Lahutan ühelised: $4\text{Ü} - 4\text{Ü} = 0\text{Ü}$

Kirjutatakse kümnelised vastusesse kümneliste kohale: 7K

103. Arvuta. Vastused leiad ploomide seest.

	4	7			2	9			6	1		
-		7			-		9		-		1	
<hr/>												

	8	6			3	8			5	4		
-		6			-		8		-		4	
<hr/>												

Üle jäid arvud ..... ja .....

104. Lahenda ülesanne.

Spordi-päeval osales 38 poissi.

Tüdrukuid osales 8 võrra vähem.

Mitu tüdrukut osales spordi-päeval?

Andmed:

Poisse .....

Tüdrukuid ..... võrra .....

Mitu ..... osales spordi-päeval?

Lahendus:

Mitu ..... osales spordi-päeval?

Vastus: Spordi-päeval osales ..... tüdrukut.

105. Arvuta kirjalikult.

7	4	-	4			6	4	-	4			5	7	-	7		
-						-						-					

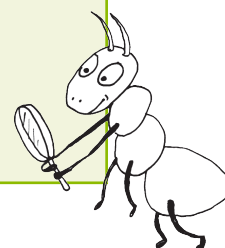
Näide:

Leia arvude 47 ja 7 vahe.

Leia arvude 40 ja 7 summa.

		4	7																
		-		7						+		4	0						
			4	0								4	7						

Lahutamise kontrollimiseks liidan saadud vahe ja vähendaja.

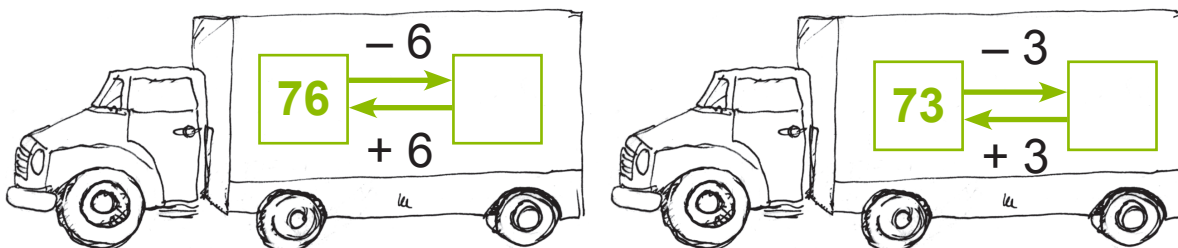

106. Arvuta. Kontrolli liitmise teel.

	2	7		K:		2	0			9	3		K:						
	-		7			+		7			-		3			+			
		2	0																

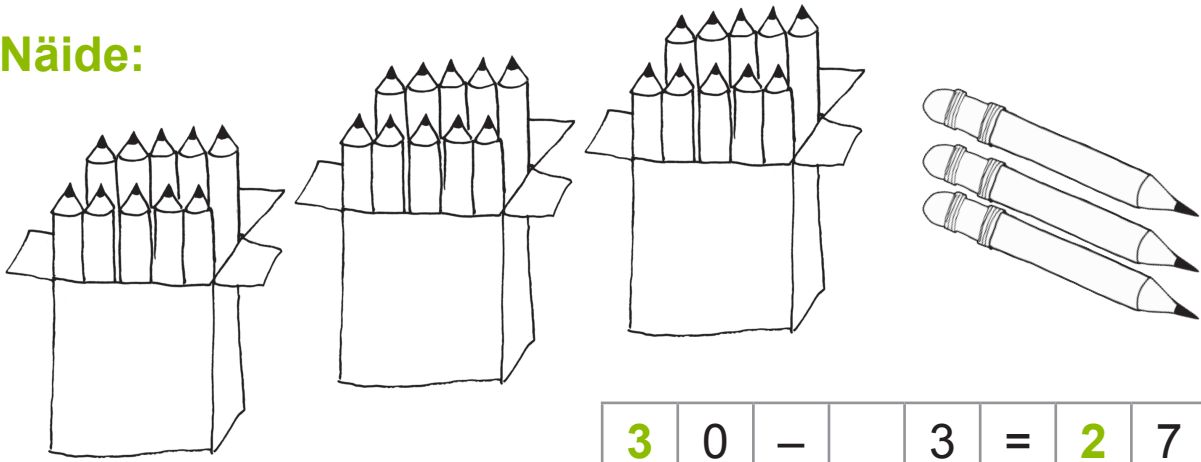
	6	8		K:						5	2		K:						
	-		8			+					-		2			+			

107. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus.

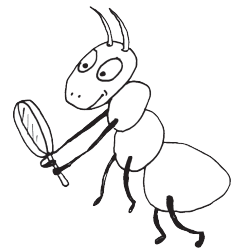
TÄISKÜMNEST ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE

Näide:

3	0	-				3	=	2	0
---	---	---	--	--	--	---	---	---	---

K	Ü		K	Ü		K	Ü
3	0	-	1	0	=	2	0
1	0	-		3	=		7
2	0	+		7	=	2	7

0 on väiksem kui 3

Võtan ühe kümnelise ja teisendan ühelisteks: 1K = 10Ü

Lahutan ühelised: 10Ü - 3Ü = 7Ü

$$3K - 1K = 2K$$

Kirjutan 2 kümnelist vastusesse kümnelite kohale: 2K

108. Arvuta.

1	0	-	1	=					1	0	-	4	=		
1	0	-	2	=					1	0	-	5	=		
1	0	-	3	=					1	0	-	6	=		

109. Arvuta.

7	0	-		2	=	6	8			8	0	-		7	=		
1	0	-		2	=		8					-			=		
6	0	+		8	=	6	8					+			=		

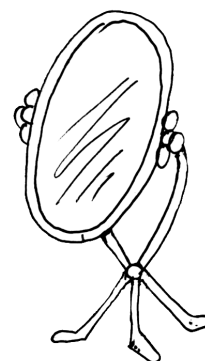
5	0	-		4	=					4	0	-		3	=		

110. Lahenda ülesanne.

Kristiinil oli 30 eurot.

Ta ostis peegli, mis maksis 7 eurot.

Kui palju raha jäi Kristiinil järele?

Andmed:

Kristiinil oli ..... eurot

Ta kulutas ..... eurot

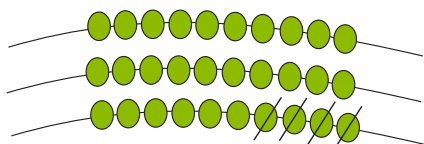
Mitu ..... ?

Lahendus:

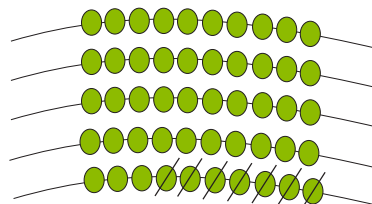
Mitu eurot on nüüd Kristiinil?

Vastus: Kristiinil on nüüd .....

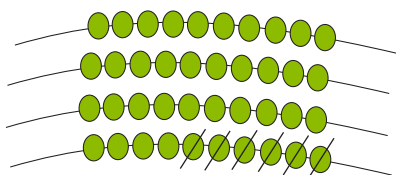
111. Koosta ülesanne. Arvuta.

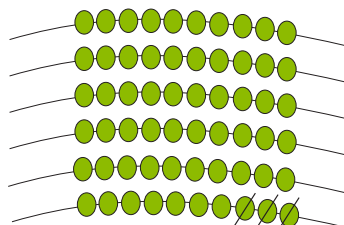
3	0	-	=		

		-	=		

		-	=		

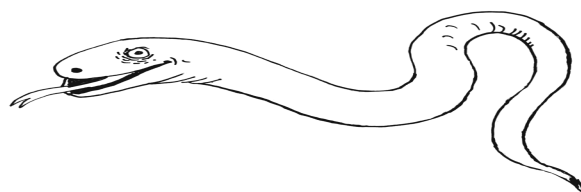

		-	=		

112. Arvuta. Lahenda mõistatus.

9	0	-	8	=			K	3	0	-	6	=			S
4	0	-	4	=			T	8	0	-	7	=			R
7	0	-	5	=			Ä	5	0	-	3	=			I

73	65	24	36	47	82

113. Arvuta. Värvigi punaseks pallid, mille vastus on paaris-arv. Pallid, mille vastus on paaritu arv, värvigi kollaseks.

$$70 - 4 = \dots$$

$$40 - 7 = \dots$$

$$30 - 8 = \dots$$

$$60 - 5 = \dots$$

$$50 - 6 = \dots$$

$$80 - 3 = \dots$$

7	0	-	4	=				6	0	-	5	=			
		-		=						-		=			
		+		=						+		=			

4	0	-	7	=				8	0	-	3	=			
		-		=						-		=			
		+		=						+		=			

3	0	-	8	=				5	0	-	6	=			
		-		=						-		=			
		+		=						+		=			

114. Lahenda ülesanne.

Kott suhkrut kaalub 50 kilo-grammi,
 kott kartuleid 4 kilo-grammi vähem.
 Kui palju kaalub kott kartuleid?

Andmed:

Kott suhkrut ..... ←
 Kott kartuleid ..... kg võrra vähem _____
 Kui palju kaalub kott ..... ?

Lahendus:

Kui palju kaalub kott ..... ?

		kg			kg			kg

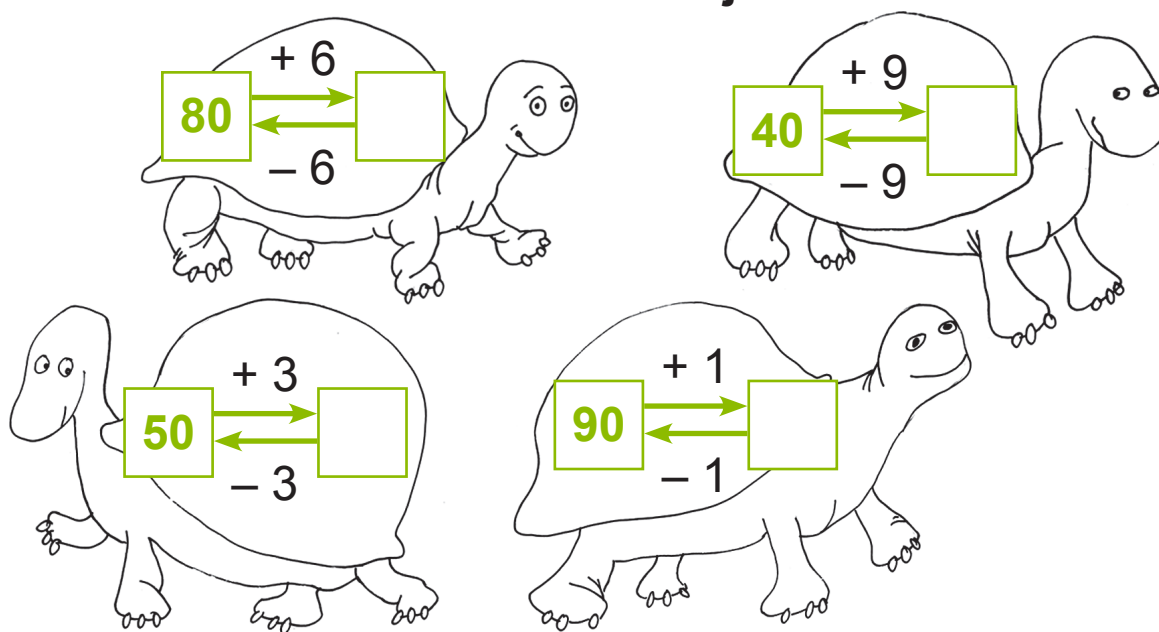
Vastus: Kott kartuleid kaalub ..... kilo-grammi.

115. Arvuta. Kontrolli liitmise teel.

	9	0	-	4	=	8	6	K:		+		=		
			-		=					+		=		
			+		=					+		=		

	6	0	-	7	=					+		=		
			-		=					+		=		
			+		=					+		=		

116. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus.

117. Lahenda ülesanne.

Vana-isa on 60 aastat vana.

Vana-ema on 3 aastat noorem.

Kui vana on vana-ema?

Andmed:

Vana-isa ..... aastane

Vana-ema ..... aastat .....

Kui vana on ..... ?

Lahendus:

Kui vana on ..... ?

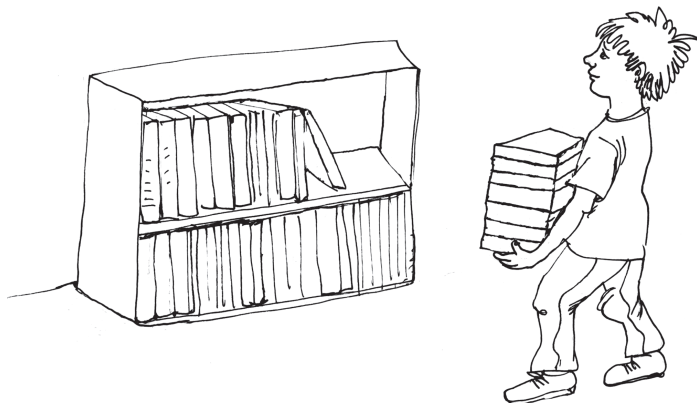

Vastus: Vana-ema on ..... -aastane.

Näide:

Riulis on raamatud. Marten toob 7 raamatut juurde.

Nüüd on riulis 30 raamatut. Mitu raamatut oli riulis algul?

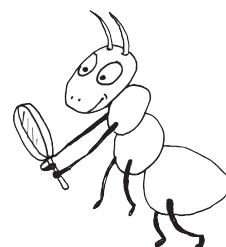

$$a + 7 = 30$$

$$a = 30 - 7$$

$$a = 23$$

$$\text{Kontroll: } 23 + 7 = 30$$

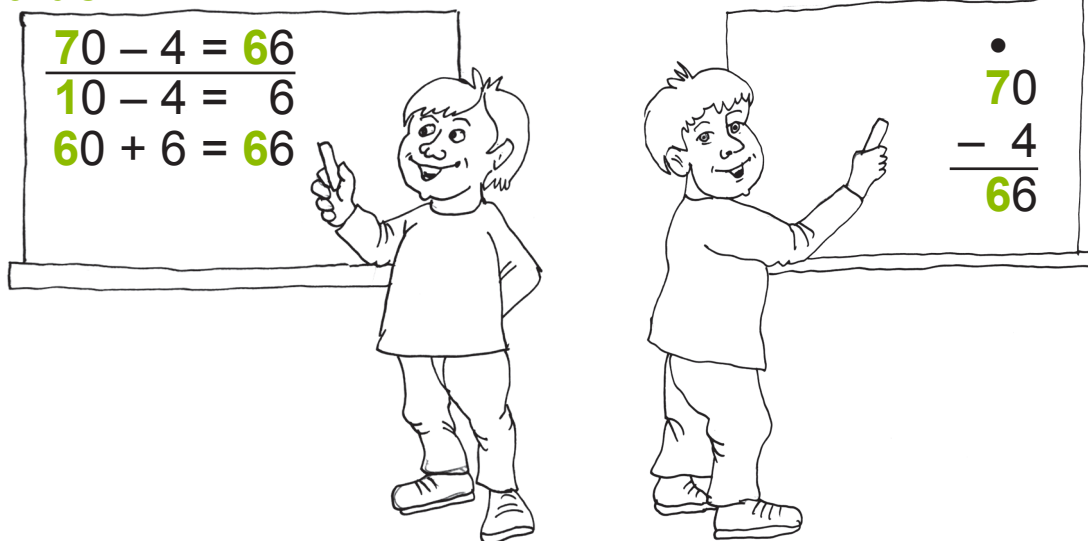

118. Arvuta. Kontrolli.

e	+	5	=	60				a	+	9	=	40			
e	=	60	-	5				a	=		-				
		10	-	5	=	5					-		=		
		50	+	5	=	55					+		=		
e	=	55													
K:	55	+	5	=	60			K:							

i	+	4	=	80				m	+	7	=	90			
i	=														
K:								K:							

Näide:

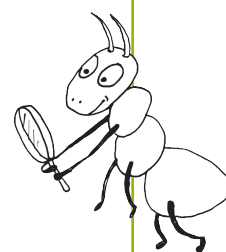

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	•	
	7	0
-		4
	6	6

Nullist ühelisest ei saa lahutada 4 ühelist. Võtan 7 kümnelisest ühe kümnelise $1K = 10Ü$. Et seda meeles pidada, panen vähendatavas 7 kümnelise kohale punkti.

Lahutan ühelised: $10Ü - 4Ü = 6Ü$.
 Kirjutatakse vastusesse üheliste alla 6.
 7 kümnelisest võtsin 1 kümnelise ära.
 Alles jäi 6 kümnelist.
 Kirjutatakse vastusesse kümneliste alla 6.

119. Arvuta.

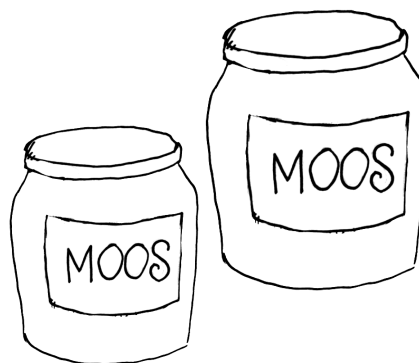
	6	0			4	0			3	0			8	0
-		2		-		5		-		6		-		8

120. Lahenda ülesanne.

Marje keetis 30 purki vaarika-moosi.

6 purki kinkis ta sõpradele.

Mitu purki moosi jäi talveks?

Andmed:

Keetis ..... purki moosi

Andis ära ..... purki moosi

Mitu purki moosi jäi .....?

Lahendus:

Mitu purki moosi jäi .....?

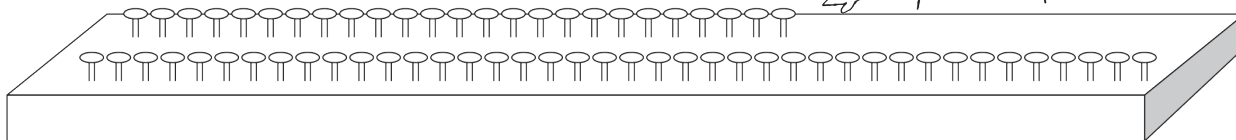

Vastus: Talveks jäi ..... purki vaarika-moosi.

121. Arvuta kirjalikult.

4	0	-	3			3	8	-	2			5	5	-	5		
-						-						-					

KAHEKOHALISE ARVU LIITMINE TÄISKÜMNEGA

Näide:

2	5	+	4	0	=	6	5
4	0	+	2	5	=	6	5

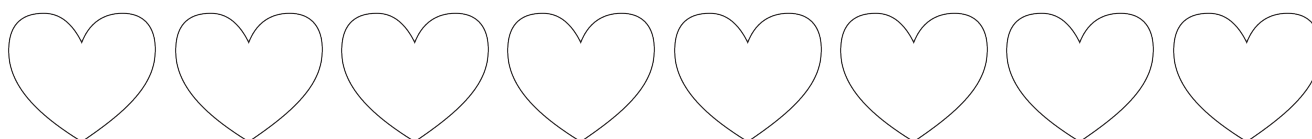
5	Ü	+	0	Ü	=	5	Ü
2	K	+	4	K	=	6	K
6	0	+		5	=	6	5

Liidan ühelised: $5\text{Ü} + 0\text{Ü} = 5\text{Ü}$
 Liidan kümnelised: $2\text{K} + 4\text{K} = 6\text{K}$
 $60 + 5 = 65$

122. Arvuta.

5	7	+	2	0	=			6	3	+	3	0	=		
4	8	+	5	0	=			3	5	+	4	0	=		
3	6	+	4	0	=			6	2	+	2	0	=		
2	3	+	3	0	=			4	1	+	5	0	=		

Järjesta vastused alates kõige väiksemast.

123. Arvuta. Ühenda kala-mees ja tema püütud kala.

$28 + 40 = \square \square$

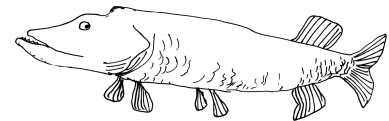
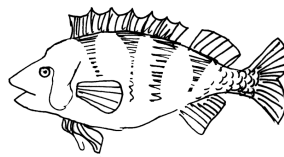
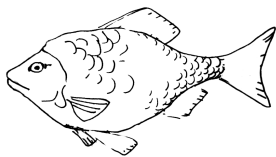
$54 + 20 = \square \square$

$47 + 40 = \square \square$

$34 + 40 = \square \square$

$67 + 20 = \square \square$

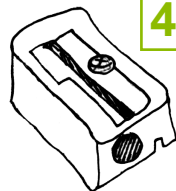
$38 + 30 = \square \square$

124. Koosta ülesanne. Arvuta.

50 s

48 s

35 s

20 s

- Teritaja ja pliiats
- Vihik ja liim
- Teritaja ja liim
- Vihik ja pliiats

4	8	s	+				=			

125. Lahenda ülesanne.

Laupäeval müüdi jäätise-kohvikus 25 vahvli-jäätist.

Mahla-pulki müüdi 30 võrra rohkem kui vahvli-jäätist.

Pulga-jäätist müüdi aga 60 võrra rohkem kui vahvli-jäätist. Mitu mahla-pulka müüdi?

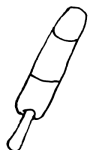
Mitu pulga-jäätist müüdi?

Andmed:

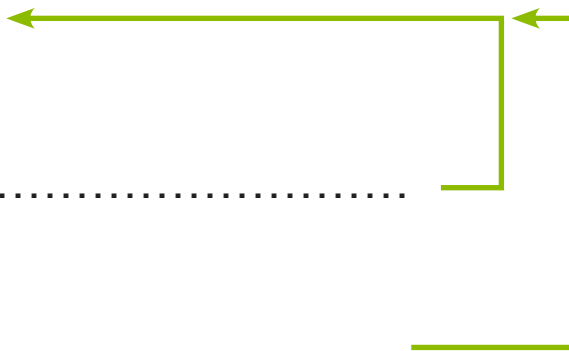
25

30 võrra .....

60 võrra .....

Mitu mahla-pulka müüdi?

Mitu pulga-jäätist müüdi?

Lahendus:

1. Mitu ..... müüdi?

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Mitu ..... müüdi?

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Laupäeval müüdi ..... mahla-pulka ja ..... pulga-jäätist.

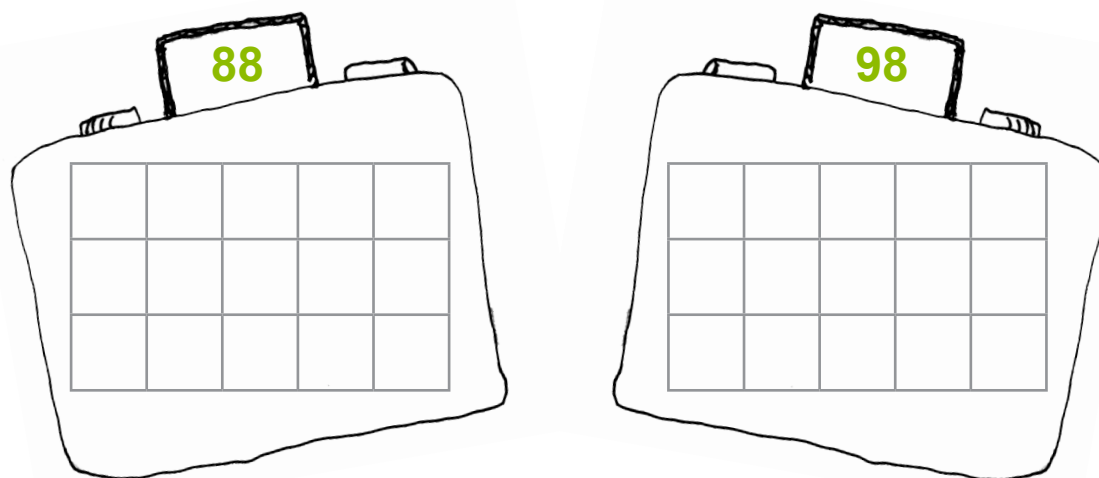
126. Arvuta. Lahenda mõistatus.

5	0	+	3	8	=				S	6	0	+	3	3	=				I
7	0	+	2	6	=				O	3	0	+	5	1	=				E
3	0	+	5	7	=				K	4	0	+	4	6	=				M

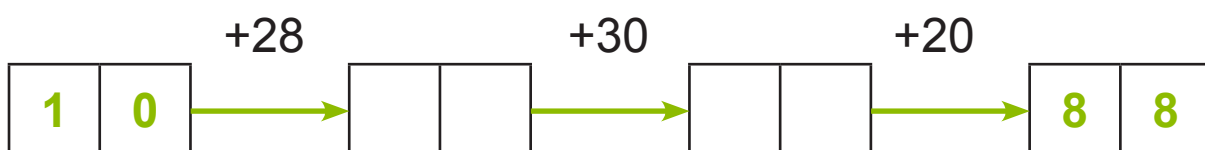
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
81	88	87	93	86	96

127. Arvuta. Paiguta ülesanded õigesse kohvrisse.

3	0	+	6	8	=				7	0	+	2	8	=			
6	0	+	2	8	=				3	0	+	5	8	=			
5	0	+	4	8	=				4	0	+	4	8	=			

128. Arvuta.

129. Lahenda ülesanne.

Heili ostis sõrm-kübara, mis maksis 30 senti. Ta ostis ka käärid, mis maksid 68 senti rohkem kui sõrm-kübar.

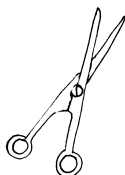
Veel ostis Heili niidi, mis maksis 35 senti rohkem kui sõrm-kübar. Kui palju maksis Heili kääride eest?

Kui palju maksis niidi-rull?

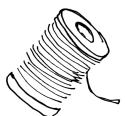
Andmed:

30 s

68 s võrra .....

35 s võrra .....

Kui palju maksid käärid?

Kui palju maksis niit?

Lahendus:

1. Kui palju maksid .....

		s				s				s
--	--	---	--	--	--	---	--	--	--	---

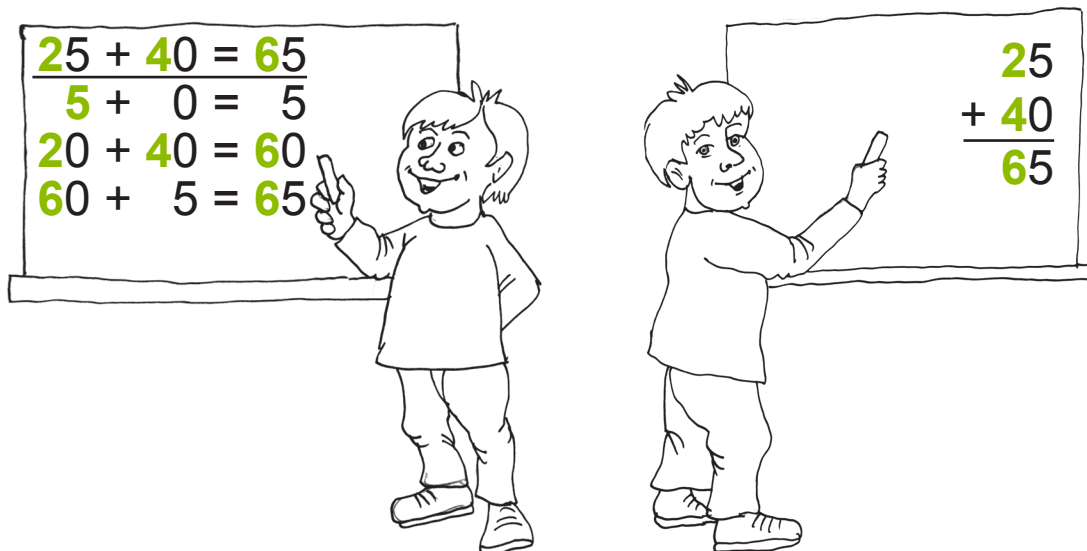
2. Kui palju maksis .....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Käärid maksid ..... senti ja niidi-rull maksis ..... senti.

Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	2	5
+	4	0
	6	5

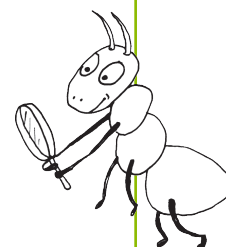
Liidan ühelised: $5\text{Ü} + 0\text{Ü} = 5\text{Ü}$

Kirjutatakse üheliste summa vastusesse üheliste kohale.

Liidan kümnelised: $7\text{K} + 1\text{K} = 6\text{K}$

Kirjutatakse kümneliste summa vastusesse kümneliste kohale.

Vastus on 65.

130. Arvuta. Vastused leiad maasikate seest.

	7	8				4	0				5	4				3	0
+	2	0			+	3	5			+	2	0			+	6	4
-----				-----				-----				-----					

Üle jäid ..... ja .....

131. Arvuta. Leia igale beebile lutt.

	7	0
+	2	7
<hr/>		

	3	6
+	6	0
<hr/>		

	3	0
+	6	8
<hr/>		

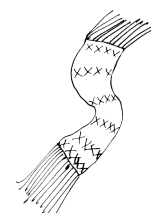
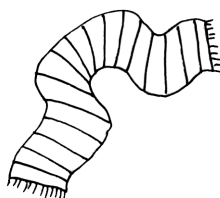
	4	7
+	5	0
<hr/>		

	4	0
+	5	6
<hr/>		

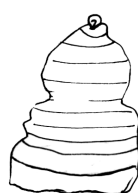

	7	8
+	2	0
<hr/>		

132. Arvuta. Värvri riide-ese vastusega **77** punaseks, **88** kollaseks, **99** siniseks.

	3	0				4	0					4	0	
+	4	7				+	4	8				+	5	9
<hr/>														

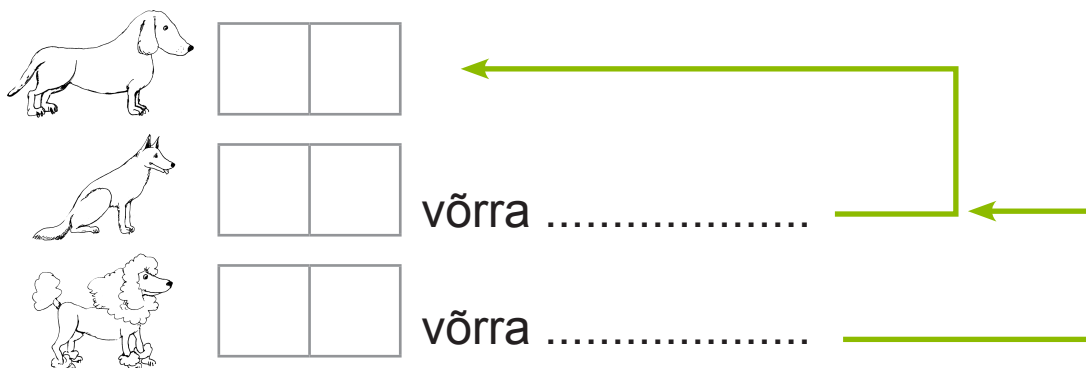

	2	7					5	8					3	9	
+	5	0					+	3	0				+	6	0
<hr/>															

133. Lahenda ülesanne.

Näitusel osales 26 taksi. Lamba-koeri osales 30 võrra rohkem kui takse. Puudleid osales 20 võrra rohkem kui lamba-koeri. Mitu lamba-koera ja puudlit osales näitusel?

Andmed:

Mitu .....osales näitusel?

Lahendus:

1. Mitu ..... osales?

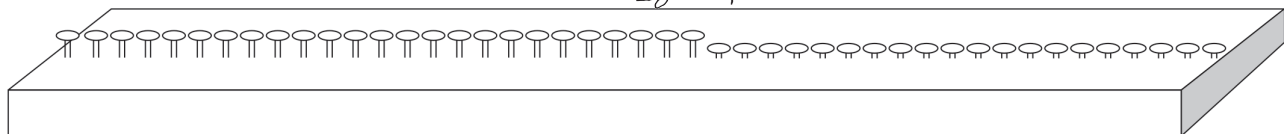

2. Mitu ..... osales?

Vastus: Näitusel osales ..... lamba-koera ja ..... puudlit.

KAHEKOHALISEST ARVUST TÄISKÜMNETE LAHUTAMINE

Näide:

4	5	-	2	0	=	2	5
---	---	---	---	---	---	---	---

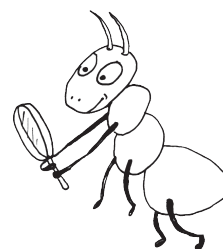
5	Ü	-	0	Ü	=	5	Ü
4	K	-	2	K	=	2	K
2	0	+		5	=	2	5

Lahutan ühelised: $5\text{Ü} - 0\text{Ü} = 5\text{Ü}$

Lahutan kümnelised: $4\text{K} - 2\text{K} = 2\text{K}$

$$2\text{K} = 20\text{Ü}$$

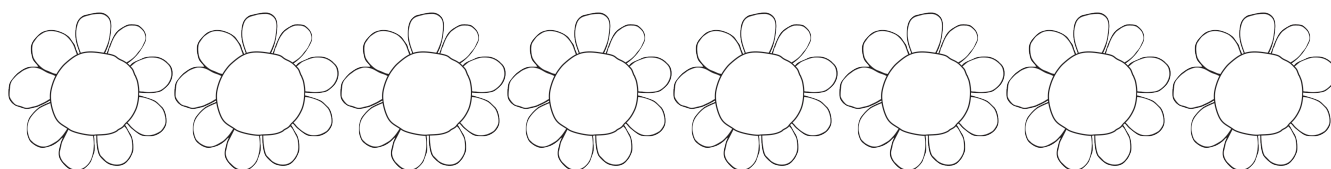
Liidan: $20 + 5 = 25$

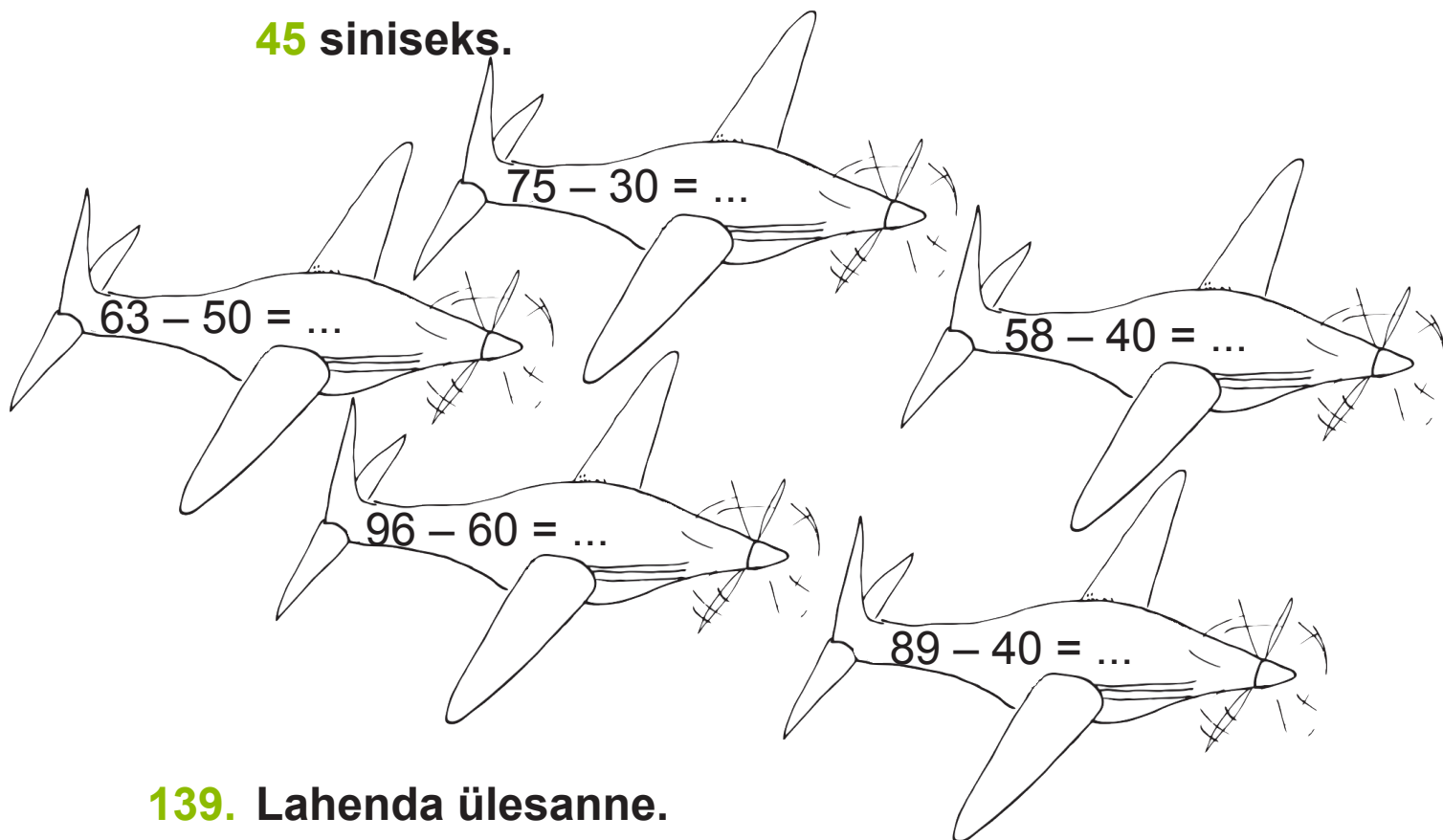
137. Arvuta.

6	7	-	2	0	=			6	3	-	3	0	=		
8	8	-	5	0	=			5	5	-	4	0	=		
9	6	-	4	0	=			6	2	-	2	0	=		
7	3	-	3	0	=			9	1	-	5	0	=		

Järjesta vastused alates kõige suuremast.

138. Arvuta. Värvigi lennuk vastusega **36 kollaseks**, **49 punaseks**, **18 rohelineks**, **13 pruuniks** ja **45 siniseks**.

139. Lahenda ülesanne.

Eva luges teisi-päeval 48 lehe-külge. Kolma-päeval luges ta 20 lehe-külge vähem kui teisi-päeval.

Arvuta, mitu lehe-külge luges Eva kolma-päeval.

Andmed:

Teisi-päeval ..... lehe-külge

Kolma-päeval 20 lehe-külge vähem kui teisi-päeval

Mitu lehe-külge ..... ?

Lahendus:

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Eva luges kolma-päeval ..... lehe-külge.

140. Arvuta. Lahenda mõistatus.

6	6	-	3	0	=			Ü	9	7	-	6	0	=			E
8	5	-	5	0	=			V	5	8	-	3	0	=			K
7	9	-	4	0	=			L	9	5	-	7	0	=			H

28	36	25	35	37	39

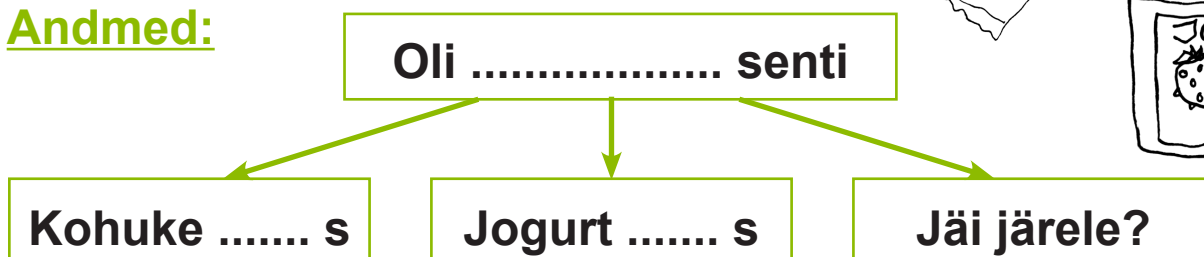
141. Lahenda ülesanne.

Merlel oli 95 senti. Ta ostis kohukese, mis maksis 30 senti, ja jogurti, mis maksis 40 senti.

Kui palju raha jäi Merlele järele?

Andmed:

Lahendus:

1. Kui palju maksavad kohuke ja ..... kokku?

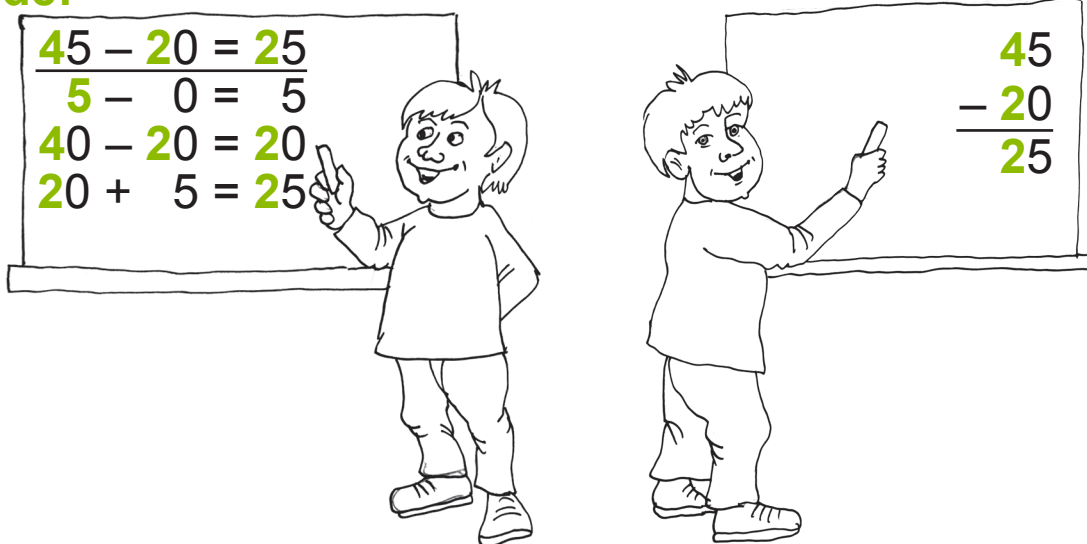
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. ....?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Merlele jäi järele ..... senti.

Näide:

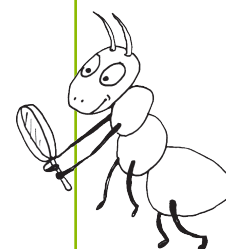
Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	4	5
-	2	0
<hr/>		
	2	5

Lahutan ühelised: $5\text{Ü} - 0\text{Ü} = 5\text{Ü}$

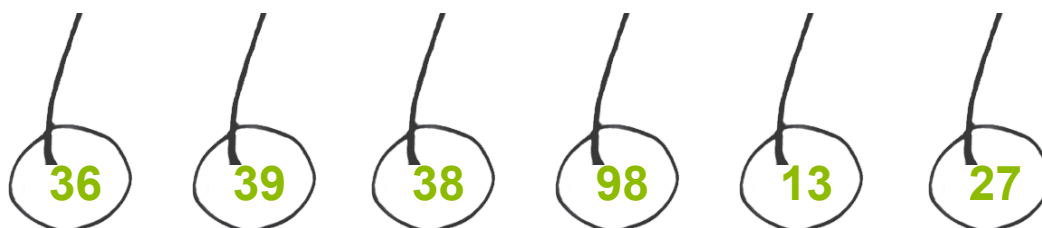
Lahutan kümnelised: $4\text{K} - 2\text{K} = 2\text{K}$

Vastus on 25.

142. Arvuta. Vastused leiad kirsside seest.

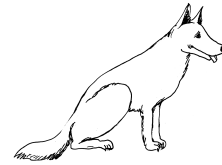
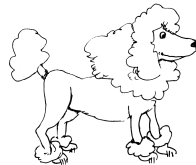
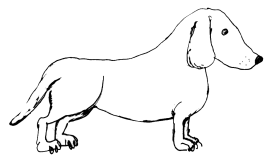
	6	8			4	7			5	3			9	9	
-	3	0			-	2	0		-	4	0		-	6	0
<hr/>															

Üle jäid ..... ja .....

143. Arvuta. Ühenda koer ja kont.

	6	3				7	6				8	5
-	4	0			-	3	0			-	2	0
<hr/>					<hr/>					<hr/>		

	8	5				5	3				8	6
-	2	0			-	3	0			-	4	0
<hr/>					<hr/>					<hr/>		

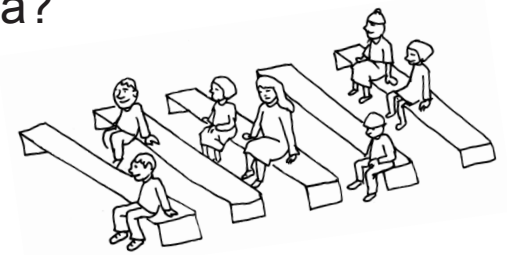
144. Lahenda ülesanne.

Etendusele müüakse kokku 96 piletit. Pileti on ostnud juba 60 inimest. Mitu piletit on veel müümata?

Andmed:

Pileteid kokku .....

Ostetud .....

.....?

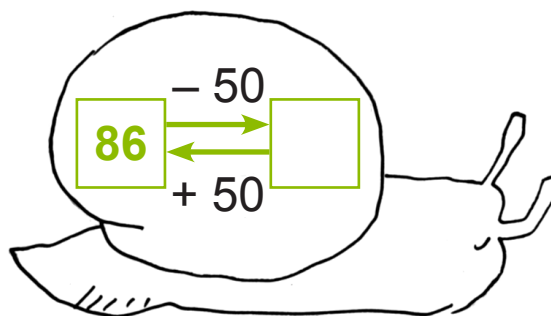
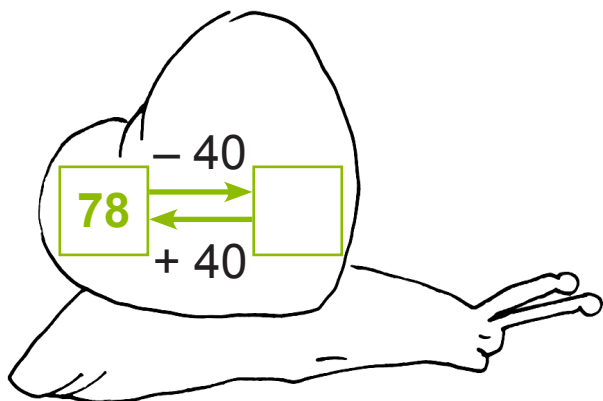
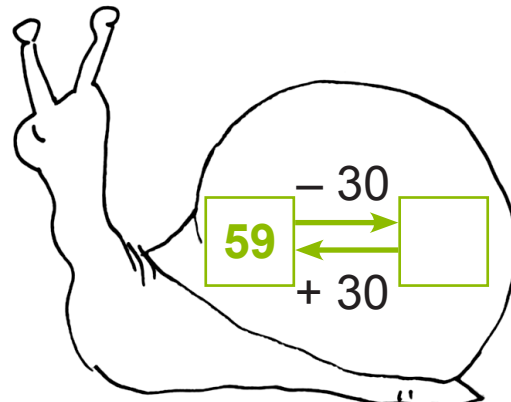
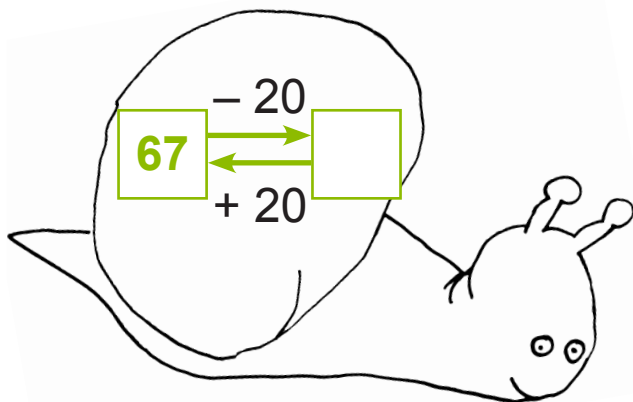
Lahendus:

.....?

<hr/>		

Vastus: Müümata on ..... piletit.

145. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus.

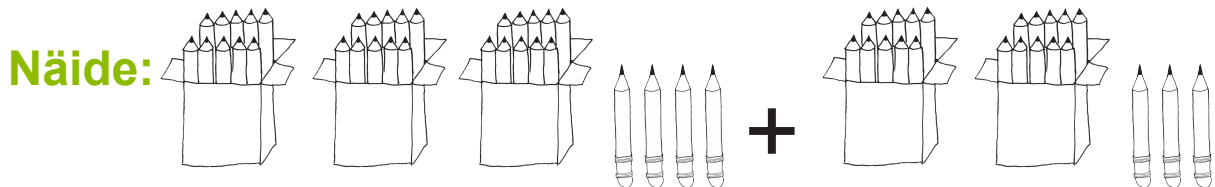
146. Arvuta. Kontrolli.

x	-	30	=	25						u	-	30	=	35					
x	=									u	=								
x	=									u	=								
K:				=						K:				=					

70	+	t	=	94						65	-	a	=	20					
t	=									a	=								
t	=									a	=								
K:				=						K:				=					

KAHEKOHALISTE ARVUDE LIITMINE JÄRGÜLETAMISETA

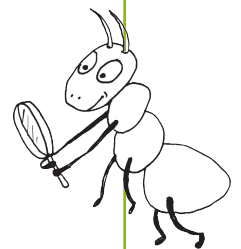
(esimese liidetava kümneliste arv on suurem
kui teise liidetava kümneliste arv)

3	4	+	2	3	=	5	7
---	---	---	---	---	---	---	---

3	4	=	3	0	+	4	
2	3	=	2	0	+	3	
3	0	+	2	0	=	5	0
	4	+		3	=		7
5	0	+		7	=	5	7

Jaotan liidetavad täiskümneteks ja ühelisteks.

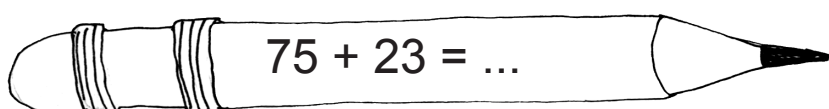
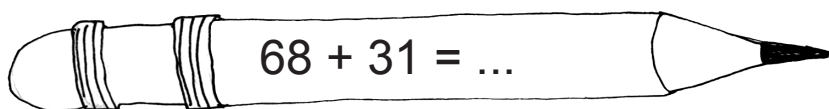
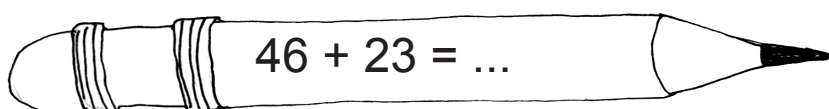
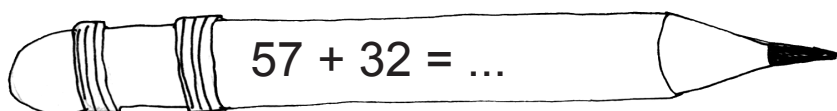

Liidan täiskümned: $30 + 20 = 50$
 Liidan ühelised: $4\text{Ü} + 3\text{Ü} = 7\text{Ü}$
 Liidan täiskümnetele ühelised: $50 + 7 = 57$

147. Arvuta.

5	4	+	3	2	=					4	3	+	2	1	=		
5	4	=															
3	2	=															
5	0	+	3	0	=												
	4	+		2	=												
					=												

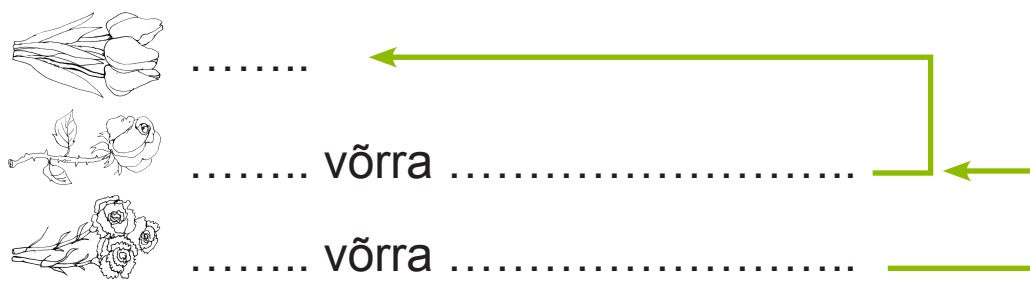
148. Arvuta vihikus. Värvli pliiats vastusega
99 punaseks, **98** siniseks, **89** kollaseks ja
69 roheliseks.

149. Lahenda ülesanne vihikus.

Aiandist toodi lille-poodi 45 tulpi. Roose toodi 32 võrra rohkem kui tulpe. Nelke toodi 21 võrra rohkem kui roose. Mitu nelki toodi lille-poodi?

Andmed:

Mitu ..... toodi kauplusesse?

Vastus: Lille-poodi toodi ..... nelki.

150. Arvuta. Lahenda mõistatus.

6	6	+	3	2	=			A	3	7	+	2	2	=			L
4	5	+	2	4	=			E	5	6	+	3	3	=			M
5	8	+	4	1	=			N	6	3	+	3	2	=			T

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
89	98	99	95	69	59

151. Arvuta vihikus. Värvige punaseks padjad, mille vastus on paaris-arv. Padjad, mille vastus on paaritu arv, värvige roheliseks.

56 + 23 = ...

35 + 24 = ...

47 + 31 = ...

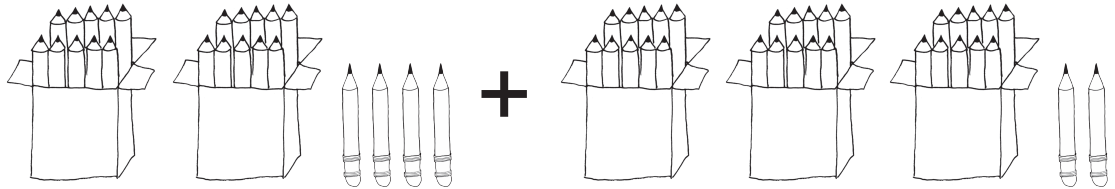
64 + 23 = ...

74 + 22 = ...

KAHEKOHALISTE ARVUDE LIITMINE JÄRGUÜLETAMISETA

(esimese liidetava kümneliste arv on väiksem
kui teise liidetava kümneliste arv)

Näide:

2	4	+	3	2	=	5	6
---	---	---	---	---	---	---	---

3	2	=	3	0	+	2	
2	4	+	3	0	=	5	4
5	4	+		2	=	5	6

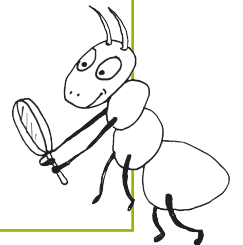
Jaotan teise liidetava täiskümneteks ja ühelisteks.

Liidan esimesele liidetavale teise liidetava täiskümned:

$$24 + 30 = 54$$

Saadud vastusele liidan teise liidetava ühelised:

$$54 + 2 = 56$$

152. Arvuta.

2	7	+	3	1	=					3	2	+	5	6	=		
3	1	=															
2	7	+	3	0	=												
		+		1	=												

153. Arvuta vihikus. Värvige kommi vastusega
65 punaseks, 69 siniseks, 89 kollaseks ja
97 rohelineks.

$43 + 54 = \dots$
 $12 + 53 = \dots$
 $26 + 43 = \dots$
 $34 + 55 = \dots$
 $35 + 54 = \dots$
 $24 + 45 = \dots$

154. Lahenda ülesanne vihikus.

Poodi toodi 13 kasti viina-marju.

Apelsine toodi 24 kasti rohkem kui viina-marju.

Kiivisid toodi 42 kasti võrra rohkem kui apelsine.

Mitu kasti kiivisid toodi kauplusesse?

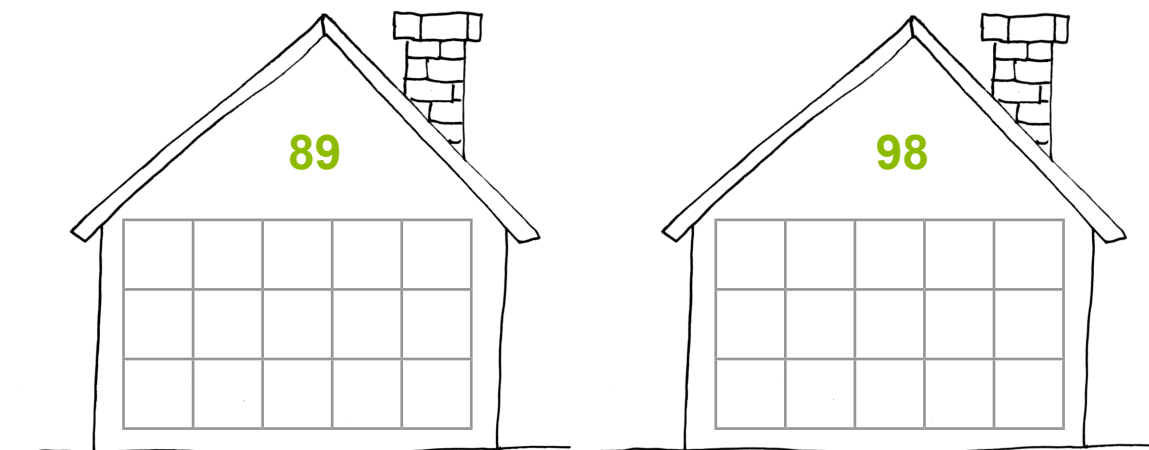
Andmed:

.....
 ..... võrra .....
 ..... võrra .....

Mitu kasti ..... toodi kauplusesse?

Vastus: Poodi toodi ..... kasti kiivisid.

155. Arvuta vihikus. Paiguta ülesanded õigesse majja.

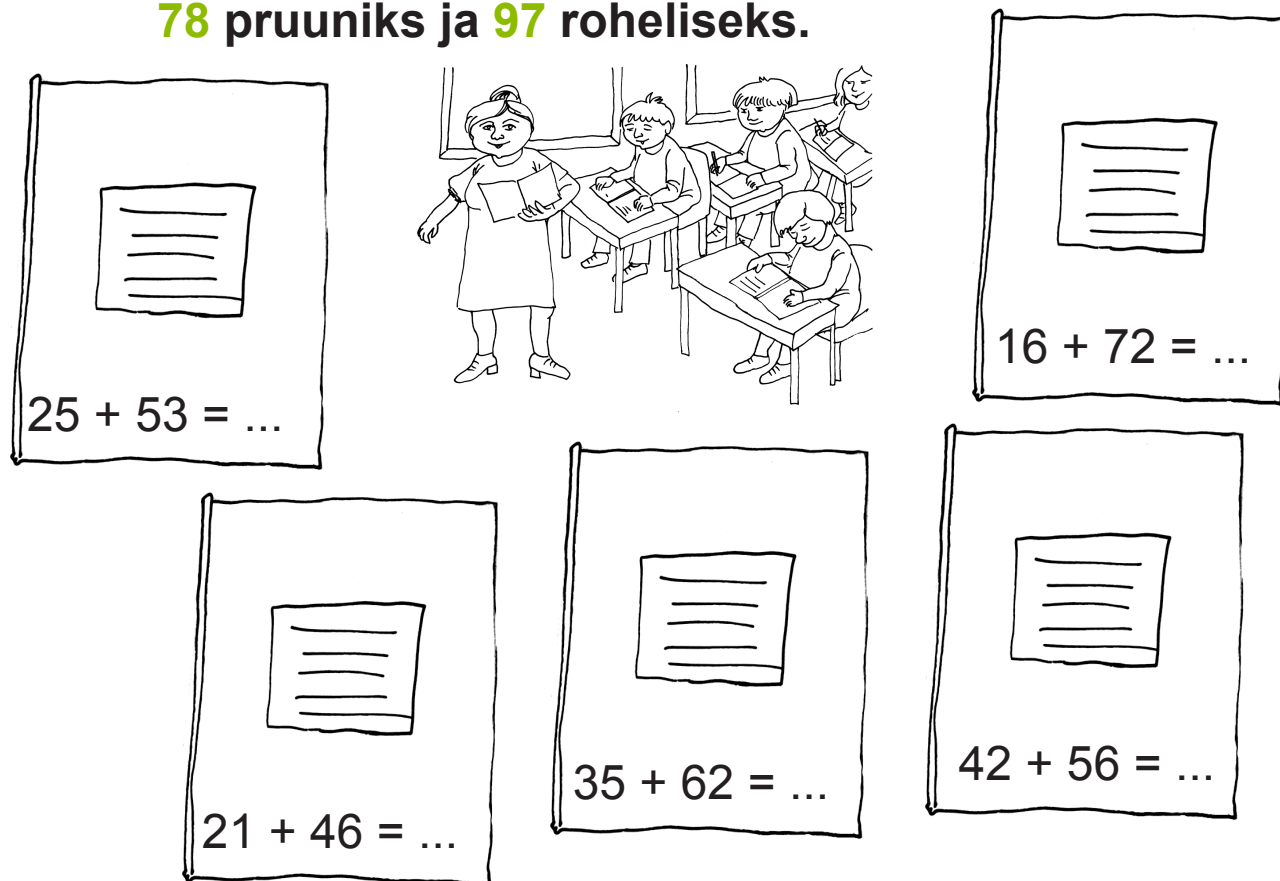

2	3	+	7	5			3	3	+	5	6
3	7	+	6	1			2	4	+	6	5
4	2	+	5	6			3	6	+	5	3

156. Arvuta vihikus. Värv vihk vastusega

67 punaseks, **88** siniseks, **98** kollaseks,

78 pruuniks ja **97** roheliseks.

157. Lahenda ülesanne vihikus.

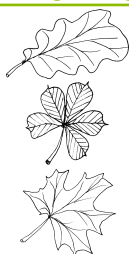
Parki istutati 23 tamme.

Kastaneid istutati 34 võrra rohkem kui tammesid.

Vahtraid istutati 22 võrra rohkem kui kastaneid.

Mitu vahtrat istutati parki?

Andmed:

Mitu ..... istutati parki?

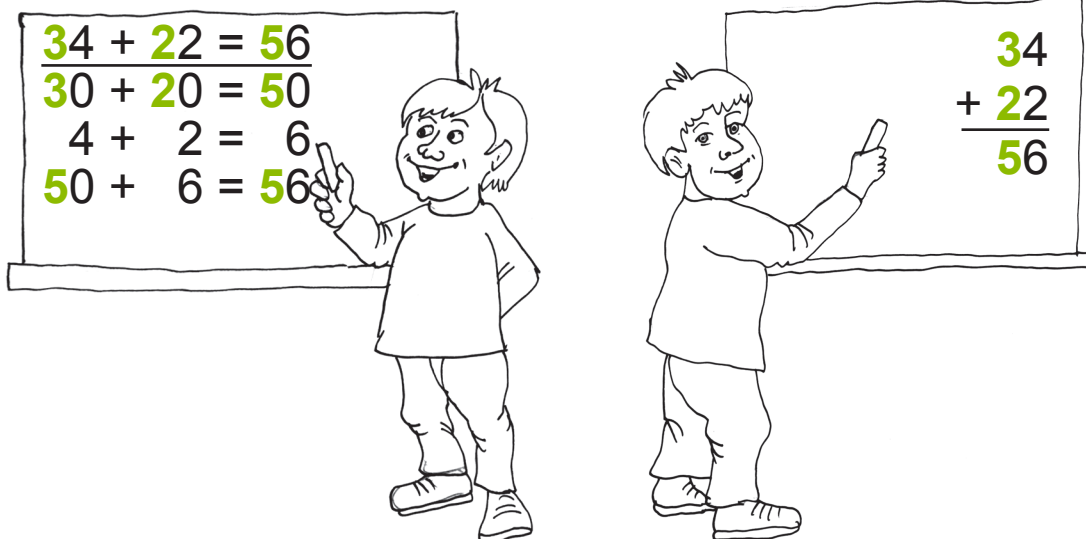
Vastus: Parki istutati ..... vahtrat.

158. Arvuta. Lahenda mõistatus.

3	6	+	6	2	=			E	3	5	+	5	3	=			A
5	7	+	2	1	=			K	7	3	+	2	4	=			L
1	4	+	6	3	=			H	6	2	+	3	4	=			V

78	88	77	96	98	97

Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

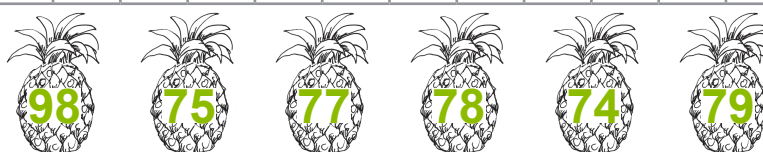
	K	Ü
	3	4
+	2	2
	5	6

Liidan ühelised: $4\text{Ü} + 2\text{Ü} = 6\text{Ü}$
 Liidan kümnelised: $3\text{K} + 2\text{K} = 5\text{K}$
 Vastus on 56.

159. Arvuta. Vastused leiad ananasside seest.

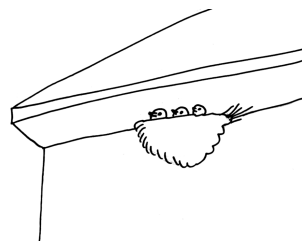
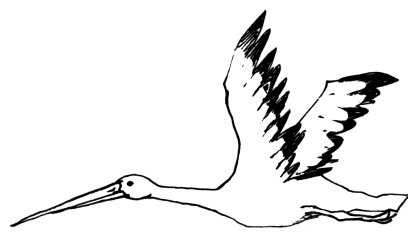
	5	3				2	4				6	2				1	7
+	2	4			+	5	5			+	3	6			+	6	1

Üle jäid ..... ja .....

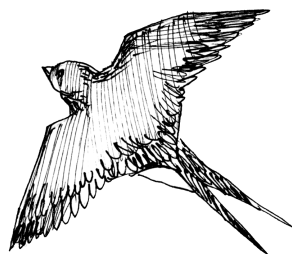
160. Arvuta. Leia linnule pesa.

	3	4
+	2	4
<hr/>		

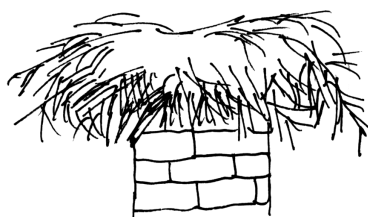
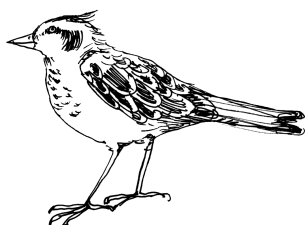
	3	1
+	4	7
<hr/>		

	1	6
+	6	2
<hr/>		

	4	5
+	2	3
<hr/>		

	1	5
+	5	3
<hr/>		

	4	3
+	1	5
<hr/>		

161. Lahenda ülesanne vihikus. Arvuta kirjalikult.

Värvi-raamat maksab 12 eurot.

Muinasjutu-raamat on 24 euro

võrra kallim. Kui palju maksavad

värvi- ja muinasjutu-raamat kokku?

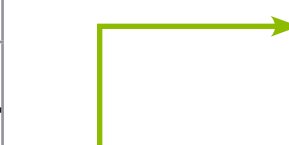

162. Arvuta ketina.

	2	2
+	3	1
<hr/>		

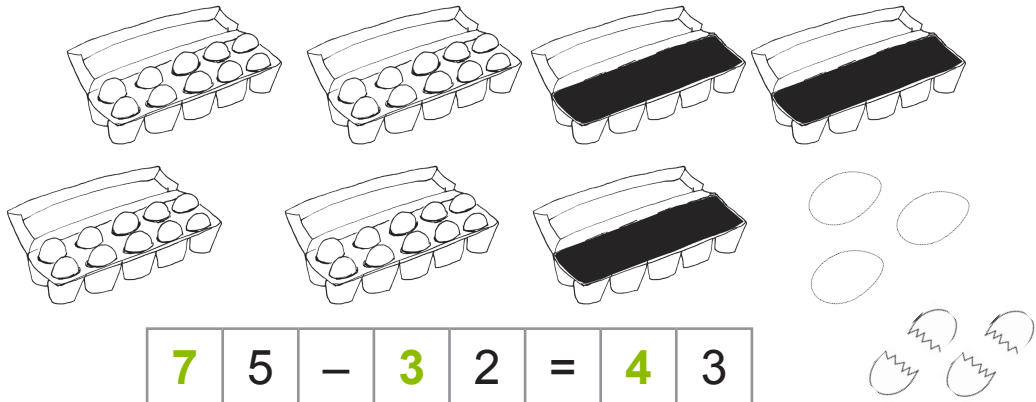
+	2	3
<hr/>		

+	2	1
<hr/>		

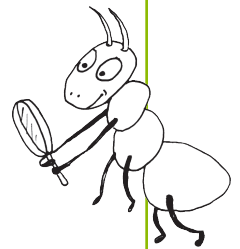
KAHEKOHALISTE ARVUDE LAHUTAMINE JÄRGUÜLETAMISETA

Näide:

7	5	=	7	0	+	5	
3	2	=	3	0	+	2	
7	0	-	3	0	=	4	0
	5	-		2	=		3
4	0	+		3	=	4	3

Jaotan vähendatava ja vähendaja täiskümneteks ja ühelisteks.

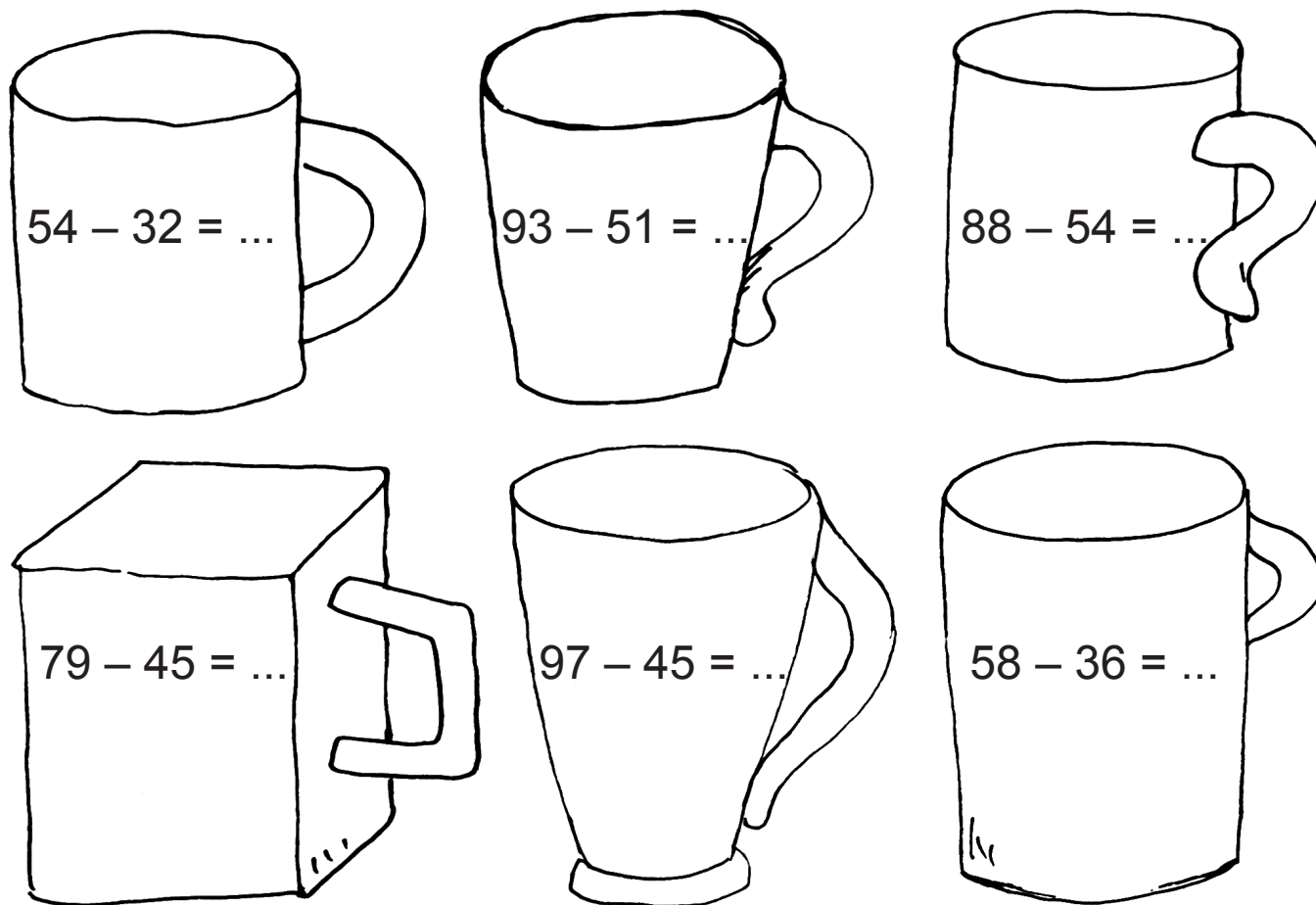
Lahutan täiskümned: $70 - 30 = 40$
 Lahutan ühelised: $5 - 2 = 3$
 Liidan täiskümnete ühelised: $40 + 3 = 43$

163. Arvuta.

6	7	-	4	3	=					8	5	-	3	2	=				
6	7	=																	
4	3	=																	
6	0	-	4	0	=														
	7	-		3	=														
		+			=														

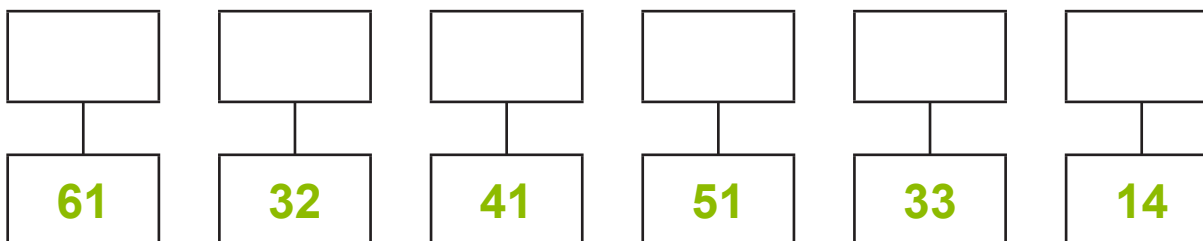
164. Arvuta vihikus.

Värvi kruus vastusega **34** punaseks, **22** siniseks, **42** kollaseks ja **52** roheliseks.

165. Arvuta. Lahenda mõistatus.

8	4	-	4	3	=		R	4	7	-	3	3	=		S
9	6	-	3	5	=		K	7	9	-	4	6	=		E
7	5	-	2	4	=		B	8	3	-	5	1	=		Ä

166. Lahenda ülesanne.

Kaup-meess müüs 57 kasti õunu.

Arbuuse müüs ta 35 kasti vähem kui õunu. Porgandeid aga 21 kasti vähem kui õunu. Mitu kasti arbuuse müüs kaup-meess? Mitu kasti porgandeid müüs kaup-meess?

Andmed:

..... kasti ←
..... kasti .....
..... kasti .....

Mitu kasti .....?

Mitu kasti .....?

Lahendus:

1. Mitu kasti .....?

2. Mitu kasti .....?

<hr/>							

<hr/>							

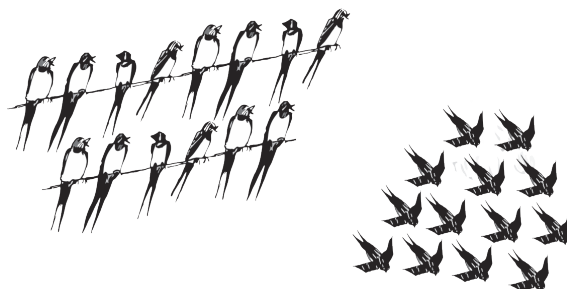
Vastus: Kaup-meess müüs ..... kasti arbuuse ja ..... kasti porgandeid.

Näide:

Traadil istus 27 pääsukest. Mõned lendasid ära.

Nüüd istub traadil 14 pääsukest.

Mitu pääsukest lendas ära?

2	7	-	a	=	1	4			
a	=	2	7	-	1	4			
a	=	1	3						
K:	2	7	-	1	3	=	1	4	

167. Arvuta.

5	7	-	x	=	3	4					8	5	-	a	=	2	3	
x	=										a	=						
x	=										a	=						
K:											K:							

7	9	-	h	=	2	5					6	4	-	k	=	3	1	
h	=										k	=						
h	=										k	=						
K:											K:							

168. Lahenda ülesanne.

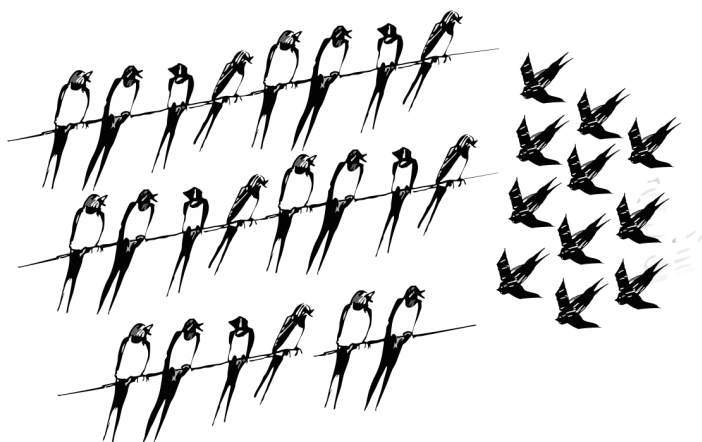
Hommikul oli poes 56 arbuusi. Õhtuks oli järel 24.

Mitu arbuusi müüdi päeva jooksul?

Näide:

Traadil istus 22 pääsukest. Mõned pääsukesed lendasid juurde. Nüüd istub traadil 33 pääsukest. Mitu pääsukest lendas traadile?

2	2	+	a	=	3	3		
a	=	3	3	-	2	2		
a	=	1	1					
K:	2	2	+	1	1	=	3	3

169. Arvuta.

2	4	+	e	=	4	6					5	3	+	u	=	8	7	
e	=										u	=						
e	=										u	=						
K:											K:							

6	3	+	s	=	9	9					4	5	+	m	=	7	9	
s	=										m	=						
s	=										m	=						
K:											K:							

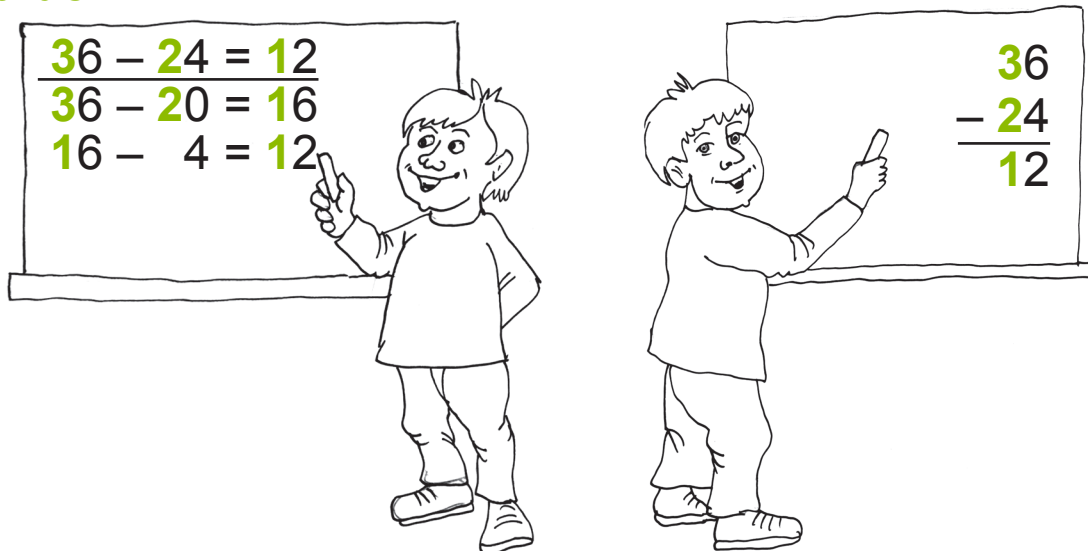
170. Lahenda ülesanne.

Hommikul õitses peenral 32 tulpi. Päeval läksid mõned tulbid veel õitsele. Nüüd õitseb peenral 54 tulpi.

Mitu tulpi puhkes õide päeval?

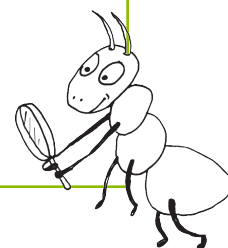
Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	3	6
-	2	4
	1	2

Lahutan ühelised: $6\text{Ü} - 4\text{Ü} = 2\text{Ü}$
 Lahutan kümnelised: $3\text{K} - 2\text{K} = 1\text{K}$
 Vastus on 12.

171. Arvuta. Vastused leiad sidrunite seest.

	6	5			7	9			9	9			7	8		
-	2	1			-	4	6			-	7	6		-	5	6
<hr/>																

Üle jäid ..... ja .....

172. Arvuta. Leia papagoile puur.

	9	8			5	4			7	7	
-	7	3			-	2	1		-	2	6
<hr/>											

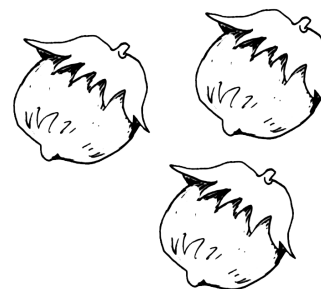

	8	8			7	9			6	7	
-	3	7			-	5	4		-	3	4
<hr/>											

173. Lahenda ülesanne.

Poisid korjasid 56 pähklit. Neist 21 olid ussitanud.

Mitu pähklit sobis söögiks?

Andmed:

Korjasid .....

Ussitanud .....

.....?

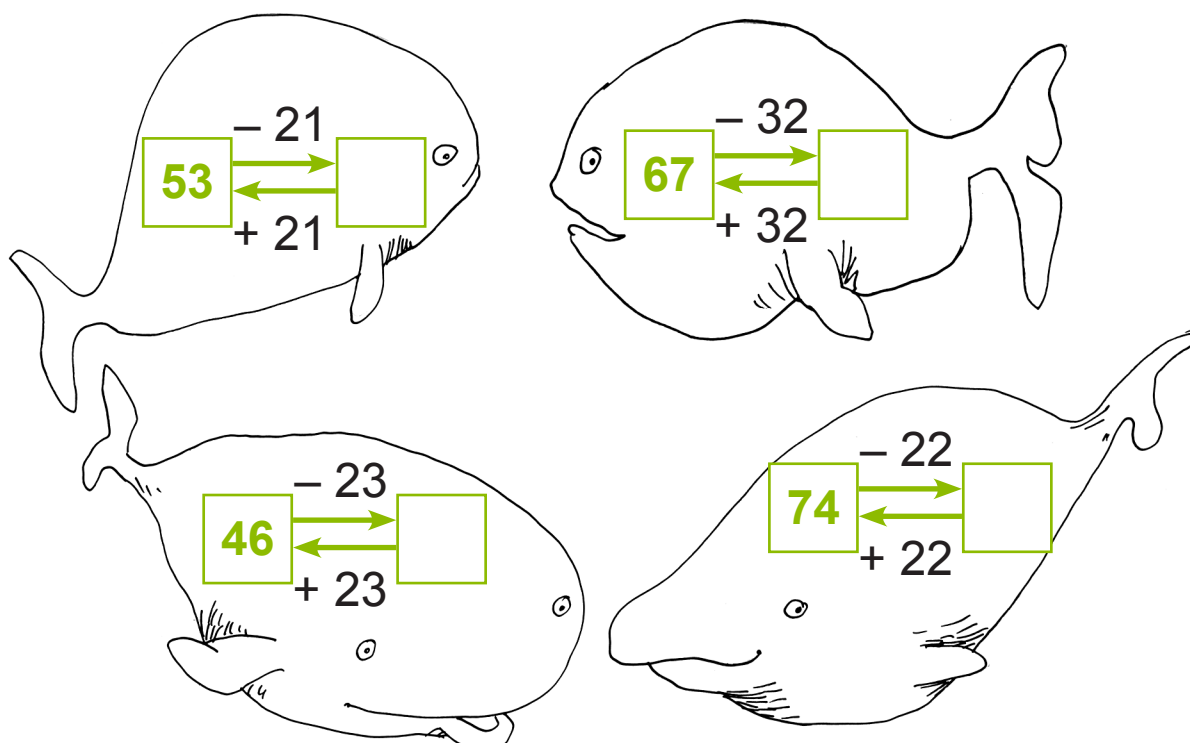
Lahendus:

.....?

<hr/>		

Vastus: Söögiks kõlbas ..... pähklit.

174. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus.

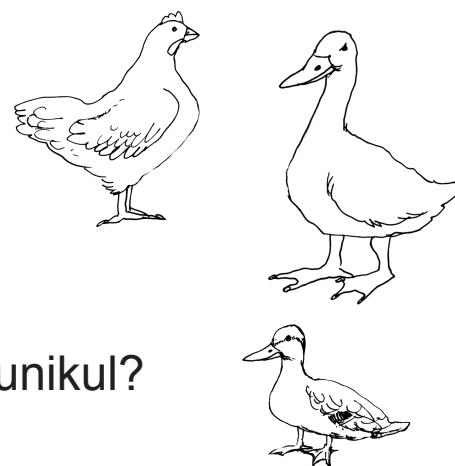
175. Lahenda ülesanne.

Talunikul on 35 kana.

Hanesid on 21 võrra vähem kui kanu.

Parte on 12 võrra vähem kui kanu.

Mitu hane on talunikul? Mitu parti on talunikul?

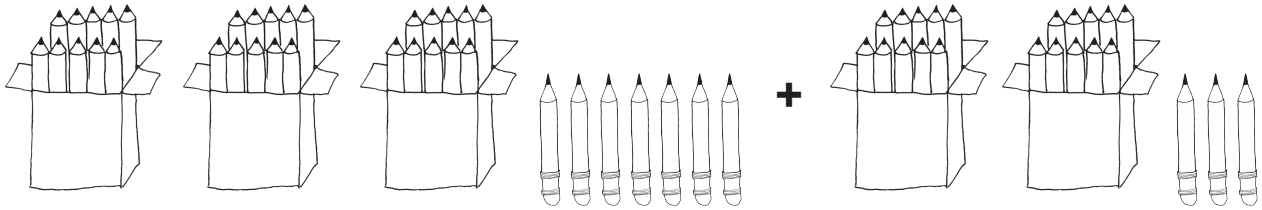

176. Arvuta kirjalikult.

9	6	-	6	5			7	9	-	5	8			6	9	-	1	8
-							-							-				

KAHEKOHALISTE ARVUDE LIITMINE NII, ET VASTUSEKS ON TÄISKÜMME

Näide:

3	7	+	2	3	=	6	0
---	---	---	---	---	---	---	---

3	7	=	3	0	+	7	
2	3	=	2	0	+	3	
3	0	+	2	0	=	5	0
	7	+		3	=	1	0
5	0	+	1	0	=	6	0

Jaotan liidetavad täiskümneteks ja ühelisteks.

Liidan täiskümned: $30 + 20 = 50$

Liidan ühelised: $7 + 3 = 10$

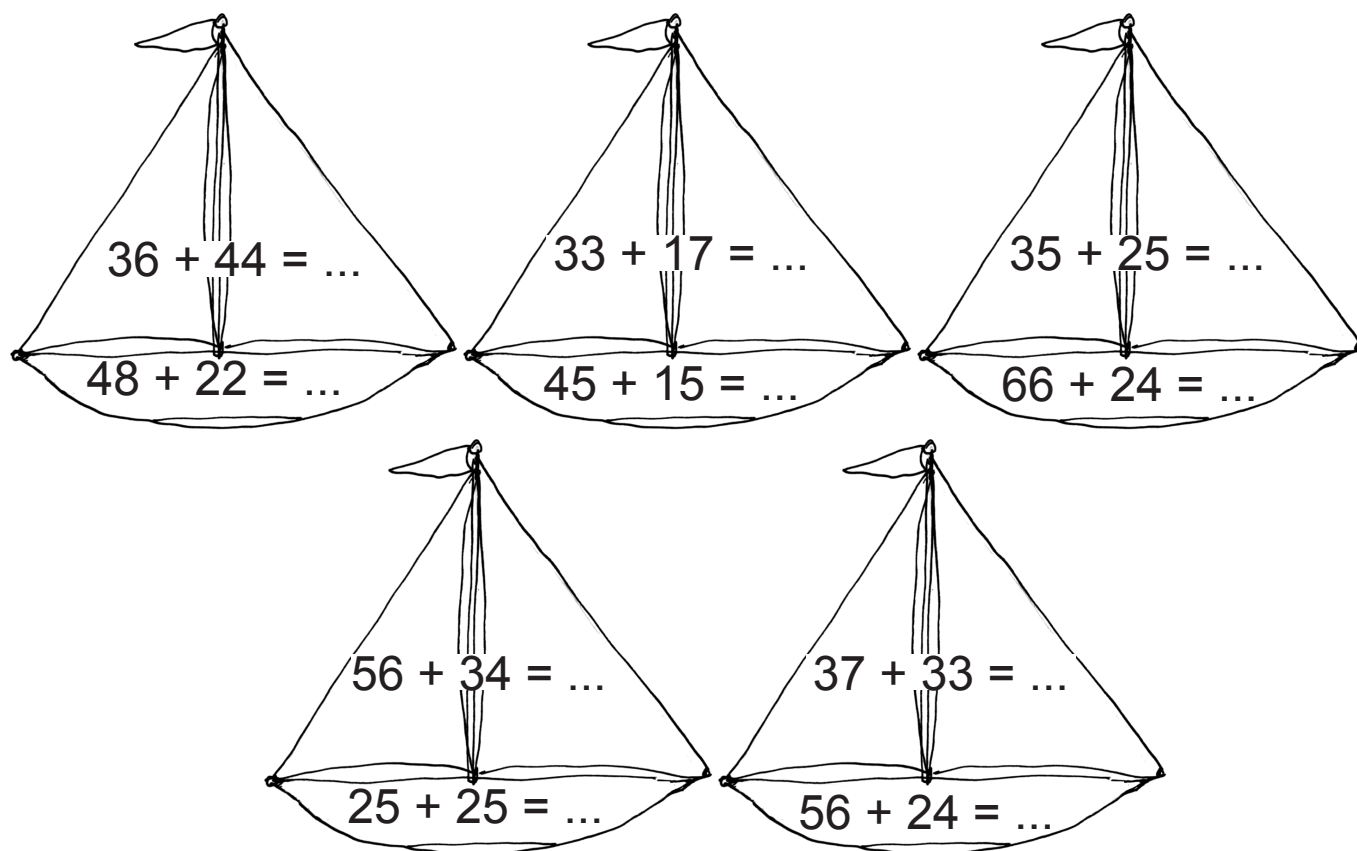
Liidan täiskümnete ühelised: $50 + 10 = 60$

177. Arvuta.

4	7	+	2	3	=					5	6	+	3	4	=					
4	7	=																		
2	3	=																		
4	0	+	2	0	=															
	7	+		3	=															
					=															

178. Arvuta vihikus.

Värvi vastus **50** punaseks, **60** kollaseks,
70 siniseks, **80** roheliseks ja **90** pruuniks.

179. Lahenda ülesanne vihikus.

Karja-maal oli 36 kitse.

Lehmi oli 24 võrra rohkem kui kitsi.

Lambaid oli 16 võrra rohkem kui lehmi.

Mitu lehma sõi karja-maal? Mitu lammast sõi karja-maal?

Andmed:

Mitu lehma sõi karja-maal? Mitu lammast sõi karja-maal?

180. Arvuta vihikus.

$64 + 26 = \dots$

$57 + 13 = \dots$

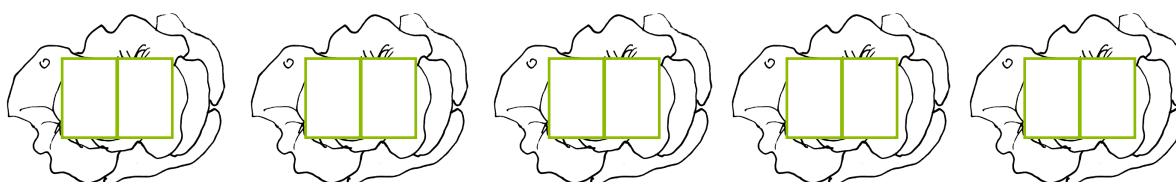
$38 + 12 = \dots$

$39 + 21 = \dots$

$61 + 19 = \dots$

Järjesta vastused. Alusta kõige suuremast.

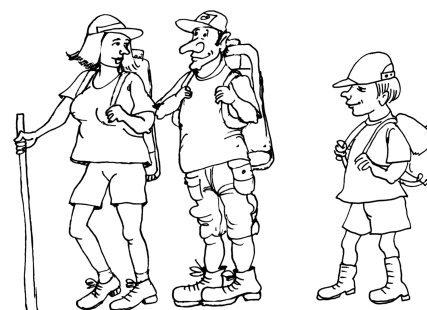

181. Lahenda ülesanne vihikus.

Matkale läks 23 meest.

Naisi läks 17 võrra rohkem kui mehi.

Lapsi läks 37 võrra rohkem kui mehi.

Mitu naist läks matkale? Mitu last läks matkale?

Andmed:

Mehi .....

Naisi ..... võrra .....

Lapsi ..... võrra .....

Mitu naist läks matkale? Mitu last läks matkale?

182. Arvuta. Lahenda mõistatus.

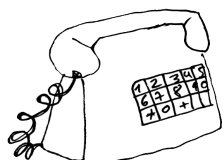
5	8	+	3	2	=		K	2	6	+	1	4	=		R
3	5	+	1	5	=		E	5	9	+	1	1	=		I
5	7	+	2	3	=		M	2	8	+	3	2	=		S

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
80	70	90	60	50	40

183. Arvuta vihikus. Värvige telefon vastusega

50 punaseks, **60** kollaseks, **70** siniseks,

80 rohelseks ja **90** pruuniks.

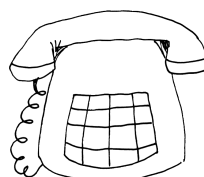
$55 + 35 = \square \square$

$37 + 23 = \square \square$

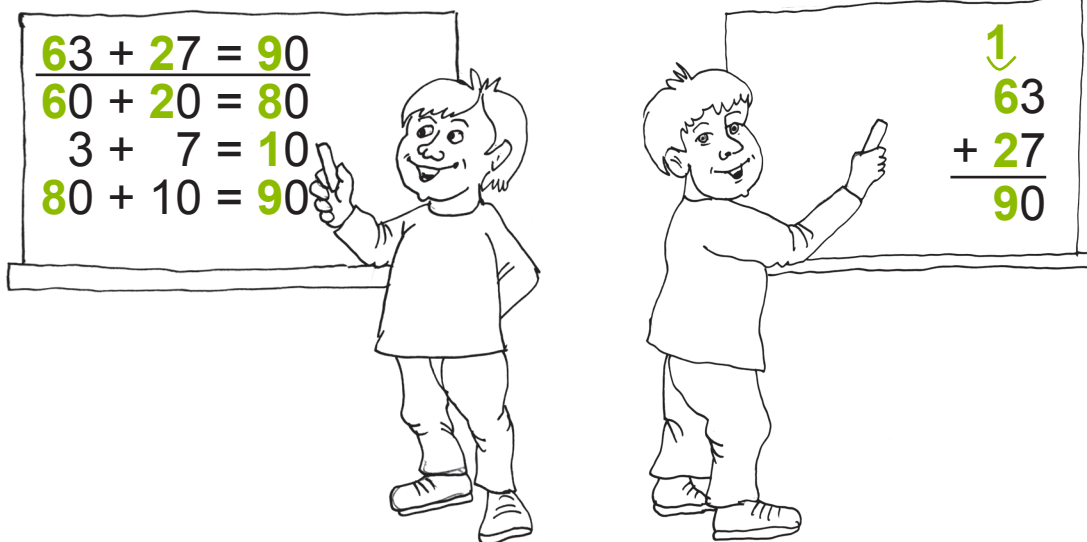
$36 + 14 = \square \square$

$44 + 26 = \square \square$

$22 + 58 = \square \square$

Näide:

Kirjalikul arvutamisel kirjutan ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	1	
	6	3
+	2	7
	9	0

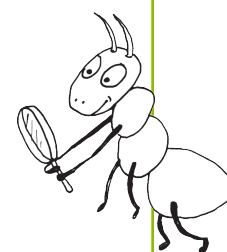
Liidan ühelised: $3\text{Ü} + 7\text{Ü} = 10\text{Ü}$
 $10\text{Ü} = 1\text{K}$ ja 0Ü

0 märkin üheliste alla.

1 märkin kümneliste kohale.

Liidan kümnelised: $1\text{K} + 6\text{K} + 2\text{K} = 9\text{K}$
 $9\text{K} = 90\text{Ü}$

Vastus on 90.

184. Arvuta. Vastused leiad kõrvitsate seest.

	3	8			4	5			5	4				3	7		
+	1	2			+	3	5		+	3	6			+	2	3	

Üle jäid ..... ja .....

185. Lahenda ülesanne.

Kooli osteti 23 arvutit.

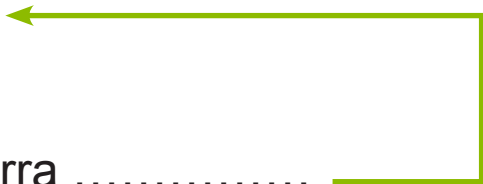
Arvuti-hiiri osteti 17 võrra rohkem kui arvuteid.

Mitu hiirt osteti kooli?

Andmed:

.....

..... võrra .....

Mitu arvuti-hiiri osteti?

Lahendus:

Mitu ..... ?

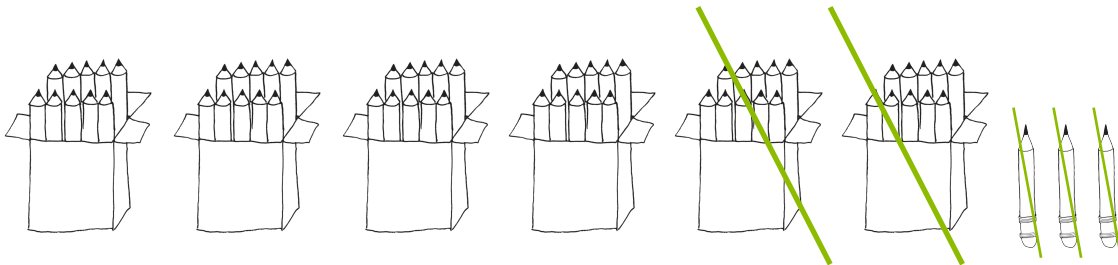

Vastus: Kooli osteti ..... arvuti-hiirt.

186. Arvuta kirjalikult.

4	6	+	3	4			3	8	+	5	2			5	7	+	2	3
+							+							+				

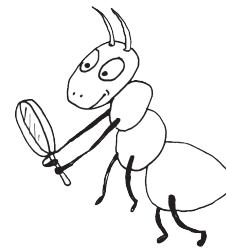
KAHEKOHALISTE ARVUDE LAHUTAMINE NII, ET VASTUSEKS ON TÄISKÜMME

Näide:

6	3	-	2	3	=	4	0
---	---	---	---	---	---	---	---

6	0	-	2	0	=	4	0
	3	-		3	=		0
4	0	+		0	=	4	0

Lahutan täiskümned: $60 - 20 = 40$

Lahutan ühelised: $3 - 3 = 0$

Liidan täiskümnetele ühelised: $40 + 0 = 40$

187. Arvuta.

8	7	-	2	7	=				7	4	-	3	4	=		
8	0	-			=											
	7	-														
6	0	+			=											

9	4	-	5	4	=				6	2	-	1	2	=		

188. Arvuta. Paiguta kirjad õigesse post-kasti.

50 POST

60 POST

87 - 37 = ...

77 - 17 = ...

97 - 47 = ...

97 - 37 = ...

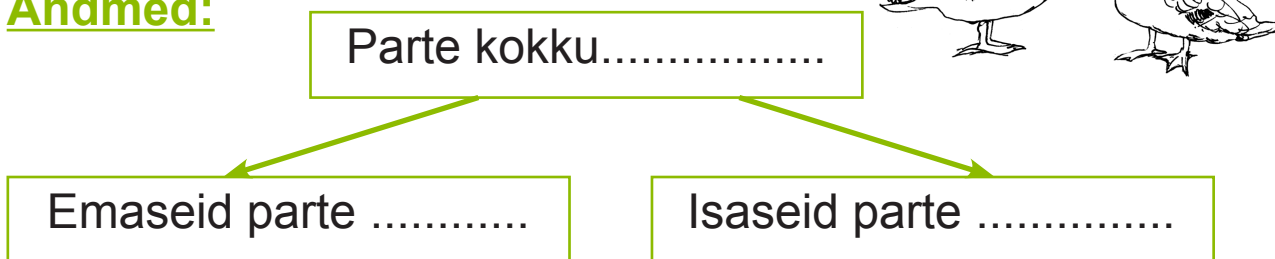
67 - 17 = ...

87 - 27 = ...

189. Lahenda ülesanne.

Ema-jõel ujus 45 sini-kael-parti. Emased olid neist 15.
Mitu isast parti ujus Ema-jõel?

Andmed:

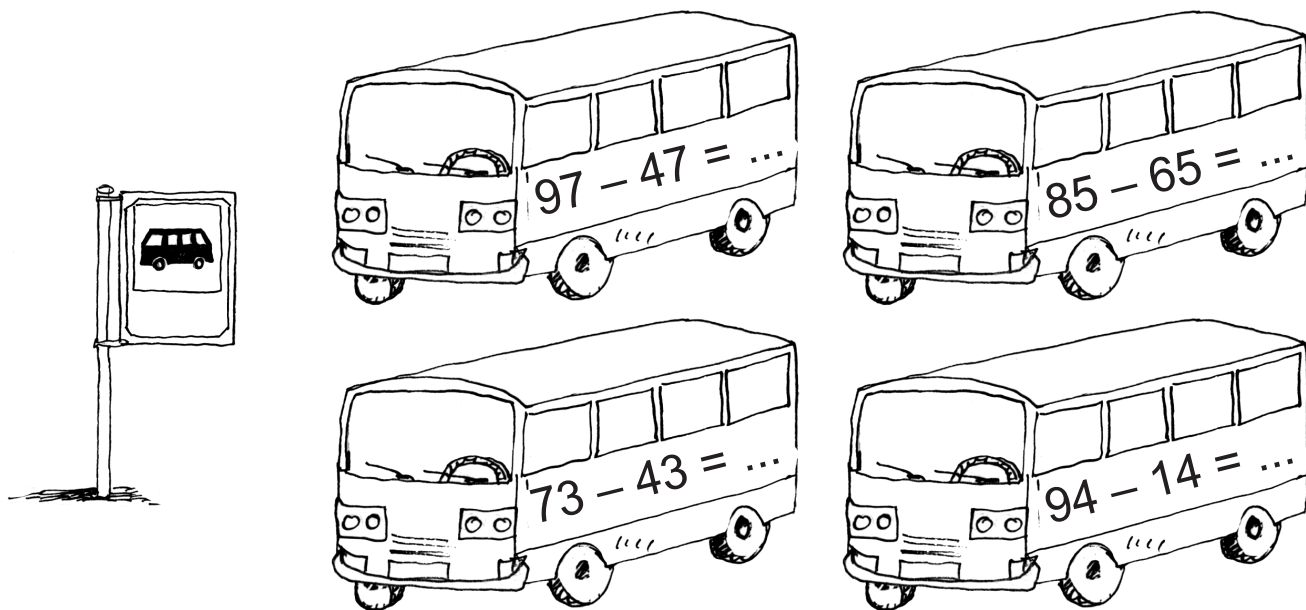
Lahendus:

Mitu ..... parti ujus Ema-jõel?

Vastus: Ema-jõel ujus ..... isast parti.

190. Arvuta vihikus.

Värvi buss vastusega **50** punaseks,
30 kollaseks, **20** siniseks, **80** roheliseks.

191. Lahenda ülesanne vihikus.

Talunik teenis kartulite müügist 75 eurot.

Porgandite müügist teenis ta 45 eurot vähem

kui kartulite müügist. Kapsaste müügist teenis ta 25 eurot

vähem kui kartulite müügist. Mitu eurot teenis talunik

porgandite müügist? Mitu eurot kapsaste müügist?

Andmed:

..... €

..... € .....

..... € .....

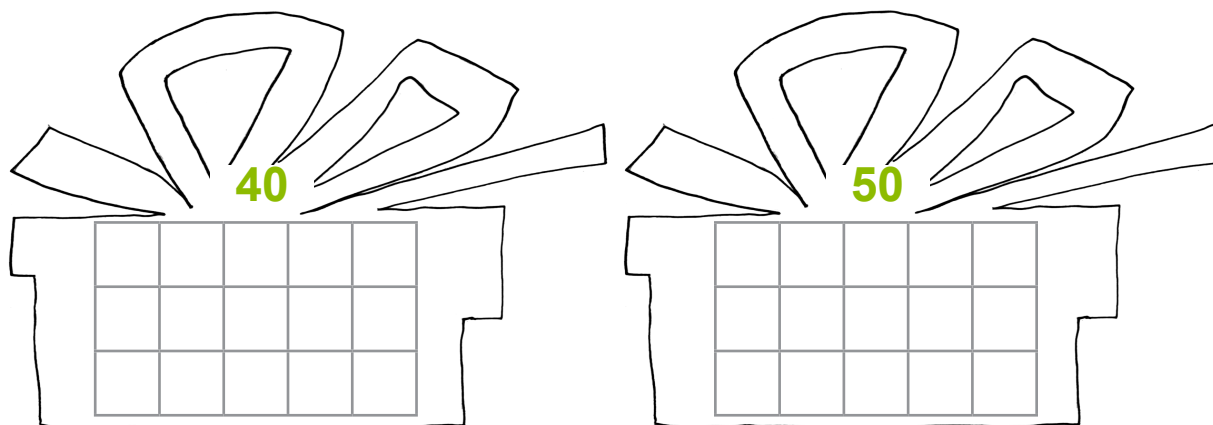

Mitu eurot teenis talunik porgandite müügist?

Mitu eurot teenis ta kapsaste müügist?

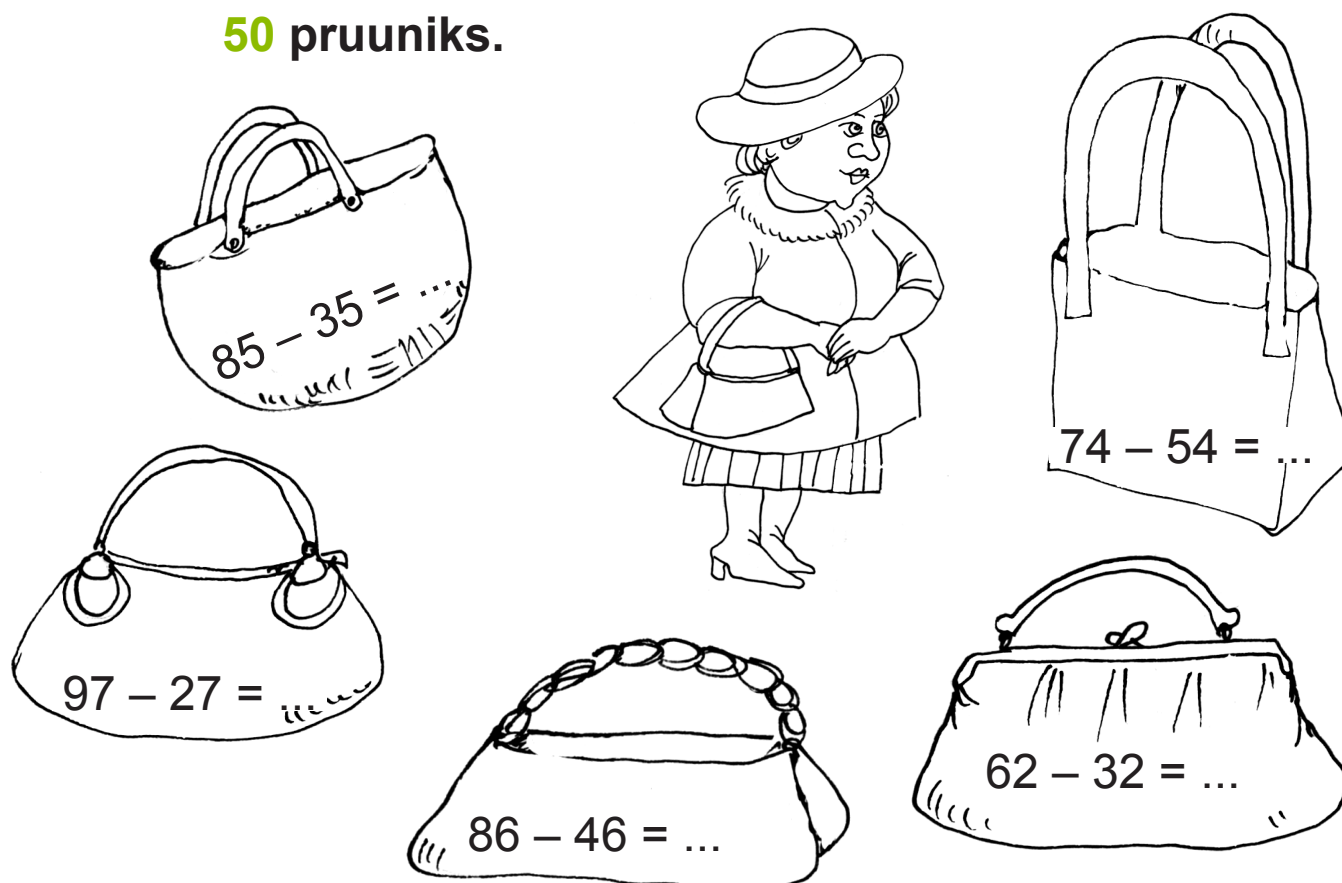
192. Arvuta vihikus.

Paiguta ülesanded õigesse kingi-pakki.

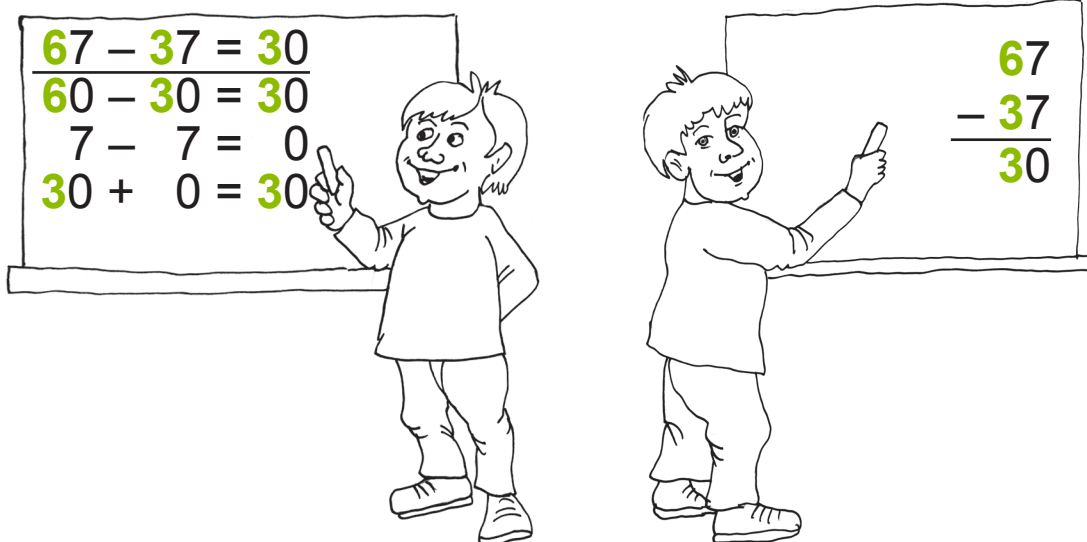

9	3	-	4	3			9	6	-	5	6
7	7	-	3	7			7	6	-	2	6
8	2	-	3	2			6	6	-	2	6

193. Arvuta. Värvigi kott vastusega 30 punaseks, 20 kollaseks, 70 roheliseks, 40 siniseks ja 50 pruuniks.

Näide:

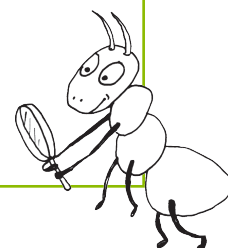
Kirjalikul arvutamisel kirjutatakse ühelised üheliste alla ja kümnelised kümneliste alla.

	K	Ü
	6	7
-	3	7
<hr/>		
	3	0

Lahutan ühelised: $7\text{Ü} - 7\text{Ü} = 0\text{Ü}$

Lahutan kümnelised: $6\text{K} - 3\text{K} = 3\text{K}$

Vastus on 30.

194. Arvuta. Vastused leiad sibulate seest.

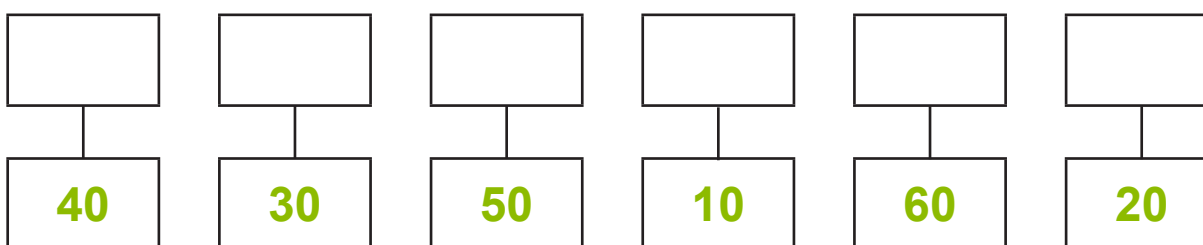
	6	7			5	6			3	8			9	5	
-	3	7			-	1	6		-	1	8		-	3	5
<hr/>															

Üle jäid ..... ja .....

195. Arvuta. Lahenda mõistatus.

9	6	-	3	6	=			A	8	7	-	5	7	=			I
7	8	-	2	8	=			L	9	5	-	7	5	=			D
5	3	-	1	3	=			S	4	3	-	3	3	=			M

196. Lahenda ülesanne vihikus. Arvuta kirjalikult.

Elektrik paigaldas esmas-päeval kooli 55 uut lampi.
Teisi-päeval paigaldas ta 15 lampi vähem kui
esmas-päeval. Kolma-päeval paigaldas ta 35 lampi
vähem kui esmas-päeval. Mitu lampi paigaldas elektrik
teisi-päeval? Mitu kolma-päeval?

Andmed:

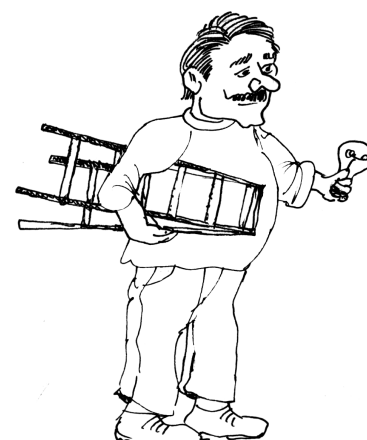
Esmas-päeval ..... lampi

Teisi-päeval ..... vähem

Kolma-päeval ..... vähem

Mitu lampi paigaldas elektrik teisi-päeval?

Mitu kolma-päeval?

197. Arvuta. Sobita vihma-vari ja kummikud.

	8	7
-	4	7
<hr/>		

	9	7
-	7	7
<hr/>		

	4	7
-	2	7
<hr/>		

	7	7
-	4	7
<hr/>		

	5	7
-	2	7
<hr/>		

	6	7
-	2	7
<hr/>		

198. Lahenda ülesanne vihikus. Arvuta kirjalikult.

Elevant võib elada 65-aastaseks. Kass võib elada 45 aasta võrra vähem kui elevant. Hunt võib elada 55 aasta võrra vähem kui elevant. Arvuta, kui vanaks võib elada kass. Kui vanaks võib elada hunt?

Andmed:

..... aastat

..... aasta võrra .....

..... aasta võrra .....

Kui vanaks võib elada kass? Kui vanaks võib elada hunt?

199. Arvuta vihikus.

6	7	-	x	=	2	7						a	-	2	7	=	3	0
x	=											a	=					
x	=											a	=					
K:												K:						

8	9	-	s	=	4	9						m	-	4	3	=	5	0
s	=											m	=					
s	=											m	=					
K:												K:						

200. Lahenda ülesanne vihikus.

Anettel oli 68 post-kaarti. Ta andis mõned kaardid õele. Nüüd on Anettel 48 post-kaarti. Mitu kaarti andis ta õele?

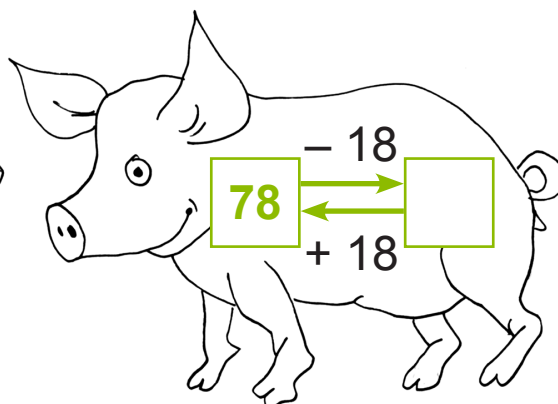
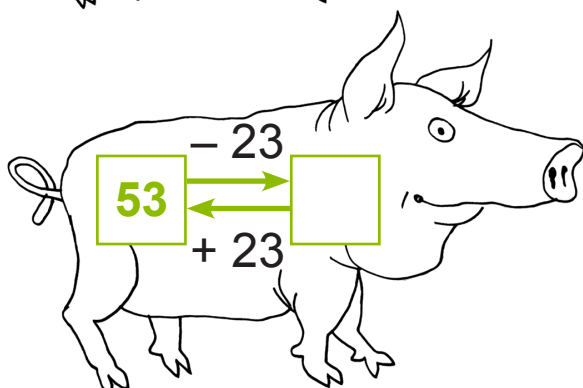
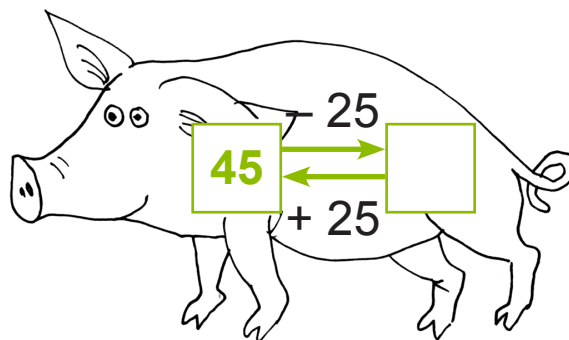
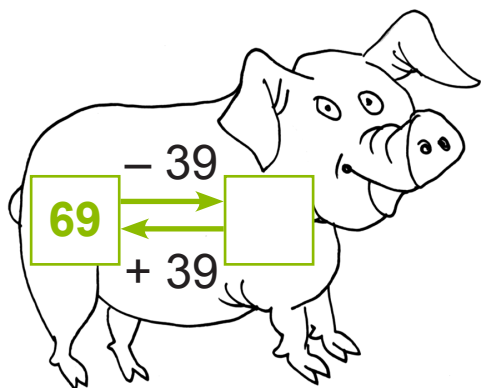
201. Lahenda ülesanne vihikus.

Hannes mõtles ühe arvu. Kui ta lahutas sellest 25, sai ta vastuseks 60. Millise arvu Hannes mõtles?

202. Lahenda ülesanne.

Kairi mõtles ühe arvu. Kui ta liitis sellele 34, sai ta vastuseks 54. Millise arvu Kairi mõtles?

203. Koosta ülesanne. Arvuta kirjalikult vihikus.

204. Lahenda ülesanne. Kontrolli.

Kanalas elab 95 kana. Kukkesid on 55 võrra vähem.

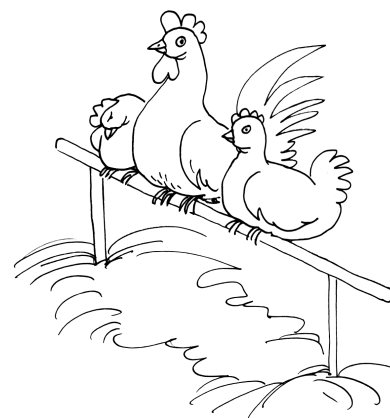
Mitu kukke elab kanalas?

Andmed:

.....

..... võrra .....

Mitu kukke elab kanalas?

Lahendus:

Mitu ..... elab kanalas?

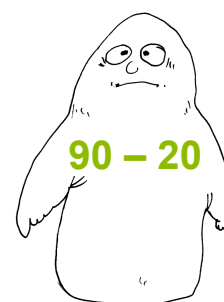
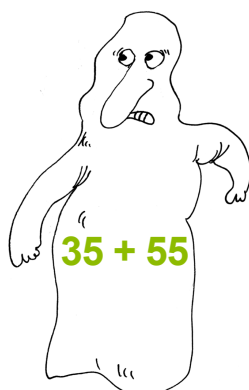
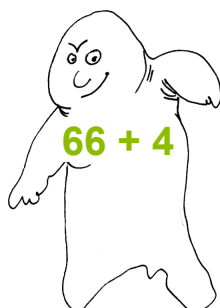
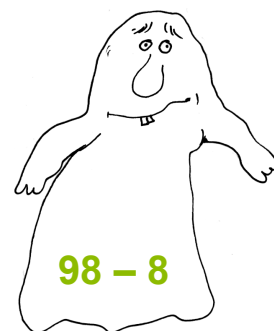
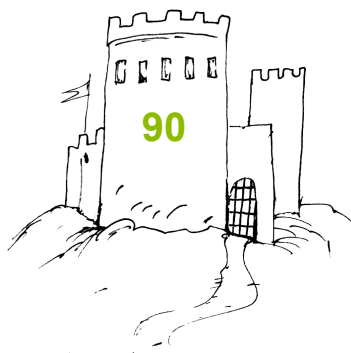
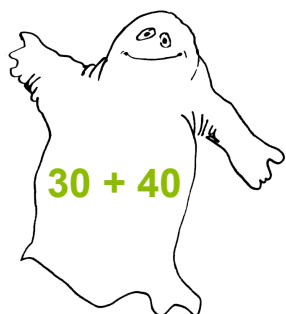
					K:				

Vastus: Kanalas elab ..... kukke.

KORDAMINE

205. Aita kummitusel leida loss, kus ta täna kummitab. Arvuta vihikus.

Kontrolli pöörd-tehtega.

206. Lahenda ülesanne vihikus.

Kontrolli pöörd-tehtega.

Poes oli müügil 35 punast kaste-kannu.

Rohelisi kaste-kanne oli 4 võrra vähem.

Mitu kaste-kannu oli kokku?

Andmed:

35

4 võrra .....

.....?

207. Arvuta. Lahenda mõistatus.

	3	+	3	5	=		A	8	7	-	5	0	=		R
7	0	-		8	=		Õ	2	6	+	3	2	=		D
4	2	+	3	0	=		V	7	8	-	4	5	=		K

33	62	37	72	38	58	

208. Arvuta vihikus.

Värvi vastus **30** punaseks, **44** kollaseks,
86 siniseks, **78** roheliseks.

$90 - 4 = \dots$

$41 + 3 = \dots$

$30 + 56 = \dots$

$98 - 68 = \dots$

$86 - 42 = \dots$

$50 - 20 = \dots$

$41 + 37 = \dots$

$76 + 2 = \dots$

209. Lahenda ülesanne.

Hardi värvis esmas-päeval 27 meetrit aeda.

Teisi-päeval värvis ta 6 meetrit vähem kui esmas-päeval.

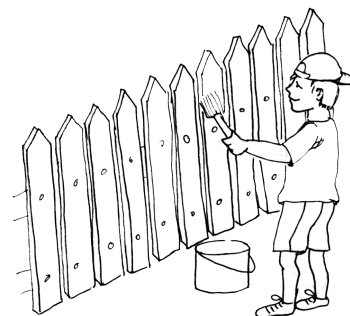
Kolma-päeval värvis ta 15 meetrit rohkem kui teisi-päeval. Mitu meetrit aeda värvis Hardi kolma-päeval?

Andmed:

Esmas-päeval ..... m

Teisi-päeval ..... m .....

Kolma-päeval ..... m .....

Mitu meetrit aeda värvis ta ..... ?

Lahendus:

1. Mitu meetrit aeda värvis Hardi ..... ?

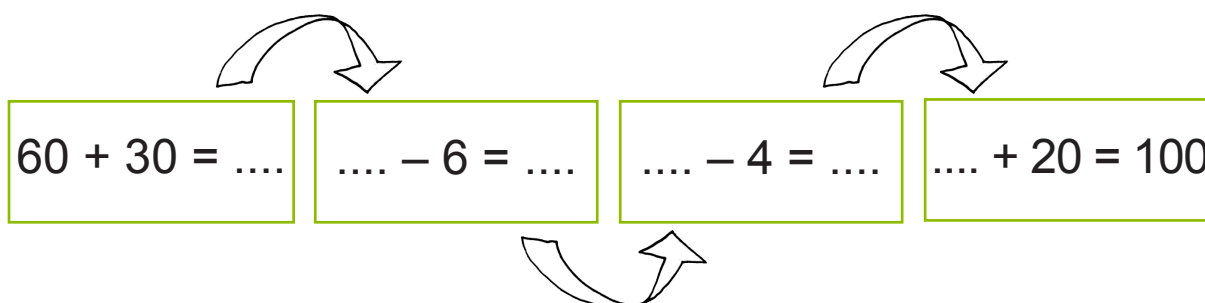
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Mitu meetrit aeda värvis Hardi ..... ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: Kolma-päeval värvis Hardi ..... meetrit aeda.

210. Arvuta ketina.

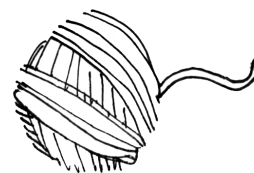
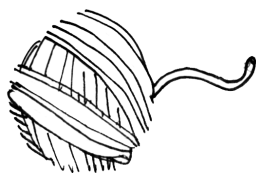

211. Arvuta vihikus. Värvigi vastus **78** punaseks, **76** kollaseks, **86** siniseks, **80** roheliseks ja **68** pruuniks.

5	6	+	2	0	=		
---	---	---	---	---	---	--	--

5	4	+	3	2	=		
---	---	---	---	---	---	--	--

3	7	+	4	3	=		
---	---	---	---	---	---	--	--

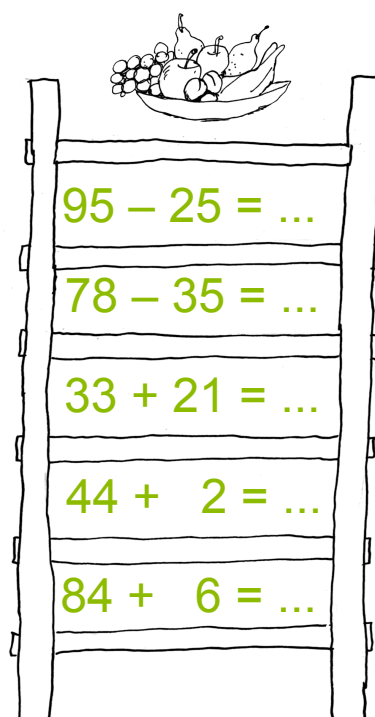
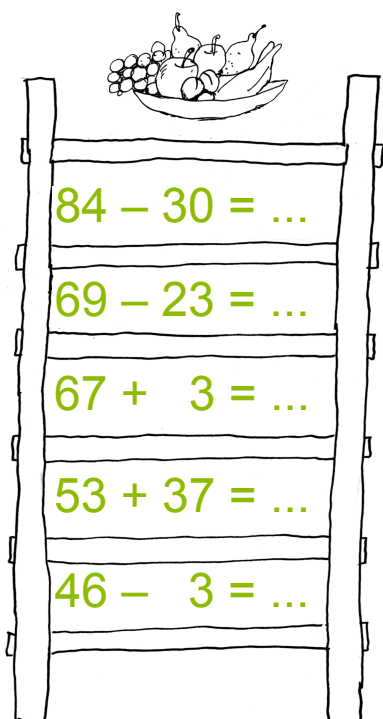
3	0	+	4	8	=		
---	---	---	---	---	---	--	--

	3	+	6	5	=		
--	---	---	---	---	---	--	--

212. Arvuta vihikus.

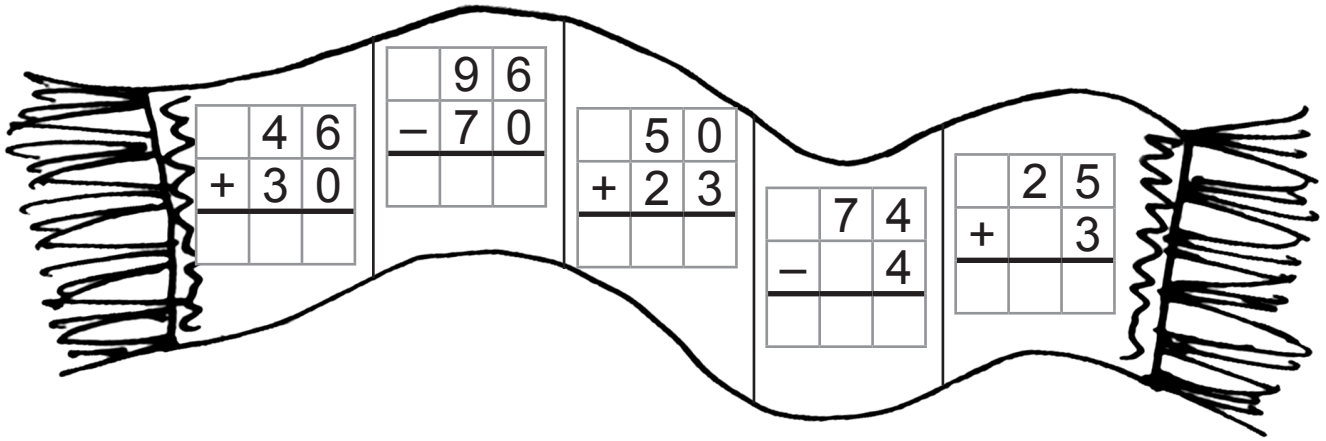
Ühenda mõlemal redelil samad vastused.

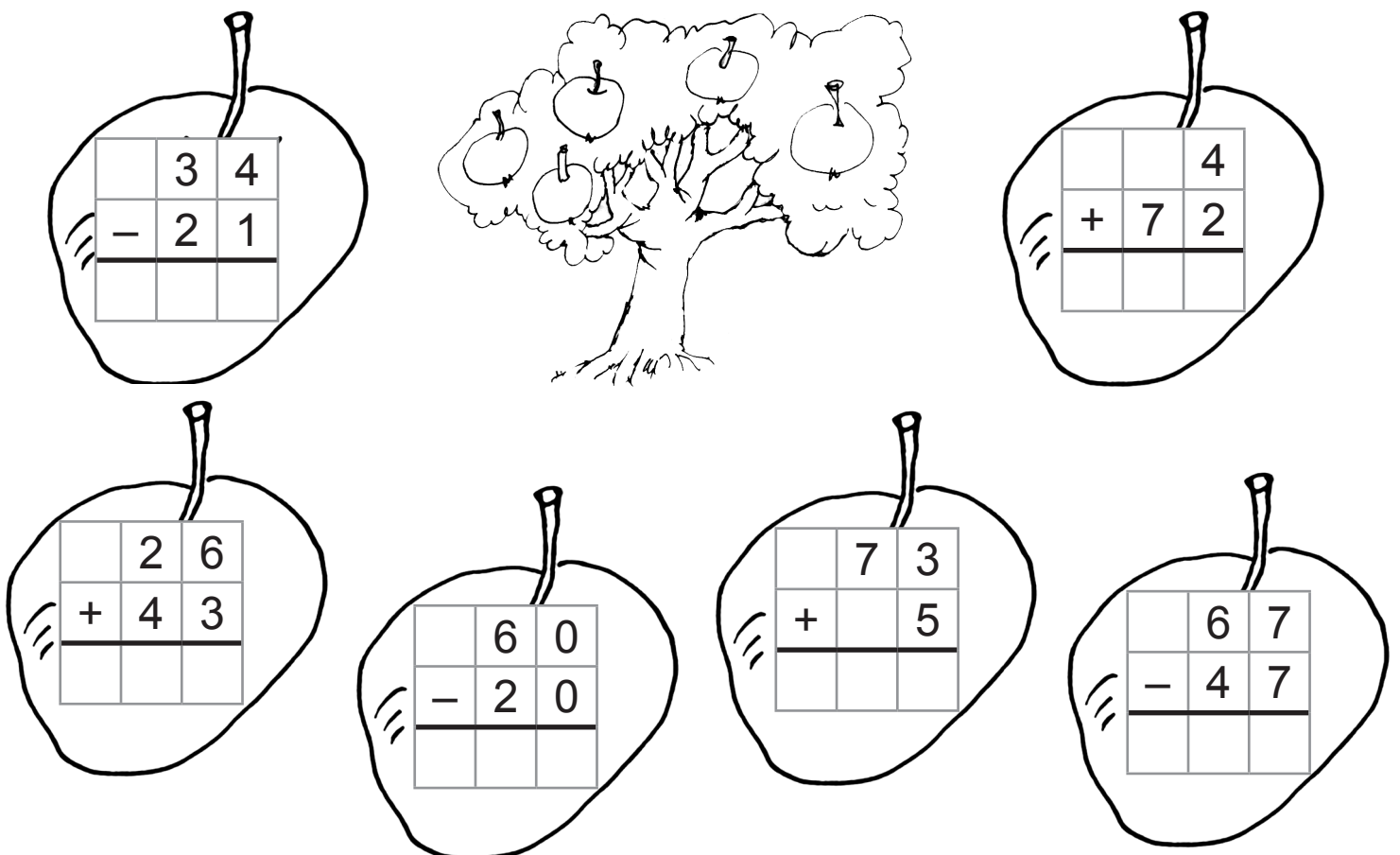
213. Arvuta kirjalikult.

Värvi vastus **73** punaseks, **26** siniseks,

70 kollaseks, **76** roheliseks ja **28** pruuniks.

214. Arvuta. Värvi punaseks õunad, mille vastus on paaris-arv. Õunad, mille vastus on paaritu arv, värvi kollaseks.

215. Lahenda ülesanne. Arvuta kirjalikult.

Andre kogub raha puldiga auto ostmiseks.

Auto maksab 53 eurot. Andrel on juba 22 eurot.

Vana-isa kingib Andrele sünni-päevaks 10 eurot.

Kas Andrel jätkub raha auto ostmiseks?

Kui palju jääb puudu?

Andmed:

Auto hind ..... €

Andrel on ..... €

Saab juurde ..... €

Mitu eurot tuleb puudu?

Lahendus:

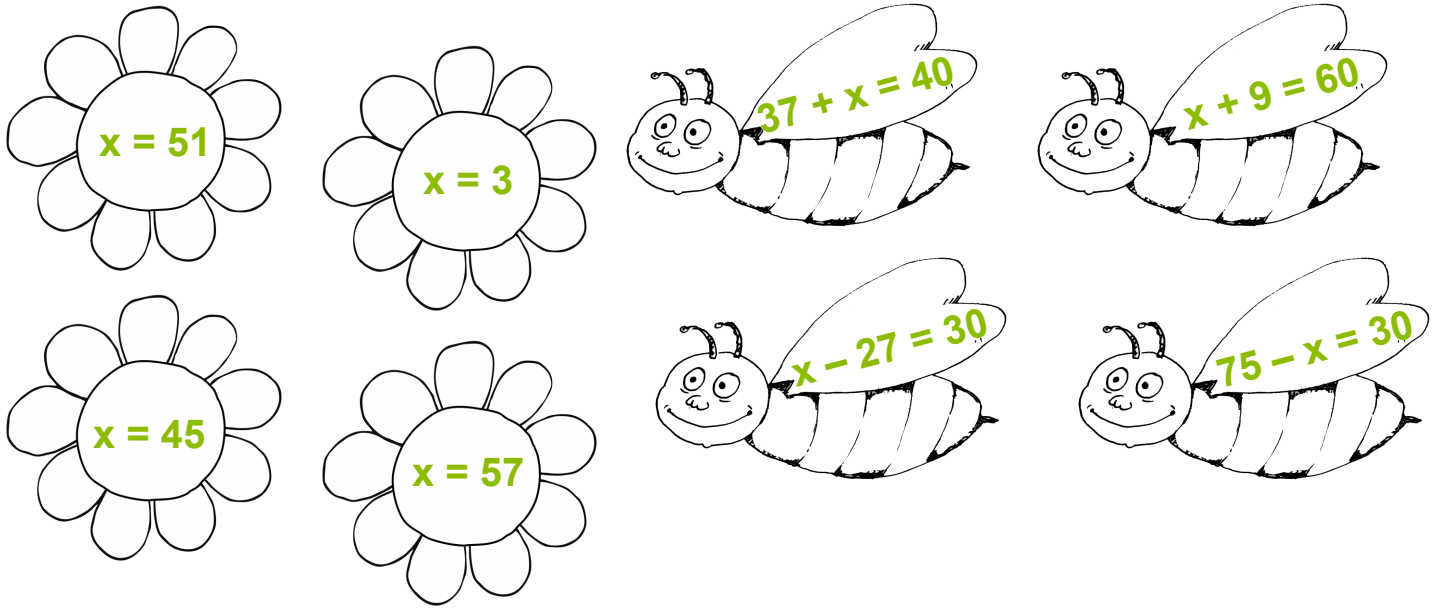
1. Mitu eurot on Andrel koos vana-isa kingitud rahaga?

2. Mitu eurot jääb .....?

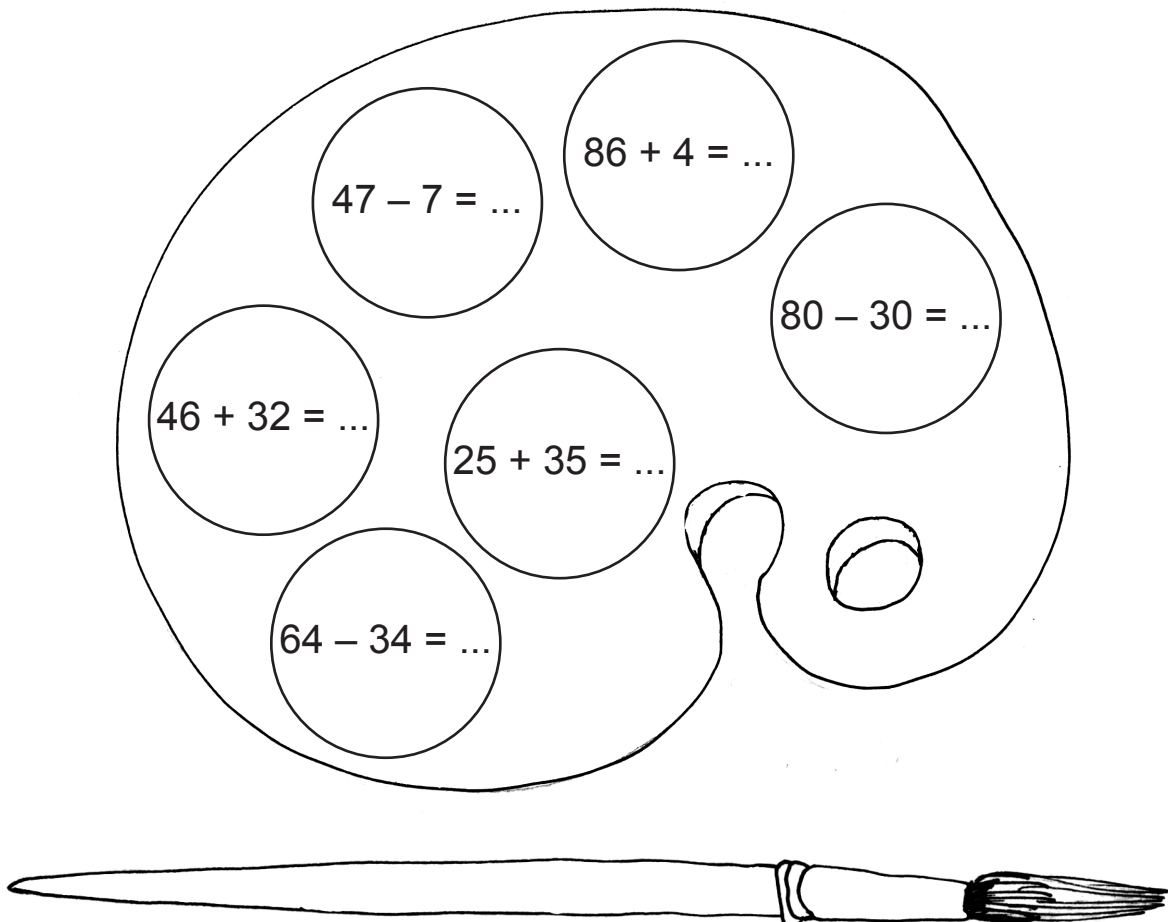

Vastus: Andrel jääb puudu ..... eurot.

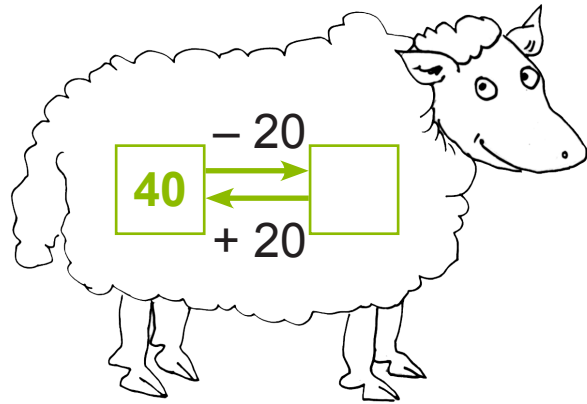
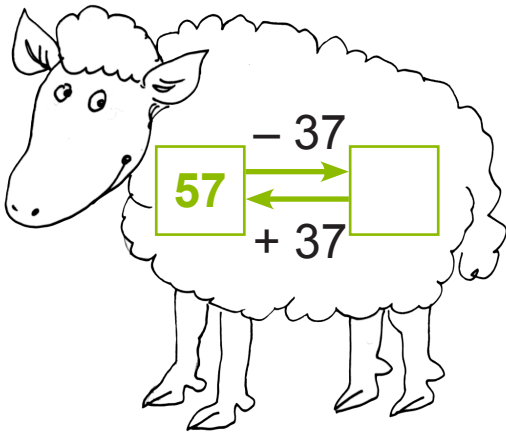
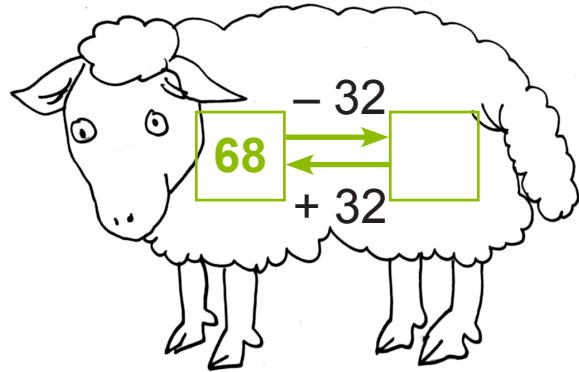
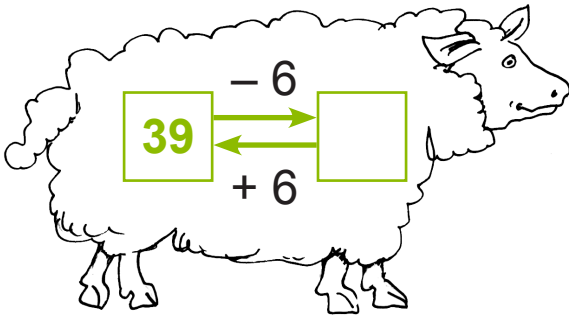
216. Arvuta vihikus. Ühenda mesilane ja õis.

217. Arvuta vihikus. Värvigi vastus **90** punaseks, **50** siniseks, **60** kollaseks, **78** roheliseks, **40** roosaks ja **30** pruuniks.

218. Koosta ülesanne. Arvuta vihikus.

219. Arvuta. Lahenda mõistatus.

6	0	+	2	7	=			Ä	8	0	-		4	=			U
7	2	+	1	8	=			A	6	6	-	3	2	=			I
5	3	+	3	6	=			V	7	8	-		8	=			B
	3	+	6	5	=			G	9	0	-	5	0	=			T
									4	3	-	2	3	=			L

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
89	87	68	90	40	76	70	20	34

SISUKORD

TEHTED TÄISKÜMNETEGA	3
Kordamine	3
Täiskümnete liitmine.....	5
Täiskümnete lahutamine	8
Täiskümnete liitmine ja lahutamine	11
LIITMINE JA LAHUTAMINE 100 PIIRES JÄRGUÜLETAMISETA.....	19
Täiskümnele ühekohalise arvu liitmine.....	19
Kahekohalise arvu liitmine ühekohalise arvuga järguületamiseta (üheliste arv on suurem kui teine liidetav)	21
Ühekohalise arvu liitmine kahekohalise arvuga järguületamiseta (ühekohaline arv on väiksem kui kahekohalise arvu üheliste arv)	24
Kahekohalise arvu liitmine ühekohalise arvuga järguületamiseta (kahekohalise arvu üheliste arv on väiksem kui ühekohaline arv)	27
Ühekohalise arvu liitmine kahekohalise arvuga järguületamiseta (ühekohaline arv on suurem kui kahekohalise arvu üheliste arv)	30
Kahekohalisele arvule ühekohalise arvu liitmine nii, et vastuseks on täiskümme	33
Kahekohalisest arvust ühekohalise arvu lahutamine üleminekuta	42
Kahekohalisest arvust ühekohalise arvu lahutamine nii, et vastuseks on täiskümme	52
Täiskümnest ühekohalise arvu lahutamine	59
Kahekohalise arvu liitmine täiskümnega	68
Kahekohalisest arvust täiskümnete lahutamine	77
Kahekohaliste arvude liitmine järguületamiseta (esimese liidetava kümneliste arv on suurem kui teise liidetava kümneliste arv)	83
Kahekohaliste arvude liitmine järguületamiseta (esimese liidetava kümneliste arv on väiksem kui teise liidetava kümneliste arv).....	86
Kahekohaliste arvude lahutamine järguületamiseta	92
Kahekohaliste arvude liitmine nii, et vastuseks on täiskümme	100
Kahekohaliste arvude lahutamine nii, et vastuseks on täiskümme	106
Kordamine	115

